

Poročilo je bilo 4. 9. 2019 revidirano v skladu s Splošno uredbo o varstvu osebnih podatkov.

**Letno  
poročilo**

**2013**

---

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev**

**RTV Slovenija**

## Kazalo

I.	UVOD V POROČILO.....	5
	SPLOŠNI PREGLED ODZIVOV JAVNOSTI.....	6
II.	RTV SLOVENIJA.....	8
	RTV prispevek - vprašanja in kritike .....	9
III.	TV SLOVENIJA.....	12
	NAJPOGOSTEJŠI ODZIVI NA PROGRAME TV SLOVENIJA .....	16
	(Politično) pristranske, zavajajoče ali neetične vsebine.....	17
	Nepriimeren pristop k vodenju oddaj ali pogovorom z gosti .....	19
	Tehnične motnje ali tehnično nekakovostna izvedba .....	20
	Pohvale .....	25
	Nekakovosten program ali oddaja .....	26
	Nasprotovanje ukinitvam oddaj.....	28
	Nepriimerno komentiranje prenosov športnih tekem.....	29
	Neustrezna raba (slovenskega) jezika .....	29
	Oglasi - preštevilni ali etično sporni .....	31
	Diskriminacija manj popularnih športnih panog in tekem .....	33
	Neuravnotežena glasnost zvoka .....	34
	Spored - netočne terminske navedbe .....	36
	Podpora programskim vsebinam za senzorno ovirano občinstvo .....	37
	ANALIZA ODZIVOV PO PROGRAMIH TV SLOVENIJA.....	40
	INFORMATIVNI PROGRAM .....	40
	(Politično) pristranske, zavajajoče ali neetične vsebine.....	46
	Nepriimeren pristop k vodenju oddaj ali pogovorom z gosti .....	56
	Nasprotovanje ukinitvi oddaje Pogledi Slovenije.....	63
	Neustrezna raba (slovenskega) jezika .....	64
	Preglasna glasbena spremljava.....	65
	Nekakovosten program ali oddaja .....	65
	ŠPORTNI PROGRAM .....	68

Nepriumno komentiranje športnih tekem .....	68
Diskriminacija določenih športnih panog in tekem.....	70
Neustrezna raba slovenskega jezika .....	72
KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM .....	73
Tehnične motnje in tehnično nekakovostna izvedba.....	75
Terminsko neredno ali neustrezno umeščeno predvajanje nadaljevanj in nanizank .....	76
Neprofesionalno vodena slovesnost ob 100 - letnici Borisa Pahorja.....	78
RAZVEDRILNI PROGRAM .....	80
Nekakovostna programska ponudba .....	81
Nasprotovanje ukinitvam oddaj.....	82
Neetična vsebina.....	82
TV SLO 3.....	84
Tehnične motnje ali tehnično nekakovostna izvedba oddaje .....	85
Nepriumno vodenje oddaje ali intervjuja .....	85
Pristranska, zavajajoča ali neetična obravnava .....	86
OTROŠKI IN MLADINSKI PROGRAM .....	87
Nasprotovanje ukinitvi oddaje Muzikajeto.....	87
Pristranske, vzgojno ali etično sporne vsebine.....	88
DOKUMENTARNI PROGRAM .....	96
Ideološko pristranski ali etično sporni dokumentarni filmi .....	100
Prepozni termini predvajanja dokumentarnih filmov.....	101
IZOBRAŽEVALNI PROGRAM .....	101
Pristranska ali zavajajoča vsebina .....	101
Neustrezna kakovost prispevkov - prevod in koncept .....	102
VERSKI PROGRAM .....	102
IV. RADIO SLOVENIJA.....	103
NAJPOGOSTEJŠI ODZIVI NA PROGRAME RADIA SLOVENIJA.....	104
Pristranske, zavajajoče in neetične vsebine ali vodenje oddaj.....	105
Zahteva po vzpostavitvi uredništva za Verski program.....	108
Pohvale.....	111
Nepriimeren ali nevšečen glasbeni izbor .....	111
Številni ali vsebinsko neetični oglasi .....	112

ANALIZA ODZIVOV PO PROGRAMIH RADIA SLOVENIJA.....	113
PRVI PROGRAM.....	113
(Politično) pristranski, zavajajoči ali etično sporni prispevki in vodenje oddaj .....	113
Neprimeren ali nevšečen glasbeni izbor .....	119
Pohvale .....	121
VAL 202.....	121
Pristranske vsebine ali neprimerno vodenje oddaj.....	123
Neprimeren ali nevšečen glasbeni izbor .....	125
Nasprotovanje ukinitvi oddaje Nova elektronika .....	127
ARS .....	130
Pristranska ali zavajajoča vsebina .....	130
RADIO KOPER.....	132
V.    MMC – MULTIMEDIJSKI PORTAL .....	133
NAJPOGOSTEJŠI ODZIVI NA MMC.....	133
Cenzura komentarjev in blogov .....	133
Tehnične motnje ali nekakovostna tehnična izvedba .....	138
Pristranski, zavajajoči ali populistični prispevki .....	139
Sovražni govor uporabnikov .....	144
Neustrezna raba slovenskega jezika .....	148
Arhiv - nedostopnost do posameznih oddaj.....	149
Podpora spletnim vsebinam za senzorno ovirane uporabnike.....	149
Teletekst .....	150
VI.    ZAKLJUČEK .....	152

## I. UVOD V POROČILO

Osnova za letno poročilo Varuha so vsa mesečna poročila, objavljena na spletni strani Varuha [/Varuh@rtvslo.si/](http://Varuh@rtvslo.si/). Prvo četrtino mesečnih poročil je pripravila moja predhodnica, ki ji 1. maja potekel petletni mandat.

Poročilo obravnava pritožbe in mnenja gledalcev, poslušalcev in uporabnikov portala MMC o naših programih, in odzive urednikov, novinarjev, vodij služb in direktorjev v obdobju od januarja do decembra 2013. V uvodnem, splošnem pregledu odzivov javnosti navajam statistične podatke o odzivnosti na sistem RTVS v celoti in na posamezne medije, Televizijo, Radio Slovenija in MMC s Teletekstom. Sledijo statistične podrobnosti za posamezne programske enote, ki jih dopolnjujejo izbor konkretnih kritičnih in drugih pripomb občinstva ter sprotne odzivi urednikov, novinarjev in drugih. In seveda Varuha, ki v določenih primerih dopolnjuje odgovor tega ali onega in se občasno vključi tudi v kakšno polemiko, sploh pa s posodobitvijo varuhove spletne strani v začetku tega leta, ko je dosedanje rubrike obogatil še Varuhov blog.

Poročilo je neprimerno daljše kot Letno poročilo 2012, zaradi bistveno številčnejšega odziva javnosti v primerjavi z letom poprej, poleg tega pa se mi zdi potrebo, da naslovniki Poročila dobijo kar najboljši vpogled v ves spekter pritožb in pripomb gledalcev, poslušalcev in uporabnikov portala MMC na naše programe in na drugi strani na naš odnos do javnosti, ki nas financira. Pritožbe so največkrat argumentirane, včasih strpne, po neprepričljivih odzivih hiše pa ostre, neprijazne, tudi sovražno nastrojene, pogosto z nedvoumno pretnjo o neplačevanju RTV prispevka. Anonimnih sporočil ne upoštevam, tudi ne tistih z nestrpno ali sovražno vsebino; takšno je tudi načelo Varuhinje človekovih pravic. Odgovori na pritožbe so ažurni, če je le mogoče, takojšnji, žal pa se v zadnjem času nekateri uredniki kratko malo ne odzivajo več, kar pomeni, da pritožniki čakajo na odgovor tudi po dva tedna ali več ali pa odgovora sploh ni. Kot je razvidno iz statističnih podatkov, ki sledijo, so vsa sporočila javnosti usmerjena na programe Televizije Slovenija, Radia Slovenija in MMC, regionalni centri so glede pritožb občinstva dobesedno mirna oaza, sporočil ni niti za vzorec.

Občutno povečanje števila pritožb glede na leto 2012 bi nas moralo skrbeti, saj to skoraj zagotovo pomeni, da so poslušalci, gledalci in uporabniki spletnega portala MMC z našimi programi bolj nezadovoljni, kot so bili, po eni strani zaradi premalo atraktivne ponudbe, številnih ponavljanih oddaj, agresivnega oglaševanja, nekaterih ponavljajočih tehničnih pomanjkljivosti, predvsem pa zaradi naše neodzivnosti, nepripravljenosti, da bi razmere izboljšali in začeli spoštovati tisto, kar nam nalagajo hišni dokumenti, začevši s samim Zakonom o RTVS do poklicnih meril in programskih standardov. Naš odnos do tega in do javnosti je, milo rečeno, nesodoben, zastarel, aroganten.

Mag. Lado Ambrožič, varuh gledalcev, poslušalcev in uporabnikov MMC na RTVS

## SPLOŠNI PREGLED ODZIVOV JAVNOSTI

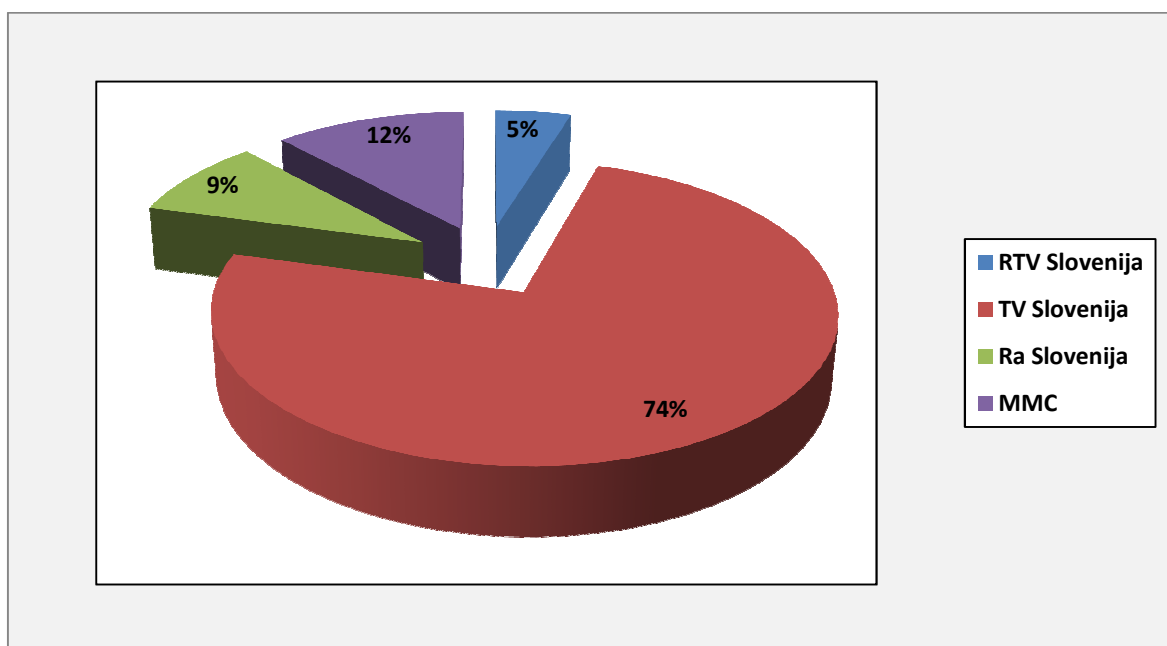
**V letu 2013** se je s strani občinstva **na televizijski in radijski program ter na spletno ponudbo multimedijskega portala (MMC) RTV Slovenije** zvrstilo **988 odzivov**. Število pritožb, opomb, predlogov in pohval, ki je naslavljalo Varuha pravic gledalcev in poslušalcev, **se je več kot podvojilo in v primerjavi s predhodnim letnim obdobjem 2012 povečalo za 505 odzivov**.

**Rekordno število kritik, 147 odzivov**, je zabeleženih **v mesecu marcu**. Interes občinstva po odzivanju se je nadpovprečno povečal po začetku predvajanja oddaje Varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev **Je res?** in se nadaljeval tudi po začetku novega mandata z novim Varuhom pravic gledalcev in poslušalcev. K rekordnemu številu kritik v marcu pa je še pripomogel odziv organizirane skupine gledalcev, ki so nasprotovali nastopu radijskega voditelja **Saša Hribarja** kot člana Programskega sveta v oddaji **Je res?** na temo verskega programa in hkrati izražali zahtevo po ustanovitvi posebnega uredništva za verski program na Radiu Slovenija. **Najmanj, 48 odzivov** se je zvrstilo v poletnem **mesecu juliju**. Zmanjšana odzivnost občinstva je v poletni sezoni zaznamovanem obdobju pričakovana. V letu 2012 je bilo najmanj, zgolj 13 kritik ali pohval, prav tako zabeleženih v mesecu juliju.

Na **RTV Slovenijo** se je nanašalo **46 pripomb**. V tej kategoriji so zabeleženi predvsem odzivi občinstva, ki konkretno obravnava delovanje Varuha pravic gledalcev in poslušalcev, izraža kritike ali zastavlja vprašanja v zvezi s plačevanjem RTV prispevka ali podaja bolj splošne opombe na javni nacionalni medij.

Na delovanje vodstva in programsko ponudbo **TV Slovenije** se še vedno odzove največji odstotek občinstva, **v letu 2013** se je zvrstilo **737 odzivov**, kar predstavlja 364 kritik ali pohval več v primerjavi z letom 2012. Na program **Radia Slovenija** se je nanašalo **88 odzivov**, 31 odzivov več kot v letu 2012. Uporabniki **MMC - multimedijskega portala** so na Varuha pravic gledalcev in poslušalcev naslovili **117 pritožb**, kar je 64 pritožb več od predhodnega letnega obdobja. Od tega je **108 kritik** obravnavalo spletno ponudbo **MMC-ja** in **9 pritožb** vsebine in delovanje **Teleteksta**.

*Grafični prikaz odstotkovnega razmerja med odzivi na TV SLO, Radio SLO in MMC:*



Poleg pritožb so gledalci, poslušalci in uporabniki multimedijskega portala ustvarjalcem in novinarjem televizijskih in radijskih oddaj ter spletne ponudbe izrazili **81 pohval**, kar predstavlja **8% odzivov od 988 zbranih v letu 2013**. **71 pohval** je bilo namenjenih **televizijskim oddajam, voditeljem oddaj in novinarjem**, **9 pohval radijski programski ponudbi in moderatorjem** ter **1 pohvala novinarjem MMC spletne ponudbe**.

## II. RTV SLOVENIJA

**46 odzivov, 5% od vseh 988 odzivov, je v letu 2013 vsebovalo različne kritike, opazke ali pohvale, ki so obravnavale *delovanje javnega nacionalnega medija na splošno (pobuda za ureditev razmer na RTV Sloveniji, javnosti nedostopna uredništva preko e-mailov ipd.), odzivi ali vprašanja v zvezi z delovanjem oziroma pristojnostmi Varuha pravic gledalcev in poslušalcev (izrazi dobrodošlice in zaupanja ob nastopu funkcije, pohvale, pripombe na nepregledno spletno stran, ko še ni bila prenovljena, odzivi na intervjuje v medijih, pozivi k več pristojnosti v primeru ukinjanja oddaj ipd.).***

### ***Del pritožbe in odgovor Varuha o pristojnosti Varuha v primeru ukinjanja oddaj (avgust):***

*Pozdravljeni!*

*Gledala sem pogovor in kaže, da je gospod Ambrožič res razumen mož, ki želi biti pošten. Mogoče je celo politično neobremenjen, še bolj pomembno pa je, ali bo tak tudi ostal. Zmotila pa me je njegova izjava, da ni pristojen za problem ukinitve oddaj Pogledi Slovenije in Nova elektronika. Jaz pa mislim, da je njegova pristojnost oziroma dolžnost to, da je vez med gledalci in programskim svetom, ki načrtuje delovanje javne RTV.*

*J. Z.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Spoštovana gospa Z.*



*Pogledi Slovenije niso bili ukinjeni, kot trdite, le pogodba se je iztekla in vodstvo RTVS je noče podaljšati. Rešitev zapleta nikakor ni v moji pristojnosti, o zadevi sta ali še bosta odločala vodstvo TVS in Programski svet. Moja naloga je, da obema organoma posredujem zahteve določenega dela gledalcev in da s tem seznanim širšo javnost, kar sem storil že na svoji spletni strani in sinoči v Odmevih.*

Največkrat pa so zabeležena predvsem vprašanja ali pritožbe v zvezi s **plačevanjem RTV prispevka**.

## **RTV prispevek - vprašanja in kritike**

**15 odzivov** se je nanašalo na **plačevanje RTV prispevka**, kar predstavlja **2% od 737 odzivov** na program in vodenje **TV Slovenije**.

Večina naročnikov je zastavljala **vprašanja v zvezi z obračunavanjem RTV prispevka** v posameznih specifičnih primerih ali se pritoževala zaradi **neupravičenosti plačevanja prispevka ob večdnevni izpadih signala**. V takšnih primerih bi moralo veljati enotno pravilo za vse oškodovane na posameznih področjih v zvezi z morebitnimi znižanji plačevanja RTV prispevka za mesec, v katerem je prihajalo do večdnevni izpadov oddajanja.

### ***Pritožba zaradi plačevanja RTV naročnine kljub večdnevni izpadom signala (december)***

*Spoštovani,*

*menim, da je dovolj Vaših izgovorov na Elektro Primorska. Konec januarja je že- RTV znova pravilno plačana storitev manjkala 5 dni. Pripeljite vendarle elektriko z marsa, če je treba in nehajte z Vašimi amaterskimi izgovori. Meni RTV znova obračuna zamudne obresti za samo 1 dan. Malo resnosti prosim, razen, če pisno potrdite, da ne obvladujete in Vi ne zmorete obvladovati situacije na oddajnikih brezveze.*

*Že februarja sem skoraj zbiral podpise nas prisilnih plačnikov in oškodovancev.*

*Pokažite trohico poštenosti in uredite 1 mesec neplačevanja te prisile za vse prizadete.*

*Ker dni se je v 50 letih nabralo za 1 leto preprečevanja do rtv storitev. Samo letos za 12dni!*

*Pozdrav,*

B. Ž.

**Vprašanje in del odgovora o plačevanju RTV prispevka v primeru priklopa več TV sprejemnikov (junij)**

*Dober dan!*

*Imam vprašanje v zvezi s plačilom RTV dajatve, ki mi iz pravilnika ni povsem razvidna.*

*Živimo skupaj z mamo v hiši. V pritličju je mama, jaz z družino v nadstropju. Imamo vsak svoje prostore, a tudi skupaj gospodinjimo (kuhamo, obdelujemo vrt itd.).*

*Električni števec imamo samo eden, po dogovoru elektriko plačuje mama, prav tako tudi RTV dajatev. En TV aparat ima mama, da lahko gleda svoje programe, en aparat pa imamo mi.*

*Vprašanje: ali smo dolžni plačevati en prispevek ali dva? Prebrala sem pravilnik, pa iz njega pri najboljši volji tega ne morem razbrati.*

*Vesela bom, če mi boste čim prej odgovorili.*

*Lep pozdrav,*

*M. N.*

**Danica Mevec, referentka za obračun RTV prispevka:**

*Spoštovani,*

*... Zavezanec - fizična oseba, ki ima več kot en televizijski in en radijski sprejemnik plačuje en mesečni pavšalni RTV-prispevek pod pogojem, da sprejemnike uporablja osebno ali skupaj s člani svoje družine (zakonec in zunajzakonski partner ter njuni otroci, ki nimajo svoje družine) v isti stanovanjski enoti ali vikendu.*

*Na osnovi vašega pojasnila, da ima vsaka družina svoj sprejemnik, ste dolžni plačevati vsak svoj prispevek, torej dva.*

**Nekaj pritožnikov je plačevanju naročnine nasprotovalo** predvsem zaradi osebnega nezadovoljstva s televizijsko programsko ponudbo, pri čemer je upor plačevanju prispevkov največkrat izražen **ob nestrinjanju s predvajanjem številnih oglasov.**

***Del kritike zaradi nezadovoljstva s programom kljub financiranju preko oglaševanja in višanju RTV prispevka (april)***

*Ljubljanska RTV, ki si je v socializmu nadela ime RTV Slovenija, po vzoru TVjev iz drugih republik post Titove Jugoslavije, se izgovarja/pojasnjuje, zakaj potrebuje reklame, kljub izredno zasoljenemu nasilno plačanem rtv-prispevku glede na standard večine slovencev. Še več, generalni direktor predlaga dvig prisilnine na 15€/mesec. S tem bi rtv lahko (mogoče) zmanjšala količino reklamnega nadlegovanja. >>Dinozavri niso izumrli. Zdajšnje stanje je rezultat SDS Grimsovega zakona, ki je ljubljansko tv spremenil v drugi BBC, v drugi Švici, Sloveniji.*

*Nasilni plačniki lahko vplivamo, tako da pokličemo/pišemo na brezplačne številke in povemo, da izdelka zanalašč ne bomo kupili, ker je bil reklamiran na nasilno plačljivi tv.*

*Ob zasoljenem t.i. rtv prispevku, pa rtv ni sposobna niti 10 ur programa na dan. Vse ostalo je znova. In znova. Zdaj ponavljajo že po 4x na prvem drugem in eventualno tretjem Znova. ...*

*B. Ž.*

### III. TV SLOVENIJA

Med **737** odzivi na **programsko ponudbo** in delovanje vodstva **TV Slovenije**, kar predstavlja **74%** od vseh **988** odzivov na televizijsko, radijsko in spletno ponudbo **RTV Slovenije**, je občinstvo s **137** kritikami izražalo **različne splošne pripombe** v zvezi s tehnično podporo, programom, oglaševanjem, rabo slovenskega jezika itd. ali **specifične kritike, ki so se nanašale na posamezne programske odločitve vodstva.**

#### ***Pritožba in odgovora direktorja TV in Varuha zaradi predvajanja pogreba Nelsona Mandele na 3. programu (december)***

*Spoštovani!*

*Ne vem, če ste pravi naslov za to, pa se vseeno obračam na vas s svojo, lahko bi temu rekli, pritožbo.*

*Kot redna gledalka in siceršnja velika ljubiteljica nacionalne televizije sem bila šokirana, ko sem po današnjem Dnevniku v napovedniku oddaj zasledila, da bo prenos pogreba Nelsona Mandele potekal na tretjem programu. Kako se lahko tako velikega človeka, borca za človekove pravice, Nobelovega nagrajenca postavi na nivo prenosov iz slovenskega parlamenta, zakaj si njegovo slovo zasluži "samo" tretji program, ne vsaj drugega, če že ne prvega?*

*V bes me spravi dejstvo, da bi se pogreb kakšne druge, veliko bolj trivialne osebnosti (pred leti na primer papeža in princese Diane) verjetno prenašalo na enki. Žalostno. Zavedam se, da povprečnega Slovenca tak prenos verjetno ne zanima, ampak povprečen Slovenec tako ali tako gleda komercialno televizijo. Po mojem mnenju je naloga nacionalne televizije tudi ta, da zna kritično presoditi, kam kaj spada, kaj je bolj pomembno in kaj obrobno.*

*S prijaznimi pozdravi,*

*U. T.*

**Janez Lombergar, direktor TVS:**

*Zelo na kratko: vsi trije televizijski programi so enakovredni, kar pomeni, da I.,II. In III. ne pomeni nikakršne vrednostne lestvice.*

### **Varuh**

*Odgovor direktorja se zdi nekoliko kratek in premalo prepričljiv. Gospa je svojo pritožbo zastavila utemeljeno. Dejstvo je, da programi ne služijo enakim namenom (3. program je še posebej programsko ozko usmerjen) in tudi niso enakovredni po gledanosti, zato je sklicevanje na enakovrednost nekoliko poceni. In vprašanje, zakaj pogreb papeža ali princeze Diane prenašamo na 1. programu, pogreb Nelsona Mandele pa na 3. programu, je zelo zelo umestno. Gre za vprašanje presoje o vsebinskih prioritetah nacionalne TV in čemu pravzaprav služijo posamezni programi, kaj in zakaj imajo torej gledalci pravico pričakovati.*

### ***Pritožba in odgovor odg. urednice IP zaradi odsotnosti prenosa Papeževe maše v Riu (julij)***

Spoštovani,

v nedeljo popoldan, vsaj na drugem programu ob 14 uri, sem pričakoval prenos sv. maše, kot zaključek svetovnega dne mladih z svetim očetom njegovi svetosti, papežem Frančiškom.

Ponovno sem lahko spremljal dogodek svetovnih dimenzij le preko tujih TV, izbral sem RAI 1 tudi zaradi poznavanja jezika..raje kot nemško ali angleško.

Sprašujem, in vas tudi prosim za odgovor, ali vašega urednika, zakaj ni RTV Ljubljana prenašala vsaj zaključka srečanja svetovne mladine..prejšnje smo lahko spremljali tudi na TV Ljubljana.

Sredstva niso problem, saj je večinski in to krepki del Slovencev katoličanov, ki redno plačujemo prispevke za RTV, in smo davkoplačevalci tej državi.

Vzroki, da ni bilo prenosa so torej drugačni. Kakšni?

Z odličnim spoštovanjem

E. L. K.

**Ksenija Horvat Petrovčič, odgovorna urednica Informativnega programa:**

*V IP smo papežev obisk Ria vsestransko in temeljito pokrili, tako z vestmi kot s prispevki in gosti v Odmevih.*

*Kot rečeno, obisk je za nas spremljala dopisnica, ki pokriva tudi Vatikan, Mojca Širok. V prvih dnevnikih smo objavili 5 prispevkov. Šlo je za prispevke o popoldanskem in večernem dogajanju (ki smo jih zaradi časovne razlike pri nas lahko obdelali šele drugi dan). In sicer:*

*PTVD*

*28.7. konec obiska*

*26.7. Copacabana, srečanje z mladimi*

*25.7. obisk bolnišnice in favele*

*23.7. papež in spopadi ob začetku njegovega obiska*

*22.7. papež zjutraj odletel iz Rima*

*V dnevnikih smo objavili 4 prispevke. Če ni bilo prispevka je bila seveda vest.*

*TVD*

*28.7. konec obiska*

*27.7. srečanje s predstavniki oblasti in Copacabana sinoči*

*25.7. favela*

*24.7. maša v baziliki*

*V Odmevih pa smo ga obdelovali 3 krat:*

*ODMEVI*

*29.7. papež o tabu temah, intervju na letalu ob povratku (dolžina 2 minuti)*

*26.7. tema po Copacabani in srečanju z milijon mladimi*

*Prispevek (2.40) Širok*

*Gost Robin Schweiger, jezuit*

*22.7. pred obiskom – Širok*

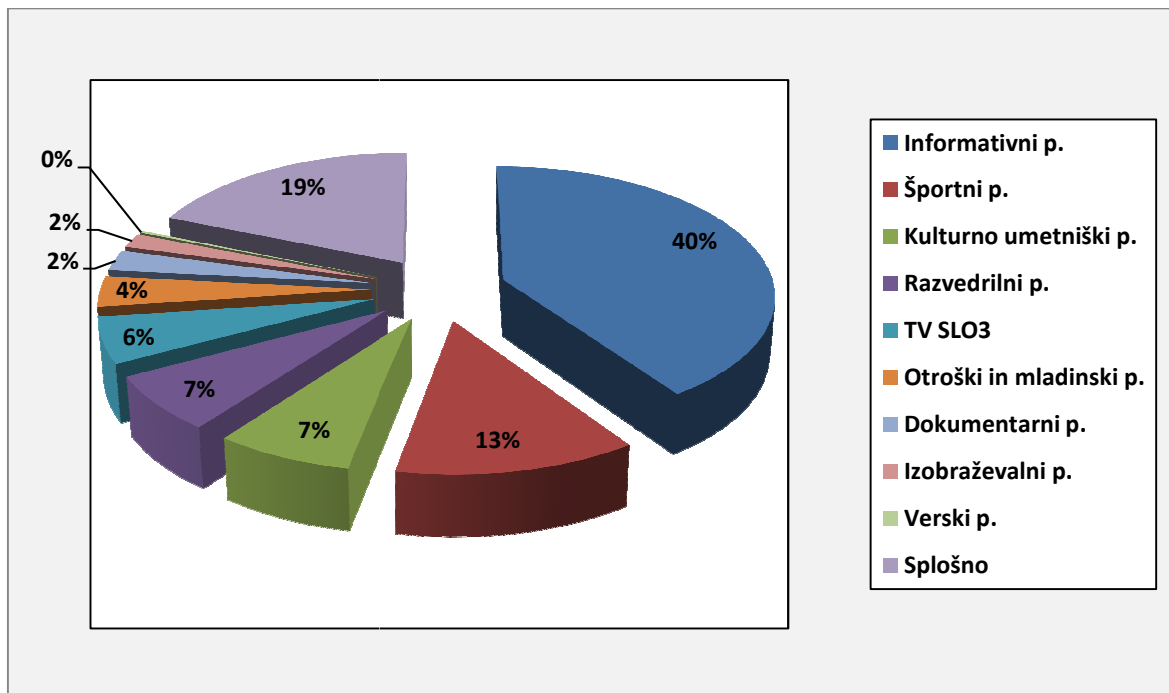
*Glavni poudarki vseh prispevkov in tudi teme v odmevih so bile spremembe, ki jih je s svojimi nastopi napovedoval papež. Obsodba bogatih, sebičnosti, zahteva po socialni enakosti. Popolna vključitev vere in vrednot, ki jih ta vsebuje v življenje mladih in sploh. Vse to so vsebovali tudi dodatni obiski favele, pa bolnišnice za bolne z AIDSOM, ki so jih uvrstili na program na posebno zahtevo papeža. Ker je papež tik pred odhodom v Brazilijo ustanovil posebno komisijo, ki pregleduje finančno poslovanje Vatikana in organizacijo kurije, smo predvsem v temi obdelali tudi kakšne vse posledice bo imel prihod novega papeža za katoliško cerkev kot organizacijo.*

*Očitke, da smo se s papeževim obiskom ukvarjali premalo ali ne dovolj temeljito, zato lahko smo odločno zavrnem.*

**600 kritik ali pohval je bilo osredotočenih konkretno na posamezne programe:**

- **Informativni program: 298 odzivov**
- **Športni program: 93 odzivov**
- **Kulturno umetniški program: 53 odzivov**
- **Razvedrilni program: 51 odzivov**
- **TV SLO3 (Parlamentarni in Jutranji program): 42 odzivov**
- **Otroški in mladinski program: 28 odzivov**
- **Dokumentarni program: 19 odzivov**
- **Izobraževalni program: 13 odzivov**
- **Verski program: 2 odziva**
- **TV Maribor: 1 odziv**

**Grafični prikaz odstotkovnega razmerja odzivov med TV programi in splošnimi odzivi:**



## NAJPOGOSTEJŠI ODZIVI NA PROGRAME TV SLOVENIJA

Najbolj pogosto so v letu 2013 gledalci in gledalke programa TV Slovenije izražali kritike zaradi po njihovem mnenju:

- *(politično) pristranskega, zavajajočega ali neetičnega novinarskega dela,*
- *tehničnih motenj pri spremljanju programa ali tehnično nekakovostne izvedbe določene programske ponudbe,*
- *neprimerne voditeljskega pristopa ali ideološko tendencioznega vodenja oddaj,*
- *nekakovostne programske ponudbe ali posamezne oddaje,*
- *neustrezne rabe slovenskega jezika,*
- *prekomerne količine predvajanih oglasov ali moralno sporne vsebine oglasov,*
- *nasprotovanja napovedani ukinitvi določenih oddaj,*
- *neprimerne komentiranja športnih prenosov*
- *diskriminacije manj popularnih športnih panog*

**V primerjavi z obravnavo najbolj pogostih in aktualnih pritožb v predhodnem letnem obdobju 2012 se je precej zmanjšalo število pritožb zaradi slabe uravnoveženosti glasnosti zvoka,** pri čemer so pritožniki najpogosteje navajali pretirano razliko v glasnosti zvoka med oglasi in programom ter glasbeno podloženimi inserti v posameznih oddajah in vsebinskim delom. Še vedno se pojavljajo pritožbe zaradi preglasne glasbene podlage v določenih oddajah, kar zelo ovira osredotočenje na vsebino prispevka ali pogovora v oddaji.

**Redko se v primerjavi z letnim obdobjem 2012 še pojavi pritožba zaradi neustrezne in zelo nevšečne vizualne podobe osrednjih informativnih oddaj Odmevi in Dnevnik,** čeprav se grafična podoba, ki so jo gledalci in gledalki največkrat označevali kot neokusno, pesimistično in mračno podobo številnih krst na zemljevidu Slovenije, ni izboljšala. Po uvedbi zelo ponesrečene vizualne preobrazbe osrednjega informativnega programa so se tovrstne pritožbe vrstile zelo pogosto, a so se gledalci in gledalke očitno počasi sprijaznili s situacijo.

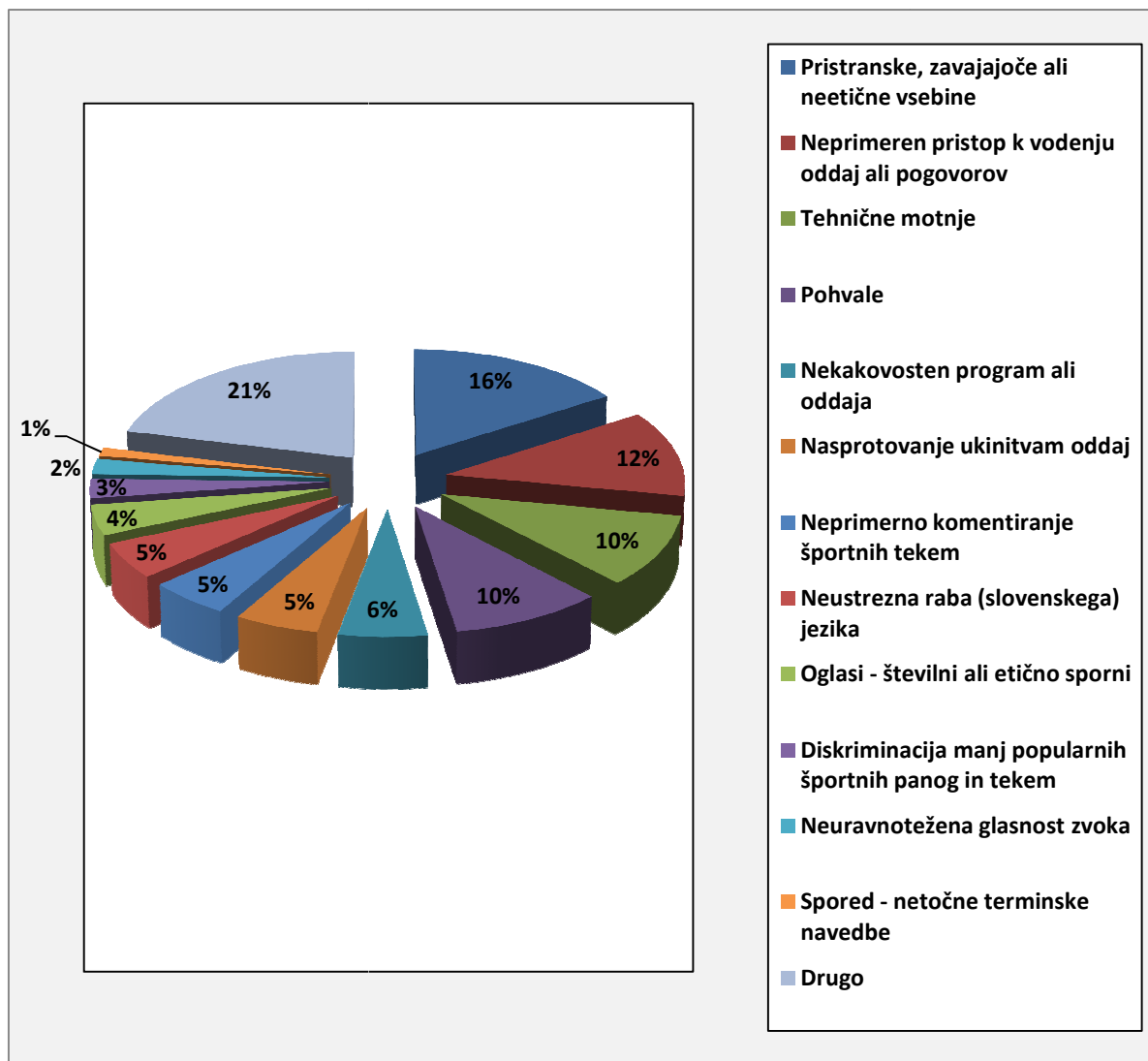
**Povečalo se je število pripomb zaradi neustrezne rabe slovenskega jezika ali pravilne izgovorjave tujih imen,** vendar niso vse upravičene.

**Med najbolj pogosto izraženimi pritožbami so se v letu 2013 pojavila na novo opozorila na zapostavljanje prenosov športnih tekem ali poročanja o posameznih športnih panogah,** ki naj bi bile v primerjavi z bolj popularnimi in posledično komercialno uspešnejšimi športi neupravičeno diskriminirane.



V letu 2013 se je hkrati z zelo povečanim številom pritožb povečalo tudi število pohval.

Grafični prikaz razmerij med najbolj pogostimi vsebinami odzivov - TV Slovenija:



### **(Politično) pristranske, zavajajoče ali neetične vsebine**

Enako kot v predhodnem letnem obdobju 2012 so se gledalci in gledalki tudi v letu 2013 največkrat kritično odzvali zaradi zaznavanja ideološko tendencioznih, zavajajočih ali neetično

posredovanih prispevkov, poročanja ali pogovornih konceptov. **Tovrstnih kritik se je zvrstilo 117, kar predstavlja 16% od vseh 737 vsebinsko različnih odzivov na programsko ponudbo in vodenje TV Slovenije.** V letu 2012 se je zvrstilo 59 podobnih pritožb, kar je predstavljalo prav tako 16% od vseh 373 odzivov na ponudbo TV Slovenije, pri čemer je treba posebej poudariti, da se je kar 32 pritožb nanašalo na politično agitatorske vsebine v scenariju za podelitev Viktorjev v okviru Razvedrilnega programa v sodelovanju z revijo Stop.

➤ **Informativni program**

**Največji porast pritožb z očitki o (politično) pristranskem, zavajajočem ali neetičnem posredovanju vsebin se nanaša na Informativni program, predvsem na *Odmeve, Dnevnik, Pogledi Slovenije, Tarča, Je res?, Utrip, Odkrito, Tednik, Globus in Studio City.* Pritožb se je zvrstilo 93, medtem ko v letu 2012 le 21.**

➤ **Razvedrilni program**

**7 pritožb zaradi neetične ali informativno zavajajoče vsebine, od tega 5 kritik oddaje *Kdo si upa na večerjo?* in 2 kritiki oddaje *Na lepše,* se nanaša na Razvedrilni program. V letu 2012 je bilo zabeleženih 37 pritožb, od tega 32 zaradi ideološko pristransko motiviranega scenarija za prireditev Viktorji 2011.**

➤ **Otroški in mladinski program**

**6 pritožb je bilo namenjenih Otroškemu in mladinskemu programu zaradi vzgojno neprimerne ali ideološko sporno in pristransko posredovane vsebine (*Infodrom, Studio Kriškraš, Moja soba - Ema, Bansi*).**

➤ **TV SLO 3**

**4 pritožbe** odražajo stališče pritožnikov o pristranski obravnavi tematike ali zavajajočih in nepopolnih informacijah predvsem v okviru oddaje *Dobro jutro.*

➤ **TV Slovenija - splošno**

**V 3 pritožbah je izpostavljena splošna podoba televizijskega programa, ki naj bi odražala ideološko pristransko tendenco.**

➤ **Kulturno umetniški program**

**2 pritožbi** sta se nanašali na **intervju s Svetlano Makarovič** v julijski oddaji **Poletna scena**, ki je bil po mnenju pritožnikov namenoma konceptuiran in voden tako, da je intervjuvanka lahko posredovala določena **ideološko pristranska sporočila.**

➤ **Izobraževalni program**

**2 pritožbi** odražata mnenje pritožnikov o **zavajajočih informacijah** v oddaji *To bo moj poklic* in *Dobra ura*.

## **Neprimeren pristop k vodenju oddaj ali pogovorom z gosti**

**89 pritožb** vsebuje kritike **zaradi neprimerne nastopa, pristopa voditeljev ali pogovorov z gosti v studiu**, kar predstavlja **12% od 737 odzivov** na programsko ponudbo in vodenje TV Slovenije. V letu 2012 se je tovrstnih pritožb zvrstilo 34 in so od vseh 373 pritožb na TV Slovenijo prav tako predstavljale 9%.

**63 pritožb** naslavlja **Informativni program**. Največkrat zaradi neprimerne nastopa, na primer prenervezne retorike, uporabe mašil, neutemeljenega prekinjanja sogovornikov pri besedi ... Pritožbe se vrstijo tudi zaradi tendencioznega, neobjektivnega in predvsem ideološko pristranskega vodenja pogovorov, ob čemer je v kritikah večinoma hkrati omenjen tudi neuravnotežen ali pristransko motiviran izbor sogovornikov v studiu.

Največkrat so se pripombe nanašale na oddajo *Je res?* (26x, od tega 24 pritožb, tudi skupinskih, zaradi obravnave verskega programa s Sašom Hribarjem kot članom Programskega sveta v gosteh), *Odmevi* (13x), največkrat pod voditeljsko taktirko voditeljice Rosvite Pesek, Tarča (5x), *Pogledi Slovenije* (5x), *Odkrito* (2x), *Globus*, *Studio City* in splošne opazke brez posebne navedbe oddaj in voditeljev.

### ***Primer pritožbe zaradi neprimerne pristopa k pogovoru z gosti (marec):***

*zelo me moti, da v televizijskih pogovornih oddajah, kot so **Studio City, Pogledi Slovenije, Dobra ura z...** sogovornike REDNO prekinejo sredi stavka, in to po pravilu, ravno ko misliš, da boš izvedel kaj zanimivega. Potem voditelj navrže, boste to lahko povedali kasneje ali drugič....In to se seveda ne zgodi.*

*To je izjemno neprijetno, da ne rečem, da je to pomanjkanje spoštovanja do sogovornikov in do poslušalcev/gledalcev. Poleg tega pa vnaša takšen način vodenja oddaj hektično energijo v eter. Ogledalo internetu! Ali je to potrebno?*

V. V.

**10 kritik** se je nanašalo na 3. program - **TV SLO 3**, od tega se je 7 pritožb zvrstilo zaradi po mnenju pritožnikov nedostojnega obnašanja voditeljice **Intervjuja z Janezom Janšo** v juniju in predvsem neprimerne izjave ob zaključku pogovora.

V **8 pritožbah** na **Kulturno umetniški program** je obravnavano nesprejemljivo vedenje voditeljice *Tajde Lekše* pogovora na slovesnosti **Pahoriana - ob 100 letnici Borisa Pahorja**, ki slavnostnega gosta Borisa Pahorja ni pripustila k besedi, ko je izrazil željo.

**3 pritožbe** so se nanašale na **Razvedrilni program** in sicer zaradi neustreznega izbora in vodenja **Silvestrske oddaje Sekuja M. Condeja**, prehrupnega nastopa *Maria Galuniča* v oddaji **Moja Slovenija** in po mnenju pritožnika dolgočasnega, neduhovitega in mestoma žaljivega komentiranja Andreja Hoferja prenos **Pesmi Evrovizije 2013**.

Po **1 kritika** je naslavljala še **Izobraževalni program (Dobra ura** v februarju - *Milica Prešeren*), **Otroški in mladinski program (Muzikajeto** - neposrečena kombinacija *Gojmir Lešnjak in Igor Leonardi*), **Športni program (športna poročila** - *sprehajanje pred kamero Tomaža Hudomalje in Polone Bertoncej*) in splošni vtisi.

## **Tehnične motnje ali tehnično nekakovostna izvedba**

**73 pritožb** se je v letu 2013 zvrstilo zaradi **tehničnih motenj ali tehnično nepopolne oziroma nekakovostne izvedbe** določenih storitev, kar predstavlja **10% od 737 odzivov** na programsko ponudbo ali vodenje **TV Slovenije**. Število pritožb s tovrstno vsebino je zelo naraslo, saj je bilo v letu 2012 zabeleženih 17, le 4% od vseh 373 odzivov.

Gledalci in gledalke se največkrat pritožijo **zaradi slabega signala** na posameznih področjih Slovenije, za kar so večinoma odgovorni kabelski operaterji, včasih pa mora težave odpraviti RTV tehnična služba.

### ***Pritožba zaradi slabega signala (oktober)***

*Od prehoda na digitalno prizemno TV oddajanje, imamo zelo moteno sprejemanje televizijskega signala na našem območju. Velikokrat nam onemogoča spremljanje TV programa, tudi po cel dan. Slovenskega nacionalnega in komercialnega programa skoraj ne spremljamo več, saj se je že nešteto krat zgodilo, da smo ostali brez signala sredi informativne programa ali filma. S prehodom na Mux C, pa se je pri komercialnih programih problematika še poslabšala.*

*Prosim, za preučitev možnosti in ureditev problematike, da bi lahko tudi na našem*

*območju nemoteno spremljali tako nacionalno kot komercialno televizijo.*

*Vnaprej se vam zahvaljujem.*

*Lep pozdrav.*

*K. J.*

Pogosto se občinstvo pritoži tudi **zaradi zakodiranega programa v tujini** in omejenega satelitskega oddajanja.

### ***Pritožba zaradi omejene možnosti spremljanja programa v tujini (januar)***

*Ne moti me, da se politiki kregajo vsak dan kar pred ekrani. Moti pa me, da satelitski program prekinete, ko se prične mogoče kaj bolj zanimivega, kot ta vasa politika. Da nam drugod po Evropi živim Slovencem ne privoscite niti malo domačega sporta, ki ga imamo, na primer danasnja zlata Tina.*

*B. G.*

Problem kodiranih programskih vsebin je večinoma nerešljiv, ker je povezan z avtorskimi pravicami ponudnika in včasih je težavo mogoče odpraviti le, v kolikor zgolj ne deluje kartica za predvajanje ali gre za prehodno tehnično motnjo.

Nekaj kritik je povezanih z **omejenim predvajanjem v HD resoluciji in izpadom oddajnika**.

### ***Pritožba in odgovor zaradi omejene možnosti spremljanja HD programov (oktober)***

*Spoštovani Varuh*

*Zanima me, zakaj se vaši HD programi ne morejo gledati preko zemeljskih oddajnikov, ampak samo preko dodatnih ponudnikov TV programov? RTV naročnino plačujemo vsi in zato ni potrebno plačevati še posrednikov, da se lahko gleda vaše programe v boljši ločljivosti. Mislim, da je to potrebno čimprej urediti. Če temu ne bo tako, zmanjšajte naročnino tistim, ki nimajo možnosti gledati vaših programov v celoti. Če predvajate različne programe v različnih tehnikah, je vse iz istega denarja in zato morate vsem plačnikom omogočiti spremljanje vseh vaših programov. To vprašanje sem postavil že vaši predhodnici, pa sem dobil samo medel odgovor, zadeva pa se ni uredila.*

*Brez zamere in lep pozdrav.*

*S. S.*

**Anton Končar, vodja službe Oddajniki in zveze:**

*Pozdravljeni!*

*Gledalcu lahko podate odgovor, da je en HD program že na prizemnem omrežju, v roku nekaj dni pa bo tudi drugi.*

*Zakon o RTV Slovenija določa na kakšen način in v kakšnem pokrivanju je potrebno zagotoviti nacionalne programe, ne definira pa v kakšni kvaliteti. Nacionalne programe v HD kvaliteti že razširjamo na kabelski in IP platformi. Gledalci, ki sprejemajo na teh dveh platformah morajo operaterjem plačati ustrezno naročnino. So pa vsi ti operaterji dolžni, da vsem svojim gledalcem v svojem osnovnem kompletu ponudijo nacionalne programe, tako da nihče ne plačuje dodatno za sprejem HD programov. Pa še to: V veliki večini v evropsko primerljivih državah se na prizemnem omrežju ne oddaja HD programov.*

Nekateri pritožniki so s **6 pritožbami** opozarjali **na preslabo vidnost podnapisov** in izražali željo po enakih podnapisih, kot jih prakticira hrvaška javna nacionalna televizija (na zatemnjeni podlagi in z bolj odebeljenim fontom črk). Njihova želja ni bila sprejeta, vendar pa naj bi bila kmalu v prihodnosti oblika podnapisov odvisna od nastavitve na DVB sprejemni enoti.

***Pritožba in odgovor razvojnega inženirja zaradi slabe vidnosti podnapisov (september)***

*Spoštovani!*

*Zanima me, ali lahko varuh pravic gledalcev kaj posreduje, da bi TV SLO za filme, ki jih predvaja na TV SLO1, dajala podobne podnapise, kot jih ima Hrvaška TV1. Sedanji podnapisi pri filmih so izredno slabo berljivi na običajni razdalji do 2m, zlasti kadar so na beli podlagi, pri Hrvaški televiziji pa so stalno dobro berljivi. Ali res na TV SLO ni mogoče uporabiti tak standard za podnapise kot ga ima Hrvaška TV1. Menim, da je to tudi pravica nas gledalcev, čeprav na vaši spletni strani tega nisem zasledil razen, če to ne spada v programski standard. Če je temu tako, potem to vlogo obravnavajte kot pritožbo.*

*Prosim za pojasnilo!*

*M. K.*

**Rade Bojić, razvojni inženir:**

Pozdravljeni,

Standard podnapisov na RTV Slovenija je v veljavi od leta 2006. Pri izdelavi standarda smo upoštevali EBU priporočila kot tudi enotno mnenje avtorjev oddaj, da podnapisi čim manj pokrivajo vsebino slike.

Sedanja oblika podnapisa je najboljši možni kompromis saj smo z ukinitvijo sive podlage bistveno zmanjšali zakritost slike. S temno obrobo črk in primerno velikostjo podnaslovov pa smo zagotovili berljivost, tudi na beli podlagi. Nekoliko zmanjšana berljivost se pojavi, ko slika vsebuje veliko drobnih raznobarnih detajlov (npr. množica gledalcev kakega športnega dogodka). V izjemnih situacijah, ko je v sliki npr. originalen tujejezični napis na isti poziciji kjer je predviden podnapis, uporabimo neprosojno črno ozadje. Velika večina televizijskih postaj, ki predvajajo oddaje s podnapisi pa ne uporablja več ozadja.

Na RTV Slovenija že poteka razvojni projekt, pri katerem bomo podnapise 'insertirali' v DVB signal. To pomeni, da podnapisi ne bodo več 'vtisnjeni' v sliko, temveč se bo gledalec sam odločil, ali bo na svoji sprejemni DVB enoti (setup-box) podnapise prikazoval ali ne. Lahko bo tudi izbral med več jeziki. Oblika podnapisov bo v veliki meri odvisna od nastavitve na DVB sprejemni enoti. Za tiste gledalce, ki signal sprejemajo preko analognega kabelskega omrežja, bo oblika podnapisov odvisna od nastavitve sprejemnih enot kabelskega operaterja.

Lep pozdrav

**12 kritik** se je nanašalo konkretno na program **TV SLO 3**. Največ zaradi motenega delovanja klicnih števil v posameznih kontaktnih oddajah. Več, **5 pritožb** se je zvrstilo **tudi zaradi tehnično nekakovostne izvedbe** (slaba sinhronizacija zvoka s sliko) pri predvajanju **intervjuja s takratnim predsednikom vlade** Janezom Janšo v februarju.

**12 pritožb** je naslavljalo **Kulturno umetniški program** zaradi **prekinitve predvajanja dokumentarnega filma Pisatelj in mesto**. Ena pritožba pa zaradi nekakovostnega zvoka ob **prenosu koncerta z Dunaja** na prvi dan v novem letu.

**Športni program** je bil deležen **6 pritožb** zaradi **onemogočenega ali motenega spremljanja programa v HD tehniki** ter **šumenja in pokanja mikrofонов ob kometiranju športnih tekem**.

**Pritožba in odgovor odgovornega urednika zaradi domnevno pretirane slišnosti pokanja in šumenja mikrofонов (oktober)**

*Spoštovani gospod Lado Ambrožič in gospod Mile Jovanović*

*Dober dan*

*Tudi danes dne 13.10.2013 smo morali gledalci pri prenosu Formule 1 prenašati neprijetno pihanje komentatorja v mikrofon. Najbolj se je to slišalo v 24 krogu dirke, ko je komentator spregovoril ime dirkača »Pastor Maldonado«. Torej ob vsaki črki »p«, ko se izgovori iz zaprtih ustnic se iz zvočnikov sliši pokanje »Poom«. Res ne razumem, da tehniki med prenosom ne slišijo teh težav ali pa pred prenosom tega ne uredijo. Verjamem, da če bi komentatorja RTL-a posodila našemu komentatorju njihov mikrofon s slušalkami, teh problemom ne bi bilo, ker imajo kratke mikrofone do sredine lica in je tako onemogočeno, da bi komentator pikal v mikrofon. Seveda pa se mikrofon ne sme dotikati lica, ker se med govorjenjem lice napihuje in dotika mikrofona, prav tako pa se pena mikrofona ne sme dotikati dlak na licu, ker prihaja do praskanja in posledično do pokanja v zvočnikih. V preteklih letih se te stvari niso dogajale in je bil zvok idealen. Čudim se tudi, da se podjetje Petrol, ki sponzorira prenos Formule 1 ne pritoži in zahteva, da se zvok izboljša.*

*Ob prenosu nogometne tekme v petek med Norveško in Slovenijo je bil zvok komentatorja vrhunski. V studijski oddaji pa imajo tako ali tako ročne mikrofone, ki so oblečeni s peno.*

*Prosim vas, če lahko prosite tehnike, da to čim prej uredijo.*

*Hvala*

*Lep pozdrav*

*D. U.*

**Mile Jovanović, odgovorni urednik Športne redakcije:**

*Lado,*

*jaz sem temu gospodu že odgovarjal, ker mi je pisal že 100x, zdaj se že počuti tako, da za vsako vejico piše. Zadnje vprašanje sem predal tudi vodji produkcije, ki pa še ni posredoval nobenega odgovora. To je tehnična zadeva in nimam več kaj dodati.*

*Dvomim pa tudi, da je bilo ves čas vse OK, zdaj pa je en mesec katastrofa – pri tem, da je to edina pripomba s to vsebino, ki je kdaj koli prišla do mene.*



Na **Informativni program** se je nanašalo **5 pritožb**, večinoma zaradi **nezadovoljstva pritožnikov s kakovostjo zvoka in slike**, kar se je predvsem pri predvajanju Dnevnika pojavljalo večkrat le v določenem obdobju izpopolnjevanja tehnične podpore.

#### ***Pritožba zaradi slabe kakovosti tehnične izvedbe oddaje Dnevnik (april)***

*Redno gledam Dnevnik na RTVSLO. Naj začnem s pohvalo, ki pa je sicer bolj grenka, da je zame Dnevnik (poleg Odmevov) še vedno najboljša informativna oddaja v slovenskem prostoru, kar pa ne pomeni, da je dobra oz. brezhibna. Nimam pripomb na novinarsko delo, zelo pa me moti slaba tehnična podpora. Skoraj ne mine dan, da ne pride do tehničnih težav (prispevek se ne sklada z napovedjo, tuji prispevki niso podnaslovljeni, napačen zapis imen sogovornikov...). Napovedovalci se nam stoično opravičujejo, vendar sama teh napak ne oproščam več, še več, tega niti ne smatram več za napako, ampak navadno šlamparijo. Sprašujem se, zakaj prihaja do tega in zakaj "napak" ne odpravijo? Pa menda ne zato, ker televizija v zaposluje cenejšo, a ne tako sposobno delovno silo (študente)?*

*V upanju na izboljšanje celostne izvedbe Dnevnika vas lepo pozdravljam!*

*J. B.*

## **Pohvale**

V letu 2013 so bili ustvarjalci televizijskega programa deležni kar **71 pohval**, kar predstavlja **10% od vseh 737 odzivov** na programsko ponudbo in vodenje TV Slovenije. V letu 2012 se je zvrstilo premalo pohval, da bi bile obravnavane med najpogostejšimi odzivi.

**3 pohvale** so pričale o **splošnem pozitivnem vtisu** o televizijski programski ponudbi, **ena pa o zadovoljstvu z napovednimi spoti**.

#### **➤ Informativni program - 39 pohval:**

splošni vtisi o programski ponudbi, 10x Je Res?, 9x prispevki ob izvolitvi novega papeža, 6x Pogledi Slovenije - Bojan Traven in Uroš Slak, 6x Odmevi - od tega 1x vsi voditelji, 4x Rosvita Pesek in 3x Slavko Bobovnik, 3x Intervju - Lado Ambrožič, Polnočni klub - Vida Petrovčič in Danica Lavrenčič, Dnevnik - Vlasta Jeseničnik, Studio City - Marcel Štefančič, Utrip - Jelena Aščič, Ljudje in zemlja, Slovenija v letu 2013 in Obrazi 2013, mladi novinarji, božični program

- **Dokumentarni program - 6 pohval:**  
Splošni vtis o programski ponudbi, Lovci teme, Južna Italija, Naš vsakdanji strup, Nazaj k nedolžnosti
- **Kulturno umetniški program - 5 pohval:**  
4x Izbor filmov in nadaljevanj, Poletna scena
- **Izobraževalni program - 5 pohval:**  
Turbulenca, Prava ideja, Programiranje državljanov, Village folk, Projekt na deželi - Marjana Grčman
- **Otroški in mladinski program - 5 pohval:**  
splošni vtis o programski ponudbi, Muzikajeto, Male sive celice, Studio Kriškraš,
- **Razvedrilni program - 5 pohval:**  
Moja Slovenija, Na zdravje!, Točka, prenosi koncertov, božični program
- **Športni program - 2 pohvali**  
komentiranje prenosov športnih tekem, komentatorski tandem Matjaž Vrhovnik in Urban Laurenčič ter Miha Žibrat.

## **Nekakovosten program ali oddaja**

**41 kritik** v letu 2013 je vsebovalo mnenje, da sta **program nasploh ali posamezna oddaja nekakovostna**, kar predstavlja **6%** od **vseh 737 pritožb** na programsko ponudbo in vodenje **TV Slovenije**. V letu 2012 se je zvrstilo 28 pritožb, 7% od 373 vseh odzivov na TV Slovenijo.

**18 pritožb** je naslavljalo **Razvedrilni program**. Pritožniki omenjajo prenizek nivo, nevšečnost ali dolgočasnost posamezne oddaje, od tega se je **9 kritik** nanašalo na oddajo ***Kdo si upa na večerjo?***, **2 pritožbi** na oddajo ***Na zdravje!***, **po 1 pritožba** na oddajo ***Moja Slovenija, novoletni program*** in ***Slovenska popevka***. Ostale kritike podajajo oceno na splošno, da je Razvedrilni program **premalo pester, zanimiv in na prenizkem nivoju s preveč narodno zabavno obarvano tematiko in premalo kakovostnih oddaj v vročih terminih**.

**11 pritožb** je vsebovalo mnenje **o nizki kakovosti televizijske programske ponudbe na splošno**. Pritožniki največkrat omenjajo, da je program premalo pester in da so kriteriji pri odločitvah o

novih oddajah na eni in ukinitvah starih oddaj na drugi strani neustrezni. Predvaja se preveč ponovitev, preveč politike in premalo zanimivih ali pritegljivih oddaj ter filmov in nadaljevanj. Število pritožb le zaradi preveč ponovitev oddaj se je sicer v primerjavi z letom 2012 zmanjšalo.

#### ***Kritika zaradi nekakovostnega programa (februar):***

*Ni mi všeč: da za moj denar, ki sem ga skozi naročnino že zdavnaj vplačal za določeno vsebino, moram neke oddaje, filme ... gledati velikokrat, čeprav me ne zanimajo. Obenem moram protestirati, kako lahko za naš denar producira TV Slovenija tako abotne, nekulturne, idiotske nadaljevanke, ki jih ljudje pač gledajo, saj izbire niti nimajo. Obenem mi gre tudi na živce, zakaj se v vseh oddajah ponavljajo eni in isti ljudje, ki že kar dolgočasijo javnost: v pogovornih oddajah, v zabavnih oddajah, v političnih komentarjih, ... Vse stvari ne letijo na radio, ki je v tem primeru nedolgočasnosti, ponavljanja, izvirnosti, prijaznega nastopa in približati se poslušalstvu, vsaj 10 svetlobnih let pred TV Slovenija. Za oddaje, ki smo jih morali gledati in poslušati na TV Slovenija obstoja vzrok, da so slabe, vsaj tako pravijo televizijci: ni denarja, ni avtorjev, ni idej..... Čudi me, da tudi TV Slovenija ni začela z najbolj idiotskimi resničnostnimi šovi, ki samo kažejo, kakšen nizek nivo kulture imamo v Sloveniji. V tem segmentu razumem komercialne TV, saj živijo od tega. Vendar nacionalna TV ne naredi nič na tem, da bi malo pogledali okrog po svetu, kakšne nove oddaje se snemajo in prikazujejo, pa naj bodo zabavne ali izobraževalne.*

*M. I.*

**5 pritožb** je naslavljal **Informativni program** in sicer: **Studio City** v režiji Barbare Zemljič (prehiter tempo in preskakovanje kamere), **Tednik** zaradi neprimerne koncepta dveh med seboj povezanih prispevkov, **preveč "tabloidno" naravnano poročanje** v osrednjih informativnih oddajah, **odvečna zadnja večerna poročila** ob sobotah in nedeljah ter splošno mnenje **o vsebinski slabi kakovosti informativnih oddaj zaradi pretiranega ponavljanja enih in istih tematik in gostov.**

**2 kritiki** sta odražali nezadovoljstvo z **Otroškim in mladinskim programom** na **splošno in nezadovoljivo izvedbo oddaje Muzikajeto.**

**2 kritiki** sta naslavljali Izobraževalni program zaradi **neprimerne koncepta oziroma sosledja prispevkov v februarski oddaji Dobra ura** in **nekakovostnega prevoda oddaje o Kitajski** (Strah pred svetovno tovarno Kitajsko).

Po 1 pritožbo so gledalci naslovili še na **Športni program** (zaradi **premalo aktualnega poročanja**), **Dokumentarni program (Bela krizantema** - zastarela in informativno pomanjkljiva vsebina) in **TV SLO 3 (Dobro jutro**, kuharska rubrika - TV Koper).

## Nasprotovanje ukinitvam oddaj

**39 pritožb** se je zvrstilo zaradi odločitev vodstva o ukinitvah določenih oddaj, kar je v letu 2013 predstavljalo **5%** od vseh **737 odzivov** na programsko ponudbo in vodenje TV Slovenije. V letu 2012 je bilo zabeleženih 21 tovrstnih pritožb, 6% od 373 na TV Slovenijo.

**Največ, kar 22 pritožb** so gledalci in gledalke naslovili na vodstvo TV Slovenije in uredništvo **Informativnega programa zaradi ukinitve** oddaje **Pogledi Slovenije**. Potezo vodstva so ocenjevali kot politično pristransko motivirano in izražali občutke prikrajšanosti za razkrivanja pomembnih ozadij koruptivnega delovanja v politiki in gospodarstvu ter verodostojno in "gledljivo" obravnavo najbolj aktualnih tematik določenega obdobja.

**10 pritožb** se je nanašalo na odločitev vodstva TV Slovenije in **Otroškega in mladinskega programa o ukinitvi** oddaje **Muzikajeto**. Pritožniki so menili, da je oddaja mlademu občinstvu približevala glasbo na prijeten način, a je bila pri tem zelo poučna in ne le zabavna, zato so jo radi spremljali tudi odrasli. Ukinitve oddaje so pritožniki doživljali kot zaskrbljujoče pomanjkanje ustreznih profesionalnih kriterijev s strani odgovornih pri izboru televizijske programske ponudbe za otroke in mladino.

**2 pritožbi** sta odražali nestrinjanje z ukinitvijo **Eme** - domačega izbora za nastop na Eurosongu v letu 2013, ki v slovenskem medijskem prostoru žal predstavlja redko priložnost ustvarjalcem popularne glasbe, da se predstavijo občinstvu pred ekrani in hkrati lahko za izbranega izvajalca glasuje tudi slovenska javnost. Ustrezno podkovani člani žirij bi morali poskrbeti za primeren in dovolj kakovosten ožji izbor skladb, medtem ko naj pri končni odločitvi za predstavnika Slovenije sodeluje tudi občinstvo.

S po 1 pritožbo ob napovedani ukinitvi je bila izražena še podpora oddajam: **Sobotno popoldne, Na svoji Zemlji, Ugani, kdo pride na večerjo!, Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem** in splošno nasprotovanje.

## Neprimerno komentiranje prenosov športnih tekem

**38 kritik, 5% od 737 odzivov** na televizijski program in vodenje **TV Slovenije**, so gledalci in gledalke naslovili na Športni program zaradi **nezadovoljstva s komentiranjem športnih tekem**. V predhodnem letnem obdobju 2012 se je tovrstnih pritožb zvrstilo le 11 in je predstavljalo 3% od vseh 373 odzivov na TV Slovenijo.

Največ pripomb je bilo posredovanih na komentiranje **Formule 1** in **alpskega smučanja**, še posebej negativno so pritožniki ocenjevali strokovno komentiranje alpskega smučanja Ane Kobal.

## Neustrezna raba (slovenskega) jezika

**37 opomb** se je v letu 2013 zvrstilo **zaradi neustrezne ali napačne rabe slovenskega jezika** določenih novinarjev ali, v bolj redkih primerih, **zaradi neustrezne izgovorjave tujih imen**, kar pomeni **5 % od 737 odzivov** na televizijsko ponudbo. Vsi popravki s strani občinstva niso utemeljeni! V letu 2012 se je zbralo 22 tovrstnih opominov novinarjem, 6% od 373 odzivov na TV Slovenijo.

### *Pritožba in odziv Varuha zaradi neustrezne rabe predloga s in z (november):*

*Spoštovani!*

*Pogosto, prepogosto voditelji, povezovalci, pa razni gostje nepravilno uporabljajo predlog z in s. To me resnično moti in zaboli v ušesu.*

*Danes je v oddaji "Dobra ura z Boštjanom" voditelj oddaje Boštjan v pogovoru z gostjo iz živalskega vrta nepravilno uporabil predlog s, saj je namesto s uporabil z. Pogovor je bil nekako takole:... z prihodom žirafe,... prav bi bilo s prihodom. Zagotovo takšno nepravilno rabo slišim vsaj enkrat na dan po radiu ali televiziji. Menim, da bi na osnovna pravila pravilne uporabe predlogov morali dati večji poudarek.*

*Vse lepo vam želim.*

*M. R.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev**

*Spoštovana gospa R.*

*Hvala za pripombo, je zelo na mestu, te stvari motijo tudi mene. Upam, da bom lahko kaj spremenil, vsekakor bom na to opozoril urednike.*

**Primer neutemeljene pritožbe zaradi domnevno neustrezne rabe kratic (avgust):**

*Spoštovani,*

*že dlje časa opažam, da imajo "spikerji" težave s kraticami (nlb bo moral, sds se je odločil,...), vendar je nlb banka, zato bo morala; sds je stranka, torej se je odločila,... naj malce pomislijo, kaj kratica pomeni in temu primerno formulirajo napoved. pa brez zamere!*

*Lep pozdrav,*

*K. G.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Vaše sklepanje je logično, torej bi morali kratici MZZ (Ministrstvo za zunanje zadeve) pripisati srednji spol. Vendar, kot so me podučile lektorice na TVS in kot določajo pravila v Slovenskem pravopisu, imajo kratice, sestavljene iz soglasnikov, moški spol.*

**12 opozoril** so bili deležni novinarji **Informativnega programa** zaradi neustrezne uporabe določenega izraza, izrabe tujih fraz, napačne izgovorjave ali slovnične nepravilnosti (uporaba dvojine).

**12 odzivov** je **splošno formuliranih** in ne naslavljajo posameznih programov ali novinarjev.

***Pritožba zaradi neustrezne rabe jezika in izgovorjave tujih imen (januar):***

*... Te napake delajo vaši novinarji in komentatorji pri poročilih, športnih prenosih in drugih oddajah. Navajam jih samo nekaj:*

- prenos smučarskih skokov: g. Jelko Gros pravi, da je bil nekdo boljši od »Freitga«!  
Menim, da nemškega priimka Freitag ne moremo spreminjati po naše.

- Dogodki in odmevi 10.01.2013: novinarka našteva nominirane filme za Oscarja in med drugimi našteje »filem Lincolen«. Dve grdi napaki!

- običajna beseda nekaterih novinarjev je tudi »čoven« - čoln.

- zelo moteča je tudi nemogoča uporaba kazalnih zaimkov: te ljudje, te skakalci, te filmi . .  
. Ne vem, kdo si je tovrstne napake izmislil.

M. R.

**8 pritožb** se je nanašalo na komentatorje in voditelje **Športnega programa**, **2 kritiki** na **TV SLO 3** in **1 opazka** na **Otroški in mladinski program**.

## Oglasi - preštevilni ali etično sporni

**31 pritožb, 4% od 737 odzivov** na **TV Slovenijo**, se je v letu 2013 zvrstilo **zaradi pretirane količine predvajanih oglasov, neustrezne terminske umeščenosti le teh ali neetične vsebine oglasov**, zaradi česar so bili pritožniki mnenja, da jih javni nacionalni medij v imenu ustreznih etičnih standardov ne bi smel predvajati. Veliko gledalcev in gledalk meni, da je oglasov na sporedu absolutno preveč ob dejstvu, da gre za medij, ki se financira preko RTV naročnine. V predhodnem letnem obdobju 2012 je bilo zaradi oglasov zabeleženih 11 pritožb, 3% od vseh 373 odzivov na programe in vodenje TV Slovenije.

**Pritožbi zaradi dolge minutaže in moteče umeščenosti oglasov na program (januar, oktober):**

*Spoštovani!*

*Po dolgem času sem si vzel čas da si ogledam eno od vaših oddaj (Tarča) in sem si mislil , da bom od tega kaj pozitivnega odnesel, sem pa bil presenečen nad tem, da ste med tem časom tri krat vrteli reklame. Mislim da ste vi nacionalna televizija, kajti vsako gospodinjstvo, vsak lokal po tudi država vas plačuje in bi bilo potrebno, da bi ta primer pod drobnogled vzelo združenje potrošnikov.*

*Lep pozdrav*

*J. Č.*

Po koncu nedeljskih skokov je Stare po zmagi Roberta Kranjca napovedal še slovensko himno, a tu je bilo konec prenosa, nato pa čas za reklame: naprava, ki pripomore, da lažje shujšamo, pa novi nedrčki itd. Vse skupaj reci in piši **40 MINUT!!!** In nato še 5 minut za naše oddaje, filme, pa še malo reklame do rokometnega prenosa 7 minut). Kaj takega nisem videl niti na kakšni komercialni TV. Neprebavljivo! Ukinili smo Aritmijo in še kaj, za tole pa namenili toliko in še več minut našega 2. programa.

D. B.

#### ***Pritožba in odgovor zaradi dolgih oglasnih sklopov predvajanja TV prodaje (februar):***

*Ali resnično mislite, da TOP SHOP sodi na nacionalno TV?*

*Tako orientirane, potrošniško zavajajoče reklame so marsikje po svetu z zakonom prepovedane!*

B. J. B.

#### **Simona Žitnik, vodja oddelka za trženje programa:**

*RTV Slovenija se delno financira tudi iz naslova prodaje oglaševalskega prostora. Zakon dovoljuje televizijsko prodajo tudi Televiziji Slovenija. V času med 18.00 in 23. uro v posameznem televizijskem programu Radiotelevizije Slovenija ni dovoljeno predvajanje TV prodajnih oken. RTV Slovenija v skladu z zakonom in programskimi usmeritvami umešča tovrstno oglaševanje v svojo programsko shemo.*

#### ***Pritožba in odgovor zaradi moralne spornosti vsebine oglasa (november)***

*Spoštovani!*

***Na RTV se predvaja reklama Mercatorja za nakup otroških igrač in to na način, da kepa v obraz nadomesti igrače. To je zelo agresiven način in spodbuja agresivnost in napadalnost, na kar me je opozoril 3 letni otrok.***

*Prosim razmislite o primernosti takšne reklame za otroke, saj imajo dovolj nasilja v šoli in splošnih informativnih oddajah.*

*Zahvaljujem se in vas lepo pozdravljam*

V. V.



### Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:

*Javna televizija mora skrbeti, da vse vsebine, ki jih predvaja, ustrezajo predpisanim merilom. Če si javni nacionalni medij dopušča predvajanje nasilja v propagandne namene, bodo po logiki stvari kmalu sledili še oglasi s pornografsko vsebino. In če dopustimo, da je relevantnost strategije oglaševalca lahko odločilni argument, pomeni, da pristajamo na programsko in oglaševalsko dvoiličnost.*

### Simona Žitnik, vodja službe trženja oglasov

*Spoštovani,*

*Ker je za vsebino oglasa odgovoren naročnik in vidim, da je bila pritožba poslana tudi njim, bodo najbrž odgovorili oni. Za stališče smo zaprosili tudi agencijo, ki naroča Mercatorjeve oglase pri nas.*

*Vsekakor vse prejete oglase pred predvajanjem v naših programih pregledamo in opozorimo na morebitno neskladnost z zakonom. Kepanje bi sicer težko opredelili za nasilje.*

## **Diskriminacija manj popularnih športnih panog in tekem**

**20 pritožb, 3% od vseh 737 odzivov na televizijski program in delovanje vodstva**, izpričuje mnenje pritožnikov, da določene športne panoge (odbojka, tenis, rokomet, balinanje ...) v primerjavi s popularnimi športi (predvsem nogometom) niso deležne skoraj nobene pozornosti v **okviru Športnega programa** kljub relevantnim dosežkom športnikov. Prav tako naj bi bile diskriminirane nekatere posamezne športne tekme. Od tega je **6 pritožb** izpričevalo ogorčenost pritožnikov zaradi odstotnosti prenosa **kvalifikacij NK Maribor za Evropsko ligo**. Razlog vodstva za takšno odločitev, ki pritožnikov ni prepričal, naj bi bil predvsem v pomanjkanju finančnih sredstev.

V letu 2013 tovrstne pritožbe predstavljajo **3% od 737 odzivov** na programsko ponudbo in vodenje TV Slovenije, medtem ko v predhodnem letu 2012 niso bile zabeležene med najbolj pogostimi in aktualnimi odzivi.

## Neuravnotežena glasnost zvoka

**16 pritožb** se je s strani občinstva zvrstilo **zaradi neuravnotežene glasnosti zvoka**, kar predstavlja **2% od 737 odzivov** na program in delovanje TV Slovenije. V letu 2012 je bilo zabeleženih 12 pritožb, 3% od vseh 373 odzivov na TV Slovenijo. Kljub izboljšanju stanja na področju merilnih naprav za zvok v zadnjem letu je očitno še vedno precej odvisno od človeškega faktorja (režijski koncept oddaje, subjektivno merilo tonskih mojstrov pri posameznih oddajah ...), zaradi česar še vedno prenekateri gledalci zaznavajo različne zvočne podlage kot prenasilne in moteče. V kolikor uravnavanje zvočnih razmerij ne bi bilo prepuščeno tudi ustvarjalcem posameznih konceptov in bi prevladal konsenz o zgornji sprejemljivi meji glasnosti glasbenih podlag v vseh oddajah, bi bil problem lahko učinkoviteje rešen.

V **9 pritožbah** je obravnavana preglasna glasbena podlaga predvsem v oddajah **Informativnega programa**. Konkretno navedene oddaje, v katerih glasbena spremljava po mnenju pritožnikov resno ovira osredotočenost na vsebino oziroma govor v oddaji, so: **Studio City** (skozi celotno oddajo), **Polnočni klub** (klavirska spremljava) in **Tednik** (nekateri prispevki, občasno).

### *Pritožba in odgovor Varuha zaradi preglasne glasbene podlage (avgust)*

*Ne morem razumeti, da je glasbena podlaga pri nekaterih prispevkih tako moteča, da se ne sliši govorca. Spomnim se oddaj Mojce Mavec, ki so bile skoraj nerazumljive zaradi zunanjega ropota in lokalne glasbe.*

*O tem sem se že pozanimal pri prejšnji varuhinji, a me je napotila na skupne odgovore, kjer je pisalo, da se usklajujete z nekimi evropskimi normativi. Nekatere oddaje so res nesprejemljive za starejše ljudi in bi zato kazalo raje uvesti podnapise, čeprav so posnete v slovenščini.*

*Ne vem ali je to res neizvedljivo, saj je vendar v Vašem interesu, da ljudje razumemo kaj nekdo govori.*

*Upam, da razumete o čem govorim in se ne boste izgovarjali na neke evropske norme.*

*Lep dan Vam želim.*

*J. M.*

### Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:

Spoštovani gospod M.

Načeli ste temo, ki je tehnični del Televizije Slovenija očitno noče razjasniti. O nesorazmerju med glasbo in govorom nas gledalci opozarjajo že dolgo dolgo časa, vendar problema prejšnja Varuhinja ni mogla rešiti, zdaj pa sem na vrsti jaz. Upam, da bom bolj uspešen.

**7 pritožb** obravnava **pretirano glasnost zvoka oglasnih sporočil** v primerjavi s preostalim programom, kar se bo verjetno nadaljevalo tudi v bodoče. V primeru oglasov je problem v optimalnem smislu nerešljiv, ker gre ponavadi za posebne zvočne efekte, ki po glasnosti izstopajo in ne za neuravnotežen zvok s preostalim programom, v kar pa strokovnjaki za zvok RTV Slovenije ne smejo posegati, ker gre za del koncepta oziroma vsebine oglasa.

### ***Pritožba zaradi pretirane glasnosti oglasov (marec)***

*Sprašujem se kdaj bo končno RTV Slovenija na svojih programih uskladila ( izenačila ) glasnost oddajanja programa z oglaševalskimi sporočili.*

*Zakaj morajo biti oglasna sporočila predvajana z VEČJO glasnostjo, tako da moram med vsakimi oglasnimi sporočili z daljinskim upravljalnikom zmanjšati jakost zvoka ob ponovnem začetku oddaje pa zopet jakost zvoka povišati. Včasih me tako razjezi, da menjam program. Ali so posredi večja plačila oglaševalcev ( posiljevalcev gledalcev ) z včasih tako neumnimi oglasi, da se človeku zagabi.*

V. Č.

### **Martin Žvelc, vodja Mediateke:**

Tako kot druge novosti oz. spremembe v delovnih procesih in uvajanje novih tehnologij, bo tudi uvajanje novega standarda EBU R128 (uravnoveženje glasnosti) trd oreh za RTV. Na tehničnem kolegiju je bil sprejet sklep, da bo prehod na nov način merjenja in

normalizacije avdionivojev 1. oktobra 2013. Upam na najboljše. Seveda pa bodo tudi po tem datumu oglasna sporočila moteča, čeprav ne zaradi glasnosti...

## Spored - netočne terminske navedbe

**9 pritožb, 1% od vseh 737 odzivov** na programsko ponudbo in delovanje TV Slovenije, je vsebovalo **opozorila na netočne terminske navedbe pričetka televizijskih vsebin v sporedih tiskanih medijev.**

Pritožbe ne sodijo med najbolj pogoste, se pa ponavljajo iz leta v leto in očitno predstavljajo nerešljiv problem, saj tiskani mediji ne morejo dohajati sprememb na programu, ki se zgodijo prepozno za upoštevanje popravkov pred izidom revij, zato so lahko zabeležene le na sporedu MMC portala in Teleteksta.

### ***Pritožba in odgovor zaradi netočnih navedb v sporedu tiskanih medijev (september)***

*Spoštovani g. Varuh*

*Včeraj popoldne sem ujel konec oddaje Avseniki v Medvodah. Naslednja oddaja nato 15.15 film najlepše počitnice. (prepisano iz Stopa in Vikenda). Realnost: Avseniki končali ob 14.45, nato pa je nenapovedano sledila oddaja Karavana zapravljičček ( režiser A.Marti), ki je nehala ob cca 15.08 in nato ni bilo filma ob 15.15 ampak šele 15.23. Vmes pa en prekrasen blok reklam!!!!*

*Zvečer najavljena poročila 22.25, bila šele 10 minut kasneje!!!*

*D. B.*

#### **Miša Vrbec, vodja Oddelka predvajanja programa TVS**

*Spoštovani Varuh,*

*vljudno vas prosim, da gledalcu svetujete, naj se poslužuje naših izvornih podatkov o sporedih (MMC, TTX). Na podatke v tiskanih medijih nimamo vpliva, ker ti ne osvežujejo svoje sporede; pri tednikih (kot je Stop, Vikend magazin) je to tudi nemogoče. Končni oglasni bloki so znani (za nedeljo) v petek opoldne. Poleg tega imamo pred omenjenima oddajama Prvi dnevnik, ki je oddaja v živo in kjer so eno do dve in več minutna odstopanja (v plus in minus).*

*Konkretno, film Najlepše počitnice je bil objavljen 15:15, dejansko pa se je predvajal ob 15:18:53 (in ne 15:23 kot navaja gledalec).*

## **Podpora programskim vsebinam za senzorno ovirano občinstvo**

V letu 2013 so s strani senzorno oviranega občinstva zaradi posebne podpore pri spremljanju televizijskih programskih vsebin zabeleženi **3 odzivi, od tega tudi 1 pohvala**. V letu 2012 je bilo število kritik enako.

### ***Pritožba in odgovor Varuha zaradi motečih šumov v ozadju pri predvajanju oddaj (junij):***

*Spoštovani g. Ambrožič Lado, Varuh pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija!*

*Precejšnje število oseb predvsem starejših imamo prizadet sluh. Tudi sam sem med njimi. Zato imam večkrat težave pri spremljanju programov na televiziji. Posebej me moti, da med napovedjo v ozadju nekaj bobni, ne vem komu na čast. Včasih kakšne stavke kar zdrdrajo. Zaradi slabšega sluha in tudi starostno upočasnjevanje življenjskih funkcij potrebujemo počasnejše in razločnejše sporočanje.*

*Društvo vojnih invalidov Severne Primorske, Nova Gorica*

#### **Varuh pravic gledalcev in poslušalcev**

*Pozdravljeni*

*Vaše vprašanje je zelo na mestu. Tisto, kar ob napovedih slišite v ozadju, je tako imenovani mednarodni ton, ki ga predvajamo skupaj s sliko z določenega prizorišča in to z namenom, da gledalcu prikažemo avtentično dogajanje. Seveda pa to za mnoge gledalce pomeni slabšo slišnost, se pravi izgubo dela informacije. Potem je tu še premalo razločno poročanje nekaterih reporterjev, ki prav tako obremenjujejo slišnost in razločnost sporočanja. Prosim Vas, če mi lahko navedete konkretne primere, da bo urejanje tega problema lažje in hitreje steklo.*

Razločna, jasna in glasna retorika je vsekakor pomemben del pričakovane profesionalne ravni, ki jo občinstvo upravičeno pričakuje od voditeljev oddaj in poročevalcev, medtem ko se je hitrost

tempa govora po televizijskih medijih res v sodobnem času zelo povečala in postala pravzaprav trend večine komercialnih televizijskih hiš. Novinarji javnega nacionalnega medija ohranjajo zmerno hitro in razločno raven govora, razen redkih izjem, pri katerih je hitra retorika postala bolj stvar specifičnega osebnega sloga (na primer Marcel Štefančič). Pretirana upočasnjenost govora glede na dojemanje povprečja bi lahko postala seveda moteča za večinski del gledalcev in gledalk. Prav tako je upravičeno, da občinstvo pričakuje dovolj kakovostno tehnično izvedbo, s pomočjo katere zvok ni obremenjen z nepotrebni šumi ali drugimi zvočnimi motnjami. Vendar pa je tudi v primeru zadovoljenih pričakovanj večinskega dela občinstva lahko še vseeno rezultat nezadovoljiv za gluho in naglušno občinstvo, ki nujno potrebuje posebno podporo v obliki podnaslavljanja oddaj.

Žal je podpora, ki je s strani javnega nacionalnega medija senzorno oviranim sicer omogočena, lahko realizirana na precej površen, pomanjkljiv in tehnično nedovršen način. Podnapisi zamujajo v usklajenosti s sliko tudi za več kot 5 sekund, prevodi pa so mestoma slabi ali določeni stavki celo manjkajo!

#### ***Pritožba zaradi slabe kakovosti podnaslavljanja oddaj (november):***

*Spoštovani,*

*ker je moj sluh v zelo slabem stanju lahko na televiziji spremljam samo še podnaslovljene programe. Za gledanje informativnih oddaj sem si že poskusil pomagati s teletekst podnapisi vendar pa so le-ti več ali manj neuporabni. Danes sem ponovno poskusil in z žalostjo ugotovil, da se ta storitev nikakor ne izboljša. Če bi "ogromno" zakasnitev podnapisov mogoče še lahko pripisal tehniki pa to, da marsikdaj podnapisi enostavno manjkajo ali pa so "prevedeni" zelo slabo in pomanjkljivo kaže na "mačehavski" odnos RTV Slovenije do gluhih in naglušnih. Podnapisi se tudi redno prekrivajo s podnaslovljenimi komentarji tujih komentatorjev tako, da izgubiš še tiste informacije, ki bi jih drugače lahko prebral. Zanima me naslednje:*

- 1. Ali nameravate izboljšati in razširiti storitev podnaslavljanja in če ne...*
- 2. Ali lahko odpovem RTV naročnino?*

*Hvala lepa za odgovore.*

*Lep pozdrav,*

*T. R.*

Podobno, kot storitev zaradi površne izvedbe lahko ne zadovolji senzorno oviranega občinstva, je lahko tudi odziv s strani odgovornih oseb povsem neustrezen zaradi površnega razumevanja oziroma popolnega nerazumevanja sicer zelo razumljivo posredovane vsebine pritožbe.

### **Odgovor razvojnega inženirja - TV Slovenija:**

#### **Rade Bojić, razvojni inženir:**

Pozdravljeni,

*Standard podnapisov na RTV Slovenija je v veljavi od leta 2006. Pri izdelavi standarda smo upoštevali EBU priporočila kot tudi enotno mnenje avtorjev oddaj, da podnapisi čim manj pokrivajo vsebijo slike.*

*Sedanja oblika podnapisa je najboljši možni kompromis saj smo z ukinitvijo sive podlage bistveno zmanjšali zakritost slike. S temno obrobo črk in primerno velikostjo podnaslovov pa smo zagotovili berljivost, tudi na beli podlagi. Nekoliko zmanjšana berljivost se pojavi, ko slika vsebuje veliko drobnih raznobarnih detajlov (npr. množica gledalcev kakega športnega dogodka). V izjemnih situacijah, ko je v sliki npr. originalen tujejezični napis na isti poziciji kjer je predviden podnapis, uporabimo neprosojno črno ozadje. Velika večina televizijskih postaj, ki predvajajo oddaje s podnapisi pa ne uporablja več ozadja.*

*Na RTV Slovenija že poteka razvojni projekt, pri katerem bomo podnapise 'insertirali' v DVB signal. To pomeni, da podnapisi ne bodo več 'vtisnjeni' v sliko temveč se bo gledalec sam odločil ali bo nasvojisprejemni DVB enoti (setup-box) podnapise prikazoval ali ne. Lahko bo tudi izbiral med več jeziki. Oblika podnapisov bo v veliki meri odvisna od nastavitve na DVB sprejemni enoti. Za tiste gledalce, ki signal sprejemajo preko analognega kabelskega omrežja, bo oblika podnapisov odvisna od nastavitve sprejemnih enot kabelskega operaterja.*

Pomembno je, da se pomanjkljivosti, ki brez dvoma niso sprejemljive za pričakovano profesionalno raven delovanja javnega nacionalnega medija, čim prej odpravijo in storitve izboljšajo.

Nekateri svoje poslanstvo opravljajo odgovorno in kakovostno. **Pohvala za zelo doživeto posredovanje opisov dogajanja v filmu slepim in slabovidnim** je bila s strani predsednika programskega odbora za invalidske vsebine RTV SLO posredovana **Maji Šumej, Mateji Vodeb** pa za prizadevno koordiniranje invalidskih vsebin.

Ob tem je bila izražena še pobuda, da bi s časom slepim in slabovidnim na podoben način omogočali tudi spremljanje tujih filmov z dvema glasovoma (za podnaslovljen govor in situacijske opise dogajanja na ekranu).

## ANALIZA ODZIVOV PO PROGRAMIH TV SLOVENIJA

### INFORMATIVNI PROGRAM

Na posamezne oddaje ali vodenje oddaj **Informativnega programa** se je v letu 2013 nanašalo **298 odzivov** gledalcev in gledalk, kar predstavlja **40% od vseh 737 kritik na program, tehnično podporo in delovanje vodstva TV Slovenije**. V predhodnem letu 2012 je bilo tovrstnih odzivov zabeleženih 101 in sicer 27% od 373 kritik na delovanje TV Slovenije.

**Skupinski protest** je vseboval **7 pritožb** s povratnimi odzivi **zaradi odsotnosti prispevka o osrednjem dogodku ob Slomškovi nedelji v Novi Cerkvi v osrednjem Dnevniku**, o katerem je bilo sicer poročano v zadnjih večernih Poročilih ob 23. uri.

#### **Primer pritožbe in odgovorov odgovornih zaradi odsotnosti prispevka o Slomškovi nedelji v Novi Cerkvi (september)**

*Spoštovani gospod varuh,*

*izražam protest, ker v nedeljo, 22.9.2013 pri Dnevniku ni bilo prispevka o osrednjem dogodku ob Slomškovi nedelji. S tem, da je bil prispevek sicer objavljen v večernih Poročilih (malo pred 23.h), se kaže na stanje diskriminacije vernih v informativnem programu RTV Slovenija. Kolikor mi je znano, o dogodku ni bilo niti sekunde na Prvem programu Radia Slovenija.*

*Ker je šlo za dogodek, ki bi si zaradi pomembnosti, velike navzočnosti ljudi na njem, prisotnosti številnih dignitet, vsekakor zaslužil umestitev v Dnevnik in v oddaje Radia Slovenija, pa se to ni zgodilo (očitno pa niti ni obstajal namen za to), izražam nestrinjanje, protest in vnovičen dokaz diskriminacije v informativnih oddajah RTV Slovenija.*

*Prosim za pojasnila zakaj je do tega prišlo.*



Lp

M. Č.

**Nada Kumer, celjska dopisnica:**

*Spoštovani gospod Ambrožič!*

*Zaradi dokaj poznega začetka dogodka (tri ure pred TVD) se je uredništvo že prej odločilo, da poročanje o Slomškovi nedelji v Novi Cerkvi uvrsti v večerna poročila. Za podkrepitev presoje o takšni uredniški odločitvi naj navedem podatek, da se je - po moji nestrokovni oceni - zbralo kakšnih 300, največ 400 ljudi)*

*Kakorkoli: kasneje nisem dobila nobenega drugačnega navodila. Dodala bi le še to, da je dogodek pokrilo tudi uredništvo verskih oddaj naše televizije. Predstavnikov drugih medijev, razen STA, nisem opazila, zato me toliko bolj prizadenejo tovrstne (po mojem krivične) obtožbe na račun naše medijske hiše, ki se kljub omejenim možnostim odziva na vsakovrstne dogodke, ustvarjalci pa se trudimo, da jih kar najbolj verodostojno posredujemo širši javnosti.*

**Ksenija Horvat Petrovčič, odgovorna urednica Informativnega programa:**

*Spoštovani!*

*Po pogovoru z dnevno urednico Rebernikovo, ki je tisti dan urejala Dnevnik, in z dopisnico Kumrovo, ki je pripravila reportažo z dogodka v Novi Cerkvi, lahko zapišem naslednje: dnevna urednica je kvalificirana, usposobljena in plačana za to, da dogodke razporeja po svoji uredniški presoji. Skupaj z dopisnico sta presodili, da lahko temeljit ter vsebinsko in slikovno bogat prispevek pripravi za večerna Poročila in temu ne morem oporekati. Hkrati ugotavljam, da bi bil prispevek, ki pa gotovo ne bi bil vsebinsko in vizualno dovršen, v Ljubljani lahko tudi do 19-ih. Prevozi, montaža prispevka in pošiljanje v Ljubljano seveda vzamejo nekaj časa. Kot rečeno, je šlo za vsakoletni dogodek. Nedvomno bi si ob nekem izjemnem dogodku, kot je okrogla obletnica ali kaka druga vsebinska okoliščina, ki bi posebej izpostavila ta vsakoletni dogodek, dnevna urednica presodila drugače.*

**Posebna omemba Varuha pravic gledalcev in poslušalcev se nanaša na pritožbo, v kateri je izraženo mnenje, da bi podnaslavljanje narečnih govorov lahko predstavljalo diskriminatoren odnos do narečno govorečih Slovencev. Pritožba je bila prepoznana za neupravičeno.**

**Pritožba in odgovora urednice in Varuha zaradi podnaslavljanja narečnega govora (Dnevnik - oktober)**

Pozdravljeni!

*Sem doma iz Prlekije v bližini Ljutomera in sem bil danes pri dnevniku TV Slo presenečen, ker so pri gobarju iz Prekmurja predvajali podnapise, kot da ta človek ni Slovenec? Ali ste zasledili, da so pri kakšnem Krašovcu ali Primorcu predvajali podnapise? Mislim, da bi jih mogoče morali pri kakšni voditeljici ali voditelju, ko vodi oddajo in govori v popačeni ljubljansčini!*

*Oprostite za napake če ni kaj napisano v slovenščini, ker sem Prlek!!*

LP

J. Č.

**Brigita Jeretina, urednica Uredništva TV dopisništev:**

*Spoštovani gospod Č.,*

*s podnaslavljanjem nikakor ne želimo omalovaževati narečnega jezika. V omenjenem primeru pa smo ocenili, da iz samega konteksta prispevka, izjava gobarja gledalcem, ki ne poznajo prleškega narečja, ne bo razumljiva. Razumem vaše ogorčenje, vendar smo že podnaslovili tudi sogovornike iz drugih koncev Slovenije. Da ne bo narobe razumljeno, ljudi, ki govorijo v narečju zelo, poudarjam, zelo redko podnaslovimo. Najenostavneje bi se bilo držati pravila, da nikogar, ki govori v narečnem jeziku ne podnaslovimo. Ampak dejstvo je, da so nekatera narečja tako specifična, da jih večina naših gledalcev slabo razume. Uredništvo dopisništev po Sloveniji si še posebej prizadeva za ohranjanje narečnega jezika tudi v informativnih oddajah, predvsem Slovenski kroniki. Da se nam ne bi zgodilo, da bi »nerazumljive« sogovornike izključevali iz prispevkov, jih kdaj tudi podnaslovimo. Zagotovo pa to počnemo po zelo tehtnem premisleku in poredkoma.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*P. S. Ogorčenje pritožnika vendarle ni upravičeno. Podnaslavljanje narečnega govora, ki izrazito odstopa od slovenskega knjižnega zbornega jezika in tudi knjižno pogovornega, je v interesu javnosti. V šolah naj bi se vsi Slovenci naučili govoriti in pisati knjižni zborni in pogovorni jezik, ne naučimo pa se tekočega razumevanja vseh, številnih narečnih govorov. Prekmursko in prleško narečje brez dvoma spadata med najtežje razumljiva narečja Slovincem, ki niso z njima odraščali ali dlje časa živeli. Diskriminatorno bi pravzaprav bilo, v kolikor bi preprečevali občinstvu z območja celotne Slovenije, da razumejo, kaj govori nastopajoči, ker ne bi posredovali podnapisov, v kolikor nastopajoči*

*za potrebe medijskega sporočanja ne želi ali ne zna spregovoriti v slovenskem knjižnem jeziku.*

**Posebna omemba Varuha pravic gledalcev in poslušalcev** izpostavlja pritožbo, ki odraža mnenje, da nekateri gosti oziroma politiki, ki so pogosto vabljeni v oddaje, v imenu etike ne bi smeli imeti toliko priložnosti za pojavljanje v medijih.

***Pritožba in odgovor urednice zaradi pogostih nastopov Janeza Janše v informativnih oddajah (november)***

*Spoštovani g. Ambrožič!*

*Vaši televiziji sporočam, da bom ob vsaki objavi, tiskovki, povabilu na intervju Janeza Janše, preklopila program. Večina državljanov ga je politično lustriralo, njegove izjave so neoliberalno fašistične in razdvajajo slovenske državljane. Trenutno je samo predsednik ene izmed opozicijskih strank, kako si dovolite, da njegov močen PR (beri Zavrl) vpliva na javno televizijo. Sramota za novinarstvo.*

*Lep pozdrav,*

*N. D.*

**Ksenija Horvat Petrovčič, odgovorna urednica IP TVS**

*Spoštovani!*

*Ne glede na vse vaše ugotovitve, je Janez Janša še vedno predsednik največje opozicijske stranke, z močnim vplivom na politični desnici in ima velik krog zelo privrženih volivcev, ki razmišljajo drugače kot vi, spoštovana gospa D. Javna televizija mora predstavljati in vrednotiti vse poglede, vse stranke, vsa civilnodružbena gibanja, medijski prostor mora nenehno odpirati in ne dopuščati njegove oženja. V uredništvu se zavedamo da nad Janezom Janšo visi sodba prvostopenjskega sodišča in da ga to postavlja v svojevrsten položaj. Janeza Janšo vabimo v naše oddaje, kadar ga želimo kaj relevantnega vprašati kot voditelja opozicije in ne zato, ker bi tako želeli njegovi PR-ovci.*

**Posebna omemba Varuha pravic gledalcev in poslušalcev** pritožbe zaradi posebnega izpostavljanja posameznikov v prispevkih, ki obravnavajo domnevne koruptivne okoliščine. Pritožba je bila prepoznana kot neutemeljena.

***Pritožba in odgovora urednice in Varuha zaradi omenjanja predsednika Društva za medijsko kulturo v Mariboru v kontekstu koruptivno spornega delovanja (Tarča - november)***

*Spoštovani gospod mag. Lado Ambrožič!*

*Podpisani, kot Predsednik Društva za medijsko kulturo v Mariboru in kot osebno prizadet občan Vas vljudno prosim za mnenje in oceno o primernosti TV vložka o moji dejavnosti v oddaji Tarča, ki se je vrtela večkrat v preteklem tednu na kanalu RTV Slovenija.*

*Oddaja Tarča je bila oblikovana kot kazenska obravnava domnevnih nosilcev kriminalnih dejanj, ki bi naj bili odgovorni za gospodarsko stanje v Mariboru.*

*Med prikazovanjem mariborskih »kriminalcev« v sliki in komentarju, ki je izključeval vsak dvom o neresničnosti poročanja, je bil objavljen in z negativnim komentarjem podprt podatek o tem, da podpisani ustanavljam številne zavode in društva pri čemer je posebej bilo izpostavljeno Kulturno društvo Matica hrvatska (sic!). Objavljena je bila tudi moja fotografija. V celotnem kontekstu oddaje ni bilo sporno za gledalce, da sem sestavni del mariborske kriminalne sredine. Insinuacije o moji kriminalni dejavnosti so bile nedvomne (podobno, kot je RTV Slovenija objavila insinuacije o mojem "kriminalu" 20.6.1995 v drugem dnevniku za kar se mi je javno opravičila ne samo RTV temveč tudi Republika Slovenija). Pri tem je tudi v oddaji posredovan neresnični podatek, da sem profesor Pravne fakultete v Mariboru, kar že dolgo nisem, ker sem le upokojenec. Sočasno je na koncu omenjenega vložka poudarjeno, da sem ustanovitelj propadle Probanke (brez povezave z vsebino) čeprav imam le 5. njenih delnic in nikoli nisem v tej banki imel nobene funkcije in tudi z njo nobenih finančnih razmerij.*

*Prosim Vas za mnenje, kot Varuha pravic gledalcev, ali je ta vložek bil v skladu standardi medijskega poročanja in v skladu z Novinarskim kodeksom ter določbami predpisov, ki urejajo medijsko pravo. Pri tem Vas posebej prosim, ali je res moje ustanavljanje kulturnih društev in neprofitnih zavodov za pomoč mladim nezaposlenim pravnim strokovnjakom (brez kakršne koli državne ali družbene pomoči) res kriminalno dejanje, ki naj bi prispevalo propadu Maribora. Prav tako Vas sprašujem ali na objavljeni fotografiji ima RTV avtorsko pravico oziroma ali je dopustno objavljati fotografijo brez dovoljenja fotografirane osebe in tistega, ki ima avtorsko pravico na fotografiji.*

*Skratka Vas vljudno prosim ali Vi kot ugledni novinar in Varuh pravic gledalcev pozitivno ocenjujete omenjeni vložek, ki se nanaša na mojo osebnost v tej oddaji. Vaše mnenje potrebujem zaradi nadaljnjih postopkov varovanja mojih pravic iz 177. člena Obligacijskega zakonika.*

*Vas spoštovani mag. Lado Ambrožič lepo s spoštovanjem pozdravljam, avtorjem oddaje pa pošiljam klasično latinsko sporočilo primerno ob takšnih priložnostih n.e.d.s.*

*Prof. emeritus dr. sc. Š. I., član Akademije pravnih znanosti Hrvaške, častni konzul Republike Hrvaške*

**Ksenija Horvat Petrovčič, odgovorna urednica IP TVS**

*Spoštovani!*

*Vsi podatki so iz javnih evidenc, nobenega ni mogoče zanikati. To, da je bil objavljen v kontekstu kriminalne dejavnosti je le njegova ocena, v prispevku smo se namreč ukvarjali s podjetji njegovega sina. Sicer pa je g. Š. I. zanimiv človek, sodeč po dolgem spisku društev, inštitutov, d.o.o. – jev, bank – v katere vstopa kot ustanovitelj, izstopa kot ustanovitelj, vstopa kot solastnik, izstopa kot solastnik – finančni tokovi so izredno zanimivi.*

*LP*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Spoštovani gospod Š. I.*

*Ponovno sem si ogledal vložek o Vaši vlogi pri propadanju mariborskega gospodarstva. V samem omenjanju Vašega imena in Vaših dejavnosti po mojem mnenju ni nič spornega; če je kaj spornega, imate seveda pravico do popravka ali odgovora. Kar pa je sporno pri celi zadevi, je to, da pogovor v studiu ni utemeljil uvodnega vložka o Vaši osebi; presenetljivo je, da Vas in Vašega sina L. I. kot tudi nekaterih drugih imenovanih v nadaljevanju pogovora neposredno sploh nihče ni omenjal. V primeru, če bi govorili o Vajini vlogi v nesrečni mariborski zgodbi, bi kot Varuh pravic gledalcev in poslušalcev verjetno našel kaj spornega.*

## **(Politično) pristranske, zavajajoče ali neetične vsebine**

Zaradi **(politično) pristranskih, zavajajočih ali neetičnih prispevkov in vodenja oddaj na podlagi prispevkov** se je po mnenju gledalcev in gledalk zvrstilo **93 pritožb**, kar 72 pritožb več kot v letu 2012.

Pritožniki so na podlagi posameznih vsebin zaznavali predvsem pomanjkanje objektivne distance in resnicoljubnosti pri novinarjih, največkrat ob obravnavi notranje političnih tematik. Pogosto so izražali mnenja, da so novinarji javnost zavajali z namernim zamolčanjem določenih informacij ali argumentov znotraj določenega širšega konteksta in na tak način prikrojevali sporočila javnosti zaradi osebnega prepričanja. V primeru pogovornih oddaj pritožniki, poleg prispevkov v oddajah in vodenja pogovorov na podlagi le teh, včasih utemeljujejo ideološko pristransko zastavljen koncept že s pomočjo neuravnoveženega ali pristransko motiviranega izbora gostov, ki s svojimi mnenji predvidljivo izpolnijo domnevna pričakovanja pri posredovanju sporočil javnosti. V nekaterih pritožbah se pritožniki ne sklicujejo na delovanje novinarjev v okviru posameznih oddaj, ampak izražajo splošna opažanja glede na posamezno aktualno tematiko, o kateri se intenzivno poroča in jo obravnava v določenem obdobju in sporočilno naravnano znotraj vseh informativnih oddaj, kjer je bilo posamezno aktualno dogajanje izpostavljeno. Nekatere kritike niso povsem zadovoljivo utemeljene in lahko kažejo na podobno (politično) pristranskost s strani pritožnikov, kot je v pritožbi očitana ustvarjalcem programa. Konkretno usmerjeni odzivi so največkrat naslavljali oddaje: **Dnevnik (14 pritožb), Odmevi (13 pritožb), Pogledi Slovenije (12 pritožb), Tednik (7 pritožb), Utrip (6 pritožb), Tarča (6 pritožb), Odkrito (3 pritožbe) in Studio City (3 pritožbe).**

### ***Pritožba in odgovor odgovorne urednice IP zaradi netočnih navedb v prispevku o sprejemu PPN 14 na seji Programskega sveta (Dnevnik - december)***

*Spoštovana odgovorna urednica informativnega programa - Ksenija Horvat Petrovčič*

***Zadeva: popravek – prikaz nasprotnih dejstev.***

*Skladno z zakonom o medijih vas prosim za objavo prikaza nasprotnih dejstev.*

*V TV Dnevniku ste 16. 12. 2013 ob 19h objavili zavajajoč prispevek s seje Programskega sveta zavoda na katerem je bil sprejet PPN 14. Navedba, da so se svetniki seznanili s problematiko slovenske neodvisne produkcije, (NP) ki so ostali praznih rok na razpisih Ministrstva za kulturo in, da so zakonodajalcu predlagali, da čim prej spremeni zakonodajo, ki ureja to področje - je zavajanje gledalcev! Ministrstvo za kulturo že dve*

leti ne razpisuje sredstev za AV produkcijo, zato tam nismo ostali praznih rok. Sredstva za AV razpise objavljata in dodeljujeta Filmski center in RTV SLO. Slednji tega ne razpisuje v obsegu, ki ga zakon določa. To je vzrok, da bomo tudi v letu 2014 ostali praznih rok. Seveda pa tega početja ne mislimo gledati križem rok! Na PS smo seznanili svetnike z dolgoletnim prirejanjem podatkov s strani vodstva o kvotah slovenske neodvisne produkcije, ki bi jih javni zavod moral po zakonu o medijih dosegati. Če v PPN ni jasno prikazanega in ovrednotenega programa (NP) potem ga tudi na koncu leta ne more biti v stotinah ur, ki jih vodstvo prikazuje v poročilu MK in APEKu. Svetnikom smo prikazali, da letno zavod razpiše za cca 20 ur programa NP letno in jih pozvali, da ne sprejmejo poslovno produkcijskega načrta za leto 2014, ker ne vključuje deleža slovenske neodvisne produkcije.

Lep pozdrav,

M. Ž.

**Ksenija Horvat Petrovčič, odgovorna urednica IP TVS:**

*Spoštovani!*

*Zavedamo se, da je bila novica o seji Programskega sveta res oblikovana nekoliko nespretno, ali bolje rečeno, nejasno. Seja se je končala tik pred Dnevnikom, iz razprave o problematiki neodvisne televizijske produkcije pa je bilo najbrz res težko oblikovati kratko in jasno sporočilo, iz katerega bi bilo gledalcem dogajanje razumljivo. Če bodo neodvisni producenti torej po uradni poti zahtevali popravek, ga bomo tudi objavili.*

### ***Pritožba zaradi neustreznih prioritet pri obravnavi aktualnih tematik (Dnevnik - avgust)***

*Spoštovani gospod Ambrožič,*

*danes so sodelavci Dnevnika posvetili kar petnajst minut zadevam, za katere ne moremo reči, da so novice. Po dvajsetem avgustu pa je menda čas kislih kumaric že mimo. Čisto nič me ne zanima udobje B. K. na Dobu - naj bo tam, kjer je. Prav tako Dnevnik po moje ni oddaja, v kateri bi Lovšetrov zagovornik predstavljal svoje argumente. Moj mož pozna T. L. še iz časa vodenja Peka, zato že dolgo vemo, kakšne vrste človek, poslovnež in še kaj je. Že prejšnji varuhinji sem pisala, da nas zanimajo novice, kvečjemu tehten komentar, ne pa črna kronika, Lady način poročanja in podobno. Navedla sem poročila na SAT 3, ki so končana v petnajstih minutah, v njih pa včasih zvemo več, kakor v naših polurnih.*

Prav tako si je g. Podjed včeraj privoščil govoriti o birokraciji v zvezi s Škocjanskimi jamami. Te so pod UNESCO - vo zaščito, zato imajo k sreči strožji režim obiskov in dejavnosti v njih. Močne luči pri snemanju oddajajo toploto, jama se lahko ogreva, kar ni dopustno; veliko ljudi s hrupom moti podzemeljski živelj, zato tudi turiste vanjo spuščajo v manjših skupinah. Postojnska jama je drugače skomercializirana, vanjo derejo trume obiskovalcev in standardi varovanja že dolgo niso več prijazni naravi.

Novinarji še vedno uporabljajo: ..."je potekalo, ...bo potekalo... se dogaja....se bo dogajalo (verjetno po angl. it happens)...". Mi preprosto rečemo je bilo (npr. srečanje pesnikov na Ptuju), je ali pa bo. Prav tako rečemo: to je tako in ne "temu je tako" (dem is es so, nem.)

Veliko ustvarjalnih prebojev

M. P. C.

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev (poziv urednici Jadranki Rebernik):**

Spoštovana kolegica Jadranka Rebernik,

posredujem kritično pismo gledalke P. C na račun sinočnjega Dnevnika. Osebno sodim, da je gledalka v svoji oceni preostra, dodajam pa, da bi morale biti poročilo o dogajanju v Siriji vsaj na drugem mestu in to obširneje, naše domače zdrahe, Kordež, Masleša, Lovšin, so bile uvrščene previsoko, za razliko od konkurence pa se Dnevnik ni obregnil v napovedano domobransko proslavo v Rovtah, pa še kaj. To je, poudarjam, moje osebno mnenje.

Kot vidiš, sporočilo pošiljam v vednost tudi odgovorni urednici.

**Jadranka Rebernik, urednica Dnevnika:**

Dnevnik nastaja od jutra, od prvih jutranjih sestankov – najprej uredniški, potem še po redakcijah. Za večino odločitev lahko rečem, da jih oblikujemo skupaj, kot ekipa, čeprav ima seveda v končni fazi na objavljeno odločilen vpliv urednik Dnevnika. Gotovo pa ima vsak od nas svoj stil, svoje izkušnje in informacije, na podlagi katerih se odloča, kaj bo v oddaji objavljeno in na katerem mestu. Glavni kriteriji so seveda pomembnost novic, tudi ekskluzivnost, da seveda ne omenjam novinarskega kodeksa. Mislim, da se vsega tega kar dobro držimo. Zato težko odgovarjam na posamezne pripombe o objavljenem v



*Dnevniku – ali bi sploh morali poročati o Lovšetu in Kordežu – mislim, da vsekakor: Kordež se je v zaporu dobro znašel, Lovše, ki je bil še pred kratkim eden najvplivnejših v Sloveniji pa je v priporu – gotovo nikomur od njih nismo delali reklame. S Sirijo sem Dnevniko tudi začinjala – kadar je bilo to potrebno.*

*Kar zadeva jezikovne bravure - se strinjam z gospo, mislim pa, da večina novinarjev tudi ve, katere besedne zveze niso pravilne, nekateri žal tega še vedno ne vedo.*

*Sirija je bila objavljena tam kjer je bila, ker smo se tako odločili na uredniškem sestanku, ki je ob 13-30. Informacije o tem, kaj se je tam zgodilo in slika dogodkov so prihajale pozno, tekom popoldneva, nismo vedeli ali bomo sploh imeli prispevek, nismo še poznali razsežnosti zadeve, tako da se drugače nisem mogla odločiti. Hkrati so se v notranji politiki dogajale za nas pomembne stvari – od Gašparja Mišiča, ki naj bi bil imenovan na čelo Luke do trenj v koaliciji (pregledala sem ponovno plan za nazaj). Načeloma velja, da se prispevki iz zunanje objavlajo skupaj in se jih ne razmeče po oddaji.*

#### ***Pritožba in odgovor odg. urednice zaradi domnevno zavajajočih navedb v informativnih oddajah o koruptivnem ozadju delovanja Braneta Goršeta (december)***

*Spoštovani g. Ambrožič,*

*kot varuha pravic gledalcev bi Vas moralo skrbeti, da se informativni program RTV SLO v tekmovanju z drugimi televizijskimi hišami počasi barva v rumeno, kar se kaže v izjavah "prvi smo objavili", "prvi smo odkrili", itd.*

***Tudi sama sem presenečena nad populističnim prispevkom novinarko Evgenije Carl, ki je pred nekaj dnevi v Savudriji nenadoma "odkrila" skrito premoženje mojega moža Braneta Goršeta in posegala v zasebnost moje družine. Da je bilo novinarjem informativnega programa lastništvo vikenda v Savudriji že dalj časa poznano, potrjujejo slike te zgradbe na portalu MMC, ki so bile posnete že pred letošnjo jesenjo. V ta vikend hodi naša rodbina že nekaj let in nikoli se ni nič skrivalo. Prosim Vas, da si podrobnosti o tem in drugih prispevkih ogledate na spletni strani [www.brane-gorse.com](http://www.brane-gorse.com).***

***K temu pismu pa me je spodbudila tudi huda malomarnost novinarko Nataše Markovič v oddaji Dnevnik RTVSLO1 dne 10.12. 2013 Ob 19.00uri.***

*Novinarka je ob izjavi o uspešno vloženi kazenski ovadbi Banke Slovenije zoper nekdanja vodstva HKS Sicura in HKS Soča prikazala sliko mojega moža s kazenske razprave na sodišču. S tem je zavajala javnost, saj BS ni nikoli osporavala delo mojega moža kot stečajnega upravitelja v obeh stečajih.*

*Danes sem urednici informativnega programa, **ga. Kseniji Horvat Petrovčič, poslala Zahtevo po objavi nasprotnih dejstev; prav tako sem dne 11.11.2013 poslala urednici oddaje Tarča, ga. Lidiji Hren, Zahtevka za objavo popravka, saj je bilo v oddaji rečeno, da mojemu možu zaradi obsodbe v postopku HKS Sicura ni bilo zaseženo premoženje, vendar iz sodbe jasno izhaja, da si ni pridobil nobene premoženjske koristi in da zato tudi ni nobene podlage za zaseg ali odvzem premoženja. Popravek ni bil objavljen.***

*Prosim Vas, da v okviru svojih pristojnosti opozorite novinarje in novinarko informativnega programa, da poročajo nepristransko in pošteno ter se izogibajo populističnim prispevkom ter medijski gonji.*

*Upam, da mi boste sporočili Vaše mnenje o teh prispevkih.*

*S spoštovanjem,*

*B. G.*

**Ksenija Horvat Petrovčič, odgovorna urednica IP TVS**

*Spoštovani Varuh,*

*razumem gospo B. G., težko se je znati v situacijah, ko sodstvo ali pa mediji uperijo prst vate ali v tvojo družino in takrat smo ljudje zelo občutljivi na vsako novinarsko besedo. In tudi prav je tako. Tudi sama ne podpiram medijske gonje in pristranskosti in populizma. Carlova je dokazovala zgolj to, da premoženje je in zgodbo podprla s fotografijami in s podatki o prepisih nepremičnin. Oboje je bilo zelo zgovorno in če gospo prav razumem, teh podatkov ni zanižala.*

*Glede popravkov pa je takole: Vsak popravek, ki pride v IP po uradni poti, je predmet zelo resne obravnave, saj je nanj treba odgovoriti v zelo kratkem roku. Če je gospa prošnje za popravek pošiljala po mejlih, potem se zna zgoditi, da do naslovnika niso prišli. Jaz se njenega sporočila ne spomnim.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Spoštovana gospa Gorše*

*Z zamudo Vam posredujem odgovor urednice IP TVS; razlog za pozen odgovor je naporno in dolgotrajno usklajevanje letnih programskih in finančnih načrtov in bolezni, moja in njena. Vaš očitek, gospa Gorše, da je Informativni program TVS vse bolj rumen, se mi zdi*

*pretiran, ravno tu se razlikujemo od komercialnih TV postaj. Se pa zgodi, da je kakšen prispevek v Dnevniku premalo profesionalen, premalo tehten in premalo občutljiv. Vselej moramo imeti pred očmi občutke tistega, ki ga v prispevku omenjamo, in vsakršna površnost ali krivičnost je po naših poklicnih merilih nedopustna. Prizadeti ima v takih primerih vedno pravico do popravka ali odgovora.*

***Pritožbi zaradi podajanja informacij v neustreznem ali vsebinsko nepopolnem kontekstu in posledično zavajajočega posredovanja sporočil (splošno - junij, Odmevi - september):***

*Lepo pozdravljeni, gospod Varuh*

*Skoraj nikoli novinar, ki vodi oddajo in primerja naše razmere s tujimi, ne pove, kakšne plače oziroma dohodke imajo v državah, s katerimi se primerjamo. Mislim, da je ta podatek bistven za primerjavo s tujino.*

*N. Z.*

*Podpisani M. Š. sem bil v petek, 13. septembra tega leta skrajno ogorčen in zaprepaščen, ko sem ob spremljanju Odmevov na TV zagledal na ekranu svojo sliko in poslušal, kaj sem govoril takrat pred davnimi leti – to je bilo leta 2003! Takrat so bile druge okoliščine kot sedaj – takrat je bil pri nas v Sloveniji mufti Osman Džogić in govorilo se je o izgradnji več džamij po mestih v Sloveniji in ne le o izgradnji džamije v Ljubljani, ki naj bi zrasla ob Cesti dveh cesarjev. V tej oddaji v petek, 13.9. t.l. pa je moj prikaz na ekranu izzvenel tako, kot da sem eden od glavnih nasprotnikov izgradnje džamije v Ljubljani. Na to so me opozorili tudi moji prijatelji, med katerimi so tudi muslimani, ki me poznajo osebno in vedo, da izgradnjo džamije v Ljubljani iskreno pozdravljam in iskreno pozdravljam tudi sedanjega muftijo Nedžada Grabusa in njegovo delo.*

*M. Š.*

***Pritožba in odgovor voditelja oddaje Igorja E. Berganta zaradi domnevno površne obravnave problema jedrske varnosti JE Krško (Odmevi - oktober)***

*Spoštovani Varuh*

*Po oddaji v Odmevih ste sprožili več vprašanj, kolikor ste jih odgovorili. Od vas pričakujemo, da boste vztrajali pri visokih standardih varnosti. Pozivamo vas, da do nadaljnjega ne podaljšujete dovoljenja nuklearke Krško. Levji delež imate pri tem, ali boste povzročili pritisk javnosti pri nastali situaciji nuklearke Krško ali pa ne. Vaša odgovornost je, da se obnašate odgovorno. Zadevi je treba priti do*

*dna! Biti moramo zahtevni saj se gre za radioaktivnost, katere vplivi sežejo več generacijam naših potomcev! Zahtevati moramo visoko varnost in odprte karte, ne pa takšnega skrivanja, katerega smo deležni. Iz objave in posnetka odmevov v nadaljevanju vam bo takoj vse jasno.*

*Lep pozdrav*

*S. S.*

**Igor E. Bergant, voditelj Odmevov:**

*Spoštovana odgovorna urednica, spoštovani varuh,*

*tudi s pomočjo zelo dobrega prispevka Urše Valentič, ki je nazorno in obširno povzela kritiko naravovarstvenikov, in gostovanjem dveh strokovnjakov v devetminutnem pogovoru, zagotovo ob najboljši volji ni mogoče odgovoriti na vsa aktualna vprašanja jedrske varnosti v Krškem.*

*V izogib širjenju teme se bom osredotočil samo na dvoje:*

*- kot novinar sem dolžan biti skeptičen in kritičen do uradnih razlag pristojnih institucij in odgovornih. Vsekakor pa je v neskladju z mojo novinarsko in osebno etiko, da bi dogodke kar tako, brez ustreznih informacij, proglašal za katastrofe, havarije, nesreče... Dejstva v tem primeru namreč kažejo, da se je "dogajanje" zelo očitno osredotočilo samo na primarni krog ter da nikakor ni prišlo do povečane nevarnosti za zdravje ne za zaposlene v JEK ne za prebivalstvo v okolici. Ob tem smatram, da bi bilo kakršno koli neutemljeno pretiravanje v (mojem) poročanju profesionalno popolnoma nesprejemljivo. Saj si menda ne želimo, da bi postali histerično medijsko trobilo, ki bi naokoli kar tako, brez verodostojnih informacij in zaradi pričakovanj nekaterih, brez utemeljenih razlogov širilo nemir ali celo paniko...,*

*- ob vsem dolžnem spoštovanju do drugačnih mnenj in kritik... ob branju pritožbe sem dobil hude pomisleke na račun njene verdostojnosti. Pisec namreč niti ne loči obeh sogovornikov oziroma vztrajno zamenjuje njune dejanske pristojnosti. Dr. Andrej Stritar je aktualni direktor Uprave za jedrsko varnost RS, mag. Miroslav Gregorič pa zagotovo ni "najodgovornejši" za vse, pač pa je upokojenec, samostojni svetovalec in nekdanji direktor omenjene uprave (do leta 2002), kasneje pa strokovnjak Mednarodne agencije za jedrsko varnost (IAEA). Ob tem pritožnik očitno ni razumel (ali pa znal artikulirati slišane), da je nuklearna trenutno v rednem remontu ter da smo prav v naši oddaji razložili, da se utegne njen zagon zaradi omenjenega problema zamakniti.*

*Skratka, do anonimne pritožbe, ki zelo očitno temelji na slabo razumljenih informacijah (pa ne zaradi naših napak) ter prikrajanju slišane lastnim interesom, sem izrazito skeptičen.*

*Vsekakor si svobodo očitno predstavljam nekoliko drugače kot SS ("Svobodna Slovenija").*

***Pritožba in odgovor Varuha zaradi ideološko pristransko konceptuiranega prispevka (Pogledi Slovenije - maj)***

*Danes sem začel gledati oddajo Pogledi Slovenije, baje bajno plačanih gospodov honorarcev g. Travnja in g. Slaka (ta podatek sem našel v prispevku Slovenskih novic). Prvič v mojem 73. letnem življenju sem se odločil, da bom takoj po uvodnem prispevku g. Travnja prekinil z gledanjem, kar pomeni, da oddaj takih honorarcev ne bom več gledal. Kot Primorec se sprašujem kakšno povezavo je g. Traven našel med koncertom partizanskega pevskega zbora in krizo v Sloveniji. Zakaj ta dva honorarna eksperta (po mojem mnenju pristranska in neobjektivna), ne predlagata kako rešiti našo krizo. Če bi bilo možno bi se v znak protesta takoj odpovedal gledanju vseh oddaj RTV SLO in plačevanju RTV prispevka ter s tem prihranil nekaj EUR, katere bi podaril v dobro slabo plačanih delavcev, kateri morajo plačevati RTV prispevek iz katerega se baje plačuje visoke honorarje avtorjem oddaje Pogledi Slovenije.*

*Toliko v vednost glede mojega ogorčenja zaradi sporne oddaje in spornih avtorjev.*

*Lep pozdrav v pričakovanju vašega odziva.*

*V. F.*

***Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:***

*Spoštovani gospod F.*

*Niste edini, ki so Vas sinočnji Pogledi razburili. Tudi sam menim, da sta šla akterja v svoji kritiki vladne politike predaleč, čeprav je res tudi to, da so nas skorumpirane elite pripeljale v zelo nevaren položaj. Naloga javne televizije je objektivno informiranje, tudi kritika, ne pa destrukcija. Pogovoril se bom z odgovorno urednico, saj zdaj ni čas, da do tal porušimo še tisto, kar nam je ostalo.*

***Pritožba in odgovor Varuha zaradi politično motivirane in neakovostne obravnave tematike preko izbora strokovno nekompetentnih gostov v studiu (Tarča - junij):***

*V današnji oddaji TV 1: Tarča sem spet zasledil, da v vaše oddaje vabite zgolj politike. Prenehal sem jo gledati, ker je politično motivirana. Lepo prosim, da na nacionalki dajete več poudarka tudi stroki, ki pa je v tej oddaji nisem zasledil! Vem, da sta se v*

*zadnjem obdobju nekoliko eksponirala kolega Vlaj, Pirnat..... Žal pa geografov v tej "zgodbi"ni, ki so za določanje gravitacijskih območij edini "pristojni".  
Sam sem dolga leta aktivno sodeloval pri preobrazbi lokalne samouprave in le redko kdaj me je "nacionalka" povabila, da sem povedal svoje mnenje!*

*Prof. dr. M. R.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Spoštovani gospod prof. dr. R.,*

*imam povsem enako mnenje, kot je Vaše, politična kasta ima na TVS (in na drugih televizijah pri nas) pretirano dominantno mesto, ki si ga sploh ne zasluži. V svojih intervjujih sem politike vabil silno redko, prav tako sem kot urednik dosegel, da ne nastopajo v Polnočnem klubu. Zdaj se bom angažiral tudi pri urednikih, ki jim je politik, ta ali oni, v vsakem trenutku dragocen joker. Na pogovor z njim se ni treba veliko pripravljati, pri strokovnjakih nam pa hitro zmanjka znanja.*

***Pritožba in odgovora odgovorne urednice IP in Varuha zaradi popuščanja pritiskom gostov, ki pogojujejo svojo udeležbo v oddaji z udeležbo ali neudeležbo drugih sogovornikov (Odkrito - december):***

*Spoštovani varuh,*

*Če je RTV javni zavod (in ne trobilo oblastnikov), potem si takega spodrsaljaka ne bi smeli privoščiti. **Kako lahko udeleženci oddaje Odkrito (dr. Krek / Pikalo) pogojujejo, kdo lahko sodeluje v oddaji?** Upam, da se strinjate, da bi bilo zanimivo slišati tudi drugo stran.*

*S spoštovanjem*

*Z. C.*

**Ksenija Horvat Petrovčič, odgovorna urednica IP TVS**

*Spoštovani!*

*Res so imeli sodelavci oddaje Odkrito 15. 12. 2013 hud problem. Istega popoldneva se je morala voditeljica oddaje soočiti z dejstvom, da v oddaji o učinkih devetletke noče nastopiti nihče od avtorjev devetletke. Kot mi je povedala pristojna urednica, je bil eden od razlogov tudi sodelovanje g. Museka-Lešnika. Ker nekaj ur pred snemanjem nismo mogli odpovedati oddaje, smo se dogovorili, da bomo gospoda Museka posneli, njegova*

stališča smo sicer že prej predstavili tudi v oddaji Studio City, in s tem gledalcem omogočili, da z njegovimi stališči soočimo še 'očete' reforme, ki je bila tudi osrednja točka razprave. Na ta način smo želeli zagotoviti, da se v oddaji slišijo vsi pogledi, žal pa smo, prav zaradi časovne zanke, izgubili nekaj polemčnosti oddaje.

#### **Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*P. S. Da so dopustili možnost, da gosti izsilijo sestavo omizja po svoji meri, je ne glede na okoliščine neprofesionalno. Kar se tiče utrjevanja verodostojnosti v očeh občinstva, bi bilo bolje, da oddaja odpade. Tako so pa nekateri drugi mediji dobili veselje, da poročajo o škandalu, opravijo ekskluziven intervju s prizadetim in bodoči gosti bodo lahko poskušali izsiljevati na enak način v bodoče, ker so dobili kar javno odmeven dokaz, da je mogoče in kako se temu streže. Neetično prakso pa je težje izkoreniniti kot preprečiti, da bi se sploh uveljavila. Občinstvo seveda po takšnem dogodku tudi sumi, da se ni zgodilo prvič, le da je prvič nekdo javno o tem spregovoril, kar situacijo le še poslabša. Zato je preveč mlačen odgovor urednice, v katerem zgolj pojasnjuje potek dogodkov in meni, da je bil posnet prispevek in nastop v oddaji Studio City, ki je morda gledalci oddaje Odkrito sploh spremljali niso, učinkovito blažilo neprijetne situacije. Izostalo je kakršno koli zagotovilo, da bo storjeno vse, da se kaj podobnega v prihodnosti ne ponovi več. Tak odgovor nikogar ne prepriča, da se podobne "burke" ne dogajajo redno v ozadju, ampak ravno nasprotno. Izpade, kot da voditelji in uredniki hitro zapadejo v "zadrego", niti jim spolzijo iz rok in delujejo tako, kot jim zapovedujejo najbolj nasilni in brezobzirni politiki in druge bolj ali manj javne osebe, zaradi česar je javnost prikrajšana za vsebine, ki bi bile plod objektivnega, etičnega in profesionalnega novinarskega dela.*

#### **Pritožba in odgovor odg. urednika oddaje zaradi neetičnega prispevka - prikazovanje doma v odsotnosti tam bivajočega (Tednik - september)**

*Pozdravljeni!*

*Pred meseci sem v tv tedniku videl prispevek s Štajerske ali Pomurja o nekem revnem ubogem moškem, ki je živel zelo bohemsko in neurejeno življenje. Pri tem je oddaja prikazovala njegov neurejen dom v njegovi odsotnosti! **Nezaslišano!!!** Da je kaj takega v neki civilizirani evropski državi sploh mogoče?! Mar pri nas reveži nimajo ustavnih pravic, med drugim do nedotakljivosti stanovanja? In slika iz njegovega neurejenega doma ste širili po celotni Sloveniji in tudi po svetu! On pa najbrž nima televizorja, da bi to lahko videl in se komu morda pritožil! Mar ni v RTV SLO nikogar s kančkom vesti, če že razuma ne premorete, da bi kaj takega preprečil? Ob tem se človek sprašuje, kje so sploh meje*

etičnega barbarstva pri nas – kje se boste sploh ustavili? Medtem ko relevantnih tem praviloma ne obravnavate.

Lep pozdrav!

M. F.

**Igor Pirkovič, urednik Tednika:**

Spoštovani,

*prispevek o gospodu iz Makol je nastajal na terenu. Sprotno in glede na dejstva, ki so se nakazovala ob samem snemanju. Prikazal je ujetost zdravstvenih služb zaradi njegovega načina življenja in bedo s katero se je izhajajoč iz težkih življenjskih izkušenj soočal sam. Če podrobnosti pustimo ob robu, ostaja dejstvo, da smo se takrat napačno odločili, ko njegovega obraza nismo zameglili. Ne zato, ker bi se bali pravnih posledic (omenjeni je bil namreč s snemanjem bivalnih prostorov vsaj naknadno seznanjen), pač pa, ker bi morali dlje od zgolj tega, kaj je po črki predpisov prav in kaj ne. Glede na dimenzijo problema in posledično veliko možnost za dodatno posameznikovo stigmatizacijo v ozkem in manj tolerantnem okolju, bi se morali, ne glede na njegov dodatni prispevek k poslabšanju razmer, odločiti drugače. Napake nima smisla opravičevati z dejstvom, da so se zadeve odvijale v ponedeljek, to je na dan predvajanja oddaje in, da je bil urednik takrat zadržan s snemanjem druge oddaje. Urednik se napake zaveda in jo obžaluje.*

## **Neprimeren pristop k vodenju oddaj ali pogovorom z gosti**

**63 pritožb** se je nanašalo na **profesionalno neprimeren ali vsebinsko tendenciozen pristop k vodenju informativnih oddaj ali pogovorov z gosti**. V predhodnem letnem obdobju 2012 je bilo obravnavanih 18 pritožb s podobnimi pripombami.

Ta vrsta kritik obravnava predvsem nastop ali vsebinski pristop televizijskih voditeljev k tematikam in/ali vodenju pogovorov z gosti v studiu. Gledalci in gledalke neprimeren pristop k pogovorom največkrat zaznavajo v osebni pristranski motiviranem (političnem) prepričanju posameznih TV voditeljev, v posameznih primerih pa tudi v pomanjkanju usposobljenosti ali nadarjenosti za vodenje pogovorov, da bi občinstvo s strani gostov izvedelo čim več najbolj pomembnih informacij ali argumentov in da bi pogovori potekali čim bolj tekoče, zanimivo in ne zgolj površinsko ali predvidljivo. Pritožniki pogosto navajajo kot zelo moteč način komunikacije nepotrebno vsakovanje gostom v besedo ali celo odvzemanje besede sogovornikom,



neprimerno retoriko ali (nervozno) obnašanje. Največkrat so bile omenjene oddaje: *Je res?* 26, *Odmevi* 12 (Rosvita Pesek - politično pristransko, tendenciozno vodenje določenih pogovorov, Slavko Bobovnik - preostra, do gostov nespoštljiva retorika in Igor E. Bergant posamezni primer - površna obravnava vsebine), *Pogledi Slovenije* 5 (ihtava in napadalna retorika Uroša Slaka, uporaba mašil - "ne", prekinjanje gostov pri besedi ...), *Studio City* (pritransko vodenje pogoovora, prekinjanje gostov pri besedi), *Pogovor z opozicijo*, *Odkrito* 2, *Tarča* 5 (Tanja Gobec - vsebinsko nezadovoljivo vodenje, neutemeljeno prekinjanje sogovornikov pri besedi, Slavko Bobovnik - pretirano ostra, nespoštljiva drža in retorika do gostov ...), *Globus* (Polona Fijavž - ideološko pristransko vodenje pogovora z Rastkom Močnikom).

Posebej je treba opozoriti, da se je **24 pritožb** na oddajo *Je res?* (oddaja nekdanje Varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev Miše Molk) zvrstilo zaradi povabila Saša Hribarja v oddajo, da bi kot član Programskega sveta odgovarjal na vprašanja o Verskem programu in pobudi o posebnem uredništvu za verski program na Radiu Slovenija. Nabor pritožb je bil delno skupinsko planiran, saj je polovica kritik s posameznih naslovov vsebovala popolnoma enako vsebino. Pritožniki so menili, da je izbira gosta profesionalno neustrezna, saj Sašo Hribar ni osebnost s kakršno koli strokovno ali drugače utemeljeno podlago za resno komentiranje obravnavanega področja, in da pogovor na tej podlagi tudi ni bil ustrezno voden oziroma usmerjan, ker je Sašo Hribar tematiko predvidljivo in neovirano komentiral zafrkljivo, površno in mestoma žaljivo do vernikov brez ustreznih reakcij ali podvprašanj voditeljice.

***Del vsebinsko obširne pritožbe na nastop gosta in vodenje oddaje Je res?, ki pomenita kršitev programskih standardov in poklicnih meril (marec):***

*G. Sašo Hribar je v Vaši oddaji Je res (3. 3. 2013) do verujočih nastopal zafrkljivo in žaljivo. S svojimi izjavami je prizadel naša čustva. Sprašujem se, kako je lahko nekdo, ki je znan po svojih posebnih izjavah na radiu in TV v oddajah, ki jih je vodil (je absolutno javna osebnost z znanim profilom) komentator tako resne teme, kot je verska vsebina? Ga. varuhinja, Vi ga poznate, saj Vas je tudi tikal, in kljub temu, da ste lahko vnaprej predvideli njegov slog, ste ga povabili h komentiranju verske tematike.*

*G. Hribar je dejal, da verniki nismo bogovi, da ne moremo poslušati dva programa hkrati. Tukaj že naletimo na prvo žalitev oz. zafrkljiv odnos, ki je žaljiv, češ, imate svoj radio (Ognjišče) tistega imate, tiho bodite in tistega poslušajte. Kot član programskega sveta RTV in predstavnik zaposlenih RTV bi si moral g. Hribar prizadevati, da bi plačniki RTV naročnine poslušali nacionalni radio in bi moral narediti vse, kar je v njegovi moči, da bi pridobil poslušalce. On pa nas potiska v neko svojo zaprto sfero. To je očitno potrdil, ko je rekel, da tudi ne razume, da bi še na nacionalnem radiu (verni) imeli neko svoje*

*bogoslužje, ker da tega po njegovem enostavno ne potrebujemo. Ta njegova izjava postavlja nas verne v drugorazredni položaj ...*

S. V.

Več pritožb se je pojavilo, v katerih pritožniki negativno ocenjujejo voditeljski pristop, kakršen gledalcem in gledalkam ne omogoča, da bi bili deležni zadovoljivih informacij, argumentov in zaključkov na posamezne teme, predvsem **zaradi prepogostega in neutemeljenega prekinjanja gostov pri besedi oziroma pomanjkanja občutka, kdaj je za javnost razvoj tematike, kakor se odvija med gosti, zanimiv, in kdaj nastopi ustrezen trenutek za postavitev relevantnega podvprašanja ali prehod na drugo vprašanje**. Pritožniki navajajo tudi **neprimeren odnos do sogovornikov, obnašanje ali neprimerno retoriko** (uporaba mašil, prehitro tempo govora ...). Omenjajo se predvsem vodenja oddaje Tarča, Odkrito (največkrat Tanja Gobec - prekinjanje sogovornikov, vsebinska nedorečenost ..., Slavko Bobovnik - preostra, nespoštljiva retorika in odnos do gostov) in Pogledi Slovenije (predvsem zaradi ihtave retorike voditelja, uporabe preveč mašil). Posamezna pritožba omenja še Studio City (prehitra retorika, prepogosto prekinjanje sogovornikov pri besedi) ...

***Pritožbi zaradi neprimerne vodenja oddaje Tarča - Tanja Gobec (november) in oddaje Odkrito - Nataša Markovič (september):***

*Spoštovani Varuh!*

*Današnja Tarča, 7.11.2013, (moje demokratično mišljenje) – demonstriranje vodenja oddaje, kakršnega ne bi smelo biti!*

*1. Prekine ministra zaradi oglasov!!!!!! (ali se RTV financira z oglasi ali mi moramo redno plačevati RTV naročnino)??*

*2. Ene zadeve ne pripelje do konca (vse obvisi nekje v zraku.... tako kot vedno! Nihče ni kriv za nič!!!)*

*3. Kako lahko voditeljica vodi tako 'za plačevalce RTV naročnine in davkoplačevalce' pomembno oddajo z nasmeškom ??? Tako lahko.... Naj gre voditi kakšno lahko oddajo, kjer se bo smehljala vsem povprek...*

*Grški scenarij čaka.... Upam.... V gospodarstvu ga že imamo nekaj let!!!!*

J. M.

*... Voditeljica je razgovor vodila raztrgano, nepovezano. Diskusije ni bilo, ker je zastavljala vsakemu gostu drugačno vprašanje. Torej različnih mnenj skoraj ni bilo. Če diskusije ni, tudi ni različnih mnenj. To očitno bolj ustreza konceptu oddaje odgovorne urednice Ksenije Horvat Petrovčič, ki ljubi oddaje v katerih gledalcem prezentira oz.gledalce posiljuje z enosmerno informacijo.*

*Sporočam vam v imenu mojih prijateljev, moje družine in v svojem, da oddaja Odkrito ni zadovoljila naših pričakovanj. Tak koncept oddaje za gledalce ni zanimiv, kar vam je bilo sporočeno z ukinitvijo Pogledov Slovenije. To je tisto, kar se od vas pričakuje. Oddajo z diskusijo in različnimi mnenji.*

*Lep pozdrav.*

*M. K.*

### ***Pritožba in odgovor urednice zaradi neprimerne vodenja oddaje Tarča - Slavko Bobovnik (oktober)***

*Spoštovana Televizija*

*Včeraj sem gledal vašo prvo oddajo »**Tarča**«, ki jo je vodil Slavko Bobovnik. Moram priznati, da sem dobil občutek, da je oddaja namenjena predvolilnemu spraševanju politikov. Iz postavljenih vprašanj je bilo razbrati, da Bobovnik ne zna komunicirati z vabljenimi gosti, saj se postavlja v vlogo izpraševalca, kot da bi bili gostje na zatožni klopi. Razen tega ne dovoli dokončanja odgovorov in vpada v besedo že sredi odgovora. Zelo čudno tudi zaleda, kako prilagaja mimiko obraza glede na osebo, ki jo zaslišuje. Tako se takoj zazna na njegovem obrazu, ali mu je oseba simpatična (mu ni pri srcu) ali pa mu ni.*

*Novinar, ki vodi takšno oddajo, bi moral imeti več znanja o komuniciranju in vodenju, vsekakor pa bi moral pogovor usmerjati. Pričakoval sem da bo tudi ta oddaja tako kvalitetno pripravljena, kot je bila takrat, ko jo je vodil Slak, vendar sem se krepko zmotil. Mislim, da s takšno pocerijo ne boste pridobili gledalcev in tudi ne reklam.*

*Zato predlagam, da jo čimprej ukinete ter uvedete kakšno glasbeno oddajo, novinarja pa pošljete na radio.*

*Naša družina se odločila, da je ne bomo več gledali. Tako pravijo tudi kolegi, ki imajo podobne poglede na to oddajo.*

*Lep pozdrav,*

*M. M.*

**Ksenija Horvat Petrovčič, odgovorna urednica IP TVS:**

*Spoštovani varuh!*

*Žal mi je, da je gospod M. oddajo ocenil tako kritično, odzivi, ki smo jih sicer prejeli, so v veliki meri pozitivni in naklonjeni novemu konceptu. Moja uredniška ocena je, da je bila oddaja vsebinsko izredno močna, da so vsi prispevki prinašali nove podatke, nova mnenja in tako omogočali zelo kakovostno polemiko v studiu. V nasprotju z gospodom M. ocenjujem, da je Slavko Bobovnik prvovrsten voditelj, mojster komuniciranja z občinstvom in z gosti v studiu. Je zahteven, nepopustljiv in seveda tudi vpade v besedo, kadar se mu zdi, da se gost odgovoru izmika. A to vedno naredi na kulturnen in javni televiziji dostojen način. Tisto o nadomestitvi nove Tarče z glasbeno oddajo jemljem kot žaljivo pripombo in gledalca prosim, da se v nadaljnji komunikaciji pogovarjamo kulturno.*

#### ***Pritožba zaradi neprimerne retorike voditelja v Pogledih Slovenije - Uroš Slak (marec)***

*Verjetno sedaj lahko štejem v letih, odkar sem si rekla, da vas želim obvestiti, da je gospoda Uroša Slaka v oddaji Pogledi Slovenije težko poslušati. Uporablja neverjetno veliko mašil, nedopustno pogostokrat izgovori mašilo "ne?". Javna televizija je nasploh izgubila lep čist slovenski jezik, ki ga lahko slišimo le poredko.*

*N. Ž.*

Več pritožb vsebuje kritiko neprimerne vodenja oddaje, ki se po mnenju pritožnikov opazno odvija **zaradi domnevne politične pristranskosti voditelja in temu primerne tendencioznega vodenja pogovorov z gosti**. Največkrat so omenjeni **Odmevi**, predvsem z voditeljico **Rosvito Pesek**, pri čemer se je največ, 5 pritožb zvrstilo zaradi neprimerno vodenega pogovora s Predsednikom Vrhovnega sodišča. V nekaj pritožbah zaradi domnevne tendencioznosti je obravnavan tudi **Uroš Slak**, voditelj oddaje **Pogledi Slovenije**. Posamezna pritožba je obravnavala še vodenje **Marcela Štefančiča** v oddaji **Studio City** in oddajo **Globus** z voditeljico **Polono Fijavž**, v kateri je vodila pogovor z Rastkom Močnikom.

#### ***Pritožba zaradi politično pristranskega načina vodenja pogovora s predsednikom Vrhovnega sodišča Brankom Maslešo v Odmevih - Rosvita Pesek (junij)***

*Naj najprej povem, da se tudi sam ne strinjam z delom pravosodnega sistema pri nas, vendar način, na katerega je voditeljica izpraševala gospoda Maslešo, s poizkusom diskreditacije, vezano na nek dogodek v preteklosti, je delovalo tako politično preiščeno,*

da bi lahko rekel, da je bil dirigiran direktno od g. JJ. Včeraj pa smo na začetku odmevov slišali najprej EPP za SDS o vključevanju novih članov v SDS. Povsem neprimerno in navijaško. Mislim, da taki voditelji niso dorasli objektivnemu poročanju. Prav izogibam se odmevom, ko jih vodi ona.

Pa lep pozdrav,

I. S.

#### **Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

Na Odmeve, 28. maja 2013, kjer ste med drugim gostili predsednika Vrhovnega sodišča Branka Maslešo, se je odzvalo nekaj gledalcev, ki vsi po vrsti negodujejo nad voditeljico Rosvito Pesek in njenim vodenjem pogovora. Skupni imenovalec pripomb je aroganca in nespoštljivost voditeljice do prvega človeka naše sodne oblasti, predvsem pa poskus izsiljevanja priznanja za sodnikovo ravnanje pred 31 leti, za kar voditeljica razen pisma Vladimirja Pavšiča ni imela nobenega trdnega dokaza in je očitno želela pogovor izkoristiti za diskvalifikacijo sogovornika.

Menim, da so tehtne predvsem tiste pripombe tiste gledalcev, ki govorijo o neupravičenem vztrajanju voditeljice o domnevni opustitvi postopka sodnika Branka Masleše pred 31 leti, ko je bil obveščen, da so v zaporu nekega fanta mučili in maltretirali. Voditeljica je tako navrgla: **»Vedeli ste za mučenje, a niste naredili nič.«** Vrhovni sodnik je Peskovi jasno povedal, da trditev ni resnična in da nikoli ni opustil postopkov, kar je mogoče preveriti v sodnem spisu iz tistega časa. Voditeljica mu je odvrnila, da imamo novinarji seveda možnost za vpogled v sodni spis, a v rokah imamo vendarle pismo Vladimirja Pavšiča, ki sodniku očita nevestno zamolčanje stvari, s katerimi je bil seznanjen. – In tu, sodim, je šla čez rob. Opirala se je zgolj na pismo, ki je lahko točno ali pa ne, in tendenciozno vztrajala pri nameri, da vrhovni sodnik pritegne njeni neosnovani trditvi. S tem je kršila veljavna poklicna merila, ki govorijo o natančnosti, nepristranskosti, preverjanju dejstev in verodostojnosti. Ko ji je sogovornik omenil, da je vse v sodnem spisu, bi pogovor lahko končala, rekoč, da bomo zadevo preverili.

Vprašanje, ki se ob tem ponuja, je način priprave takšnega pogovora. Ker gre za zelo občutljivo zadevo, ki ima lahko velik odmev v javnosti, bi se bila morala voditeljica zelo natančno posvetovati z urednikom oddaje, poleg tega pa ima na voljo (oziroma jo po poklicnih merilih mora imeti) tudi pravno službo, ki s svojim angažmajem lahko prepreči, da javna radiotelevizija ne izgublja svoje verodostojnosti in objektivnosti. Javnost upravičeno pričakuje, da se tovrstne napake ne bodo več dogajale.

***Pritožba in odgovor urednice oddaje zaradi pristranskega vodenja pogovora z Bernardom Nežmahom in Alijem Žerdinom v Studio City - Marcel Štefančič (junij)***

*Spoštovani g. Ambrožič*

*Spremljam današnjo oddajo Studio City (ponedeljek, 10.6.2013) in sem se odločil, da vam sporočim moje mnenje, kot gledalec vaše TV in predvsem kot plačnik vaše TV. Namreč, poizkušam se izogibati te zelo pristranske oddaje, vendarle pa jo kdaj spremljam. Zakaj jo smatram kot zelo pristransko politično oddajo bom pojasnil s prispevkom današnje oddaje.*

*Med drugimi sta bila gosta oddaje tudi g. Nežmah in g. Žerdin. Vedno, ko je hotel g. Nežmah povedati svoje mnenje, ga je voditelj oddaje prekinjal z dodatnimi vprašanji oz. polaganjem odgovorov v njegova usta. Zelo pristransko, tako kot vedno. Tako se namreč dogaja v vsaki oddaji, zato je niti nočem spremljati, ker je pristranska!*

*Zanimivo je tudi to, da iz te svoje pristranskosti, ki se je očitno zavedajo, delajo 'štose'! V današnji oddaji je namreč 'vratar TV hiše' sprejel klic gledalca, ki pove točno to, kar vam želim tudi jaz povedati in se z njegovim mišljenjem popolnoma strinjam. Če že TV SLO ima tako levičarsko oddajo (pristransko), potem naj zagotovi enako možnost tudi z desničarsko oddajo (pristransko). Sam se sicer ne prištevam ne med leve, ne desne, me pa moti tako očitna pristranskost. Pa ne pozabite na TV, da smo plačniki vaše ustanove državljani SLO, ki smo, odkar bi naj imeli demokracijo, lahko različnega političnega prepričanja.*

*Nisem se še pritoževal nad programom veše/naše TV, ampak tole je pa po mojem mnenju vredno vse graje in ta oddaja se še kar vleče in vleče....*

*J. M.*

***Alenka Kotnik , urednica oddaje Studio City:***

*V oddaji 10. 6. 2013 smo v prvem studijskem pogovoru želeli osvetliti družbene in politične posledice izrečene sodbe nekdanjemu premierju Janezu Janši. Zato smo v goste povabili dva javnosti znana in ugledna komentatorja, Alija Žerdina in Bernarda Nežmaha.*

*Oba gosta sta bila desetletja, tudi sodelavca našega voditelja Marcela Štefančiča, kar je pomembno za pojasnitev vzdušja pogovora, ki je zmotil gledalca. Med tremi sogovorniki se ni razvil klasičen odnos voditelj - gosta, ampak je atmosfera postala bolj kolegialna. Pogovor je potekal v duhu izmenjave mnenj različno mislečih oseb v studiu, tudi prekinjali so se, ne pa v smislu, kot piše gledalec, polaganja odgovorov v njihova usta. Bernard Nežmah in Marcel Štefančič res ne delita istega pogleda na svet, ne pretiravam pa, če zapišem, da sta poslovno in zasebno kolega, ki drug drugemu dopuščata in cenita različnost mnenj. Poleg tega je g. Nežmah tudi redni komentator Studia City. Voditelj, da bi speljal misel do konca oz. jo dopolnil z idejami, ki so se mu sprti utrnile, prekinjal tudi drugega gosta, g. Žerdina. Zavedam se, da je ta njegov stil vodenja morda moteč, hkrati*

*pa prav s tem daje oddaji svojevrsten pečat. Voditelj je razgledan in načitan in želi tudi na tak način obogatiti oddajo. Vse navedeno prispeva k manj formalnemu, sproščenemu., dinamičnemu in razgibanemu značaju oddaje.*

*Pogosto se tudi zgodi, da sogovornik na zastavljena vprašanja ne odgovarja, izgublja nit pogovora in voditeljeva naloga je, da ga vodi, opozori, prekine in zahteva odgovore na zastavljena vprašanja. Zaradi tehnične narave televizijskih pogovorov, so le-ti strogo časovno omejeni in minute, ki so za posamezen pogovor na voljo, zelo hitro tečejo. Voditelj mora zato gostu opozoriti naj sestavi strnjen odgovor, saj dobesečno lovi vsako sekundo iztekajoče se debate. Včasih zato pride do kakofonije glasov in misli, kar verjamem zmoti gledalce. A vendar je pod časovnim in še kakšnim pritiskom dogajanje v studiu nemalokrat drugačno, kot je videti na zaslonu. Polaganje odgovorov v usta je neprofesionalno in se ne sme dogajati. Dobro poznavajoč voditelja naše oddaje lahko zagotovim, da to ni njegov namen, ampak zgolj že opisana narava njegovega dela in osebnosti.*

## **Nasprotovanje ukinitvi oddaje Pogledi Slovenije**

Z **22 pritožbami** so gledalci in gledalke **nasprotovali ukinitvi oddaje Pogledi Slovenije**. Pritožniki so izrazili predvsem mnenje, da jih je odločitev vodstva TV Slovenije prikrajšala za eno redkih oddaj na televizijskem programu, ki je gledljiva, zanimiva, se brez zavor in analitično loteva razkrivanja pomembnih političnih in gospodarskih problemov ter z razlogom uživa visoko stopnjo gledanosti. Prenekateri so menili, da objektivnega in upravičenega razloga za ukinitve oddaje ni in da se je vodstvo za takšno potezo odločilo, ker je **Bojan Traven** s prispevki o spornem delovanju številnih politikov in menedžerjev očitno razkrival "preveč", voditelj **Uroš Slak** pa "preveč" nepopustljivo zahteval odgovore gostov v studiu, kar je sicer v interesu javnosti. Pritožniki so ukinitve oddaje večinoma dojemali kot potezo, ki skuša preprečiti (politično) neodvisno, resnicoljubno in objektivno (raziskovalno) novinarstvo.

### ***Pritožba zaradi ukinitve oddaje Pogledi Slovenije (julij):***

*Spoštovani Varuh, spoštovane svetnice in svetniki !*

*Z ukinitvijo oddaje Pogledi Slovenije TV gledalci izgubljammo zelo pomembno možnost uvida državljanov v zakulisja slovenskega gospodarstva in politike. Razkrivanje skritih, tudi koruptivnih dejanj in povezav političnih strank z odtujenimi centri moči, ki se sicer skrivajo za navidezno fasado občega oziroma nacionalnega interesa, je zelo pomembno delo raziskovalnega novinarstva. Povezave politike s kapitalom in zakulisne poteze njihovih akterjev so Pogledi Slovenije razkrivali na zelo odmeven način. Zato je oddaja*

*mnogim, predvsem pa arogantnim politikom, postala trn v peti. Tega ni mogoče zanikati ali spregledati.*

*Tudi gledalci RTVSLO se, sicer počasi, ampak vendarle, vedno bolj prebujamo in zavedamo svojih pravic. Vodstvo RTV pozivamo **naj ne podcenjuje javnosti, ki to RTV financira**. Ne vidimo nobenega razumnega razloga, da se oddaja nadomesti s kakšno drugo. **V interesu širše javnosti je, da oddaja ostane – taka kot je.** Od vodstva RTVSLO pa pričakujemo predvsem demokratično zrelost, da kljub že sprejeti odločitvi oddajo ohranita in ne skušata prikriti njeno politično ukinitvev, oziroma cenzuro z izgovori o prenovi programske sheme, novi oddaji in “težavnimi” financami v oddaji, ki sama sebe pokriva.*

*V. K.*

## **Neustrezna raba (slovenskega) jezika**

**12 pritožb** se je zvrstilo zaradi **neustrezne rabe slovenskega jezika**. V preteklem letnem obdobju je bilo obravnavanih le 6 podobnih pripomb.

Večina opomb ni utemeljenih s konkretnimi navedbami novinarja in oddaje, v kateri naj bi se napačna raba slovenskega jezika zgodila.

### **Opomba zaradi neustrezne rabe dvojine (september):**

*Tokrat prvič pišem, doslej se mi je zdelo brezupno. Sinoči, pri Dnevniku, voditeljica vsaj enkrat ni pravilno uporabila dvojine; tudi zunanji reporter ne.*

*Dvojina, žal, tudi pri izobraženih (?) in uveljavljenih novinarjih izginja, ne bi pa smela izginjati v 1. programu TV Slovenije.*

*S pozdravi,*

*M. K.*



## Preglasna glasbena spremljava

**6 pritožb** se je nanašalo na **preglasno glasbeno podlago** v oddaji **Polnočni klub** (klavirska spremljava), v nekaterih prispevkih oddaje **Tednik** in v **Studio City** s preglasno zvočno podlago v celoti. Gledalci in gledalke se pritožujejo zaradi otežene osredotočenosti na govor novinarjev v prispevkih, voditeljev oddaje in gostov. V primeru Polnočnega kluba je slišnost govorcev v studiu še toliko bolj ovirana, kadar je kamera večkrat med oddajo za nekaj predolгих trenutkov posebej fokusirana na pianista.

### *Pritožba zaradi moteče glasbene spremljave v oddaji Polnočni klub (februar):*

*Oddajo Polnočni klub spremljam že vrsto let. V zadnjem času me zelo moti preglasna spremljava na klavirju, ki nemalokrat preglasa goste.*

*Predlagam, da si zadnjo oddajo ogledajo vaši tonski mojstri, prepričana sem, da bodo s svojim znanjem poskrbeli, da bo klavir zgolj nemoteča kulisa.*

*M. K.*

## Nekakovosten program ali oddaja

**5 kritik** je odražalo mnenje, da **Informativni program ne ponuja občinstvu dovolj kakovostno podane ali izbrane programske vsebine**. V letu 2012 se je podobnih kritik zvrstilo 16.

Dve kritiki sta vsebovali splošno mnenje, po eno kritiko pa so bile deležne oddaje **Studio City** zaradi domnevno neprimerne, prehitrega (preskakovanje kamere in hitri rezi) režijskega pristopa **Barbare Zemljič**, ena oddaja **Tednika** zaradi neprimerne uporabe določene vsebine za dva med seboj nepovezana prispevka in posledično neustreznega sporočila javnosti in zadnja sobotna in nedeljska **Poročila**, ki so po mnenju pritožnika tudi **odveč in sama sebi v namen**.

### *Pritožba in odgovori zaradi neprimerne režijskega pristopa Barbare Zemljič (Studio City - november)*

*Spoštovani gospod Ambrožič*

Včeraj sem se pogovarjal z Vami v zvezi z oddajo Studio City. Srž vsega je neustrezna TV realizacija te sicer dobre in zelo gledane oddaje. Že nekaj časa opažam, kako je oddaja občasno realizirana povsem neprimerno. Pohvaliti moram režiserja Marka Naberšnika in Jaka Šuligoja, oba ustvarjata to oddajo zelo korektno in s poslušom do gledalca. To pa ni mogoče reči za režiserko Barbaro Zemljič. Njena realizacija je namreč nekaj zunaj koncepta in zunaj teqa, kar naj bi bila. Naj trditev podkrepim z opaženimi pomanjkljivostmi:

- Nenehno poskuša ustvarjati neko navidezno (nepotrebno) dinamiko s kamerami; tak način pač ni ustrezen za to zvrst oddaje in je s stališča dramaturgije povsem odveč
- Zelo kratki, hitri rezi, zasuki, zoomi so silno moteči elementi in gledalcu onemogočajo zbrano spremljanje tekočega pogovora med voditeljem in gosti
- Gledalec želi videti govorca v planu P 3 ali P 4 s kamero, ki miruje, saj je obrazna mimika vendar zadosten mik, ki ga je zanimivo opazovati
- Gospa režiserka pa s planom P 3 vztraja le nekaj sekund, nakar se hitro odloči za nek ogromen total. Gledalec med temi akcijami preprosto izgubi nit pogovora, ker ga igra s kamerami odpelje stran in zaradi tega presliši tok pogovora, saj vizualni učinek povsem dominira
- Te prehitre akcije se ponavljajo skozi vso oddajo in ustvarjajo nekakšno ihto, nestrpnost, v želji to »dolgočasno« oddajo narediti bolj zanimivo in privlačno.
- 

*Naš pokojni režiser in profesor na AGRFT, Fran Žižek, je vedno učil in poudarjal: »Gibanje naj bo ustvarjeno v kadru, nikakor pa ne z gibanjem kamere«.*

*Sklenil sem, da oddaje Studio City pač ne bom gledal, kadar bo režirala Barbara Zemljič. Verjetno je takih gledalcev še več, le oglasijo se ne. Kot TV naročnik in plačnik prispevka imam nesporno pravico do spremljanja korektno izdelane pogovorne oddaje, kot je Studio City v gledljivi obliki.*

***Ne nazadnje naj omenim dejstvo, da sem bil 53 glavni kameraman na TVS. V prvih letih naše TV sem bil tudi filmski snemalec. Imel sem čast sodelovati z vsemi znanimi režiserji, od Frana Žižka, Mirča Kraglja, Iva Hetricha, Antona Martija do Janeza Drozga in še mnogih drugih. Zato sem si tudi ustvaril kriterij o kvaliteti ustvarjenih oddaj in od tega ne odstopam.***

*Lep pozdrav, Vam, gospod Lado, in obilo uspeha pri Vašem delu,*

*D. R.*

**Barbara Zemljič, režiserka nekaterih oddaj Studia City:**

*Spoštovani kolega, dolgoletni kameraman g.D. R.,*

*Oddaja Studio City je od vedno bila nekonvencionalna tako po svoji vsebini kot tudi obliki. V tradicijo oddaje je vgrajena izzivalnost, alternativen pogled, svežina, mladostnost, zato smo režiserji in režiserke Studia City vedno poskušali najti najboljšo kombinacijo atraktivnih kadrov v ekstremnih izrezih, nenavadnih premikih kamere in dinamične montaže, česar drugi tipi bolj klasičnih oddaj ne dopuščajo. Moram povedati, da imam pri režiranju oddaje vedno pred sabo najpomembnejše in to je vsebina. Prepričana sem, da moj režijski pristop k realizaciji oddaje Studio city podkrepi in poudari vsebinski del, ki mora v studijskem delu delovati kot dvoboj med voditeljem in gosti, kot ring ali talilni lonec, kjer vse brbota, kar poskušam doseči z velikim številom raznolikih kadrov in montažo, ki je v svetovnem merilu v zadnjem desetletju občutno bolj dinamična, kot je bila poprej. Verjamem, da tak pristop konzervativnim gledalcem morda ni všeč, vendar ni nekvaliteten, saj je v večini primerov izveden dosledno in ter v skladu z vizijo ter konceptom oddaje, zato se s pritožbo, da je oddaja Studio City predinamično režirana, ne morem strinjati.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Spoštovana kolegica Barbara*

*Vaša utemeljitev režije Studia City je korektna in pričakovana, vendar, če lahko povem svoje mnenje, je upoštevanja vredno tudi stališče našega dolgoletnega kamermana D. R.. R hoče povedati, da je pretirana dinamika režije moteča, da je v škodo vsebini in da oddaje ne gledajo samo mladi ljudje, ampak tudi starejši. Cenim Vaše delo, spoštovana kolegica Barbara, mislim pa, da ima gospod R. prav. To seveda ne pomeni, da zdaj na Vas izvajam kakršen koli pritisk, povedal sem le svoje mnenje.*

*Želim Vam še naprej uspešno delo.*

***Seveda pa me zanima tudi stališče urednice Alenke Kotnik.***

*Lado Ambrožič*

**Alenka Kotnik, urednica Studia City:**

*Spoštovani varuh in cenjeni gledalec,*

*Z vajinim mnenjem se ne strinjam.*

*Pri oddaji Studio City imamo to srečo, da sodelujemo s štirimi vrhunskimi režiserji AGRTF mlajše generacije, med katere spada tudi Barbara Zemljič. Z njenim videnjem oddaje in utemeljitvijo režijskega pristopa se v celoti strinjam in jo pri njenem delu podpiram.*

### **Pritožba zaradi nezadovoljstva z vsebinsko ponudbo Informativnega programa (januar):**

*Poročila in tudi osrednji dnevnik je ena sama črna kronika, kar bi sodilo kam drugam . Poročate samo o demonstracijah, če jih ni, jih pa dneve in dneve napovedujete, da ljudje le ne bi pozabili demonstrirati, to je že pravo ščuvanje k protestom.*

*Na praznični dan, to je na praznik Dan samostojnosti in enotnosti, 26. 12. 2012, sem si vzela čas, da bi gledala, kako naša država praznuje ta pomemben praznik, pa je bila v Dnevniku ob 19. glavna novica o protestih, pogovor z nekom o protestih, še nekaj o nesrečah, pa o snegu v Ameriki, poplavah v Aziji in še nekaj tako prazničnih prispevkov. Sneg in voda nekje daleč me res ne zanimata, prav pa bi bilo da bi kdaj izvedeli, kaj se pri nas dogaja dobrega in lepega. Informativni program bo res potrebno temeljito prevetriti, saj sedanja urednica to res ne obvlada korektno in nepristransko. Oddaji Pogledi Slovenije in Odmevi, seveda če jih vodita dr. Rosvita Pesek ali Slavko Bobovnik, sta še edini oddaji, vredni ogleda.*

*Veliko pravega mista je v vaših oddajah, ki bi jih brez škode ukinili ali pa opravili ceneje, oddajo Pogledi Slovenije, ki je še edina uravnotežena oddaja, pa pustite.*

*M. G.*

## **ŠPORTNI PROGRAM**

**93 odzivov** so gledalci in gledalke namenili **Športnemu programu**, kar predstavlja **13% od 737 odzivov** občinstva na uredništva in vodstvo TV Slovenije. V predhodnem obravnavanem letu 2012 se je zvrstilo 29 pritožb, 8% od sicer 373 vseh odzivov.

### **Neprimerno komentiranje športnih tekem**

Največ kritik so enako kot v predhodnem letnem obdobju gledalci in gledalke izrazili zaradi po njihovem mnenju **neprimerne komentiranja športnih prenosov**. Število izrazov nezadovoljstva je od predhodnega letnega obdobja precej naraslo. V aktualnem letu se je zvrstilo **39 pritožb** s tovrstno vsebino, medtem ko se jih je v letu 2012 pojavilo 11.

Največ pripomb je bilo posredovanih na komentiranje **Formule 1** in **alpskega smučanja**.

Pritožniki večinoma menijo, da je komentiranje dolgočasno in da v primerjavi s komentatorji po nekaterih drugih, predvsem tujih televizijskih hišah komentatorji na javni nacionalni televiziji ne premorejo zadovoljivega občutka za omenjeno poslanstvo, ker se preveč razgovorijo, kadar se

na prizorišču ne dogaja nič posebnega in premalo, kadar se dogaja kaj omembe vrednega, ali komentirajo preveč opazno navijaško v povezavi z določenimi športniki ali ekipami. Veliko pritožnikov je nezadovoljnih z dodatno strokovno komentatorko **Ano Kobal** ob prenosih smučarskih tekem, za katero menijo, da je premalo vešča govornica in da tudi informativno ne doprinese nič nepogrešljivega.

**Pohvali** sta bili izrečeni komentatorskemu tandemu **Matjažu Vrhovniku in Urbanu Laurenčiču** ter **Mihi Žibratu**.

#### ***Del pritožbe zaradi neprimernega ali nevšečnega komentiranja alpskega smučanja - Tomaž Hudomalj in Ana Kobal (marec):***

*Če se ne motim je danes 31. tekma svetovnega pokala v alpskem smučanju za moške. Na sporedu je poleg svetovnega prvenstva ena najpomembnejših tekem svetovnega pokala, tekma na domačem terenu. Vse tekme svetovnega pokala je nacionalna televizija prenašala in vseskozi je bil poleg komentatorja Urbana Laurenčiča prisoten tudi strokovni komentator Matjaž Vrhovnik. Resnici na ljubo je poleg Tomasa Globočnika, Jelka Grosa edini na nacionalni televiziji, za katerega lahko rečemo, da je strokoven oz. da ne moti televizijskega prenosa, kot to lahko rečemo za Ano Kobal in Tomaža Hudomalja, ki sta resnici na ljubo prava mora prenosa in rešitev je le preklop na Eurosport oz. ORF. In danes se je zgodilo, ne vem iz katerega razloga, upam pa, da to ni politična odločitev, da strokovni komentator Matjaž Vrhovnik ni (več) prisoten pri sokomentiranju. Prenos domače tekme je bil izjemno suhoparen in mučen za spremljanje. Mislil sem, da je Urban Laurenčič sposoben spodobno odkomentirati, vendar brez Matjaža je bil popolnoma izgubljen. ...*

*... Kaplja čez rob pa je sedaj slednje, da kljub kritikam, ki jih je deležna, še vedno sokomentira prenose Ana Kobal. Res vas sprašujem s čim vas je prepričala, saj dobršnega dela gledalcev ni. Upam si trditi, da če naredimo anketo na vzorcu 100 gledalcih je več kot 90 % takšnih, ki jih Ana Kobal kot sokomentatorka moti. Problem pa je še večji, da je tudi komentator Tomaž Hudomalj prava mora za poslušanje. Čutiti je, da ni med njima nobene kemije, ki pa je potrebna, da komentatorja delujeta vsečno, prepričljivo,... kot to delujeta Urban Laurenčič in Matjaž Vrhovnik ...*

S. J.

#### ***Pritožba zaradi neprimernega komentiranja Formule 1 - Miran Ališič (maj):***

*Prosim in apeliram na vas, da najdete in zamenjate komentatorja Formule 1, ker je neznosen, ne sledi tekmi, komentira grozljivo in kaj je najhujše njegovi glasovi "uuuu" so*

*res neokusni. Največkrat pa namesto, da bi komentiral Formulo ,pripoveduje trače. Pa še pristransko komentira, opazi se, da navija za Ferrari. S spoštovanjem vaša gledalka.*

*S. V.*

## **Diskriminacija določenih športnih panog in tekem**

Z **20 pritožbami** so gledalci in gledalke izrazili nasprotovanje **diskriminaciji določenih športnih panog ali posameznih tekem**. V letu 2012 se kritike zaradi posvečanja premalo pozornosti določenim športom v primerjavi z drugimi, bolj popularnimi športi niso pojavljale tako pogosto, da bi bile posebej izpostavljene v letnem poročilu.

Občinstvo po mnenju pritožnikov ni deležno prenosov določenih pomembnih športnih tekem, pri katerih se pričakujejo dobri rezultati domačih športnikov, v kolikor ne gre za popularno športno panogo (predvsem nogomet). Pritožniki menijo, da se javni nacionalni medij ne bi smel ravnati po načelu komercialnih televizijskih medijev, ki privilegirano posvečajo pozornost le komercialno uspešnejšim športom in športnim dogodkom, ampak bi morali obravnavati vse športne panoge enakovredno in biti pozorni predvsem na zavidljive dosežke športnikov neodvisno od vrste športa, v katerem tekmujejo. Največkrat je v pritožbah omenjena diskriminacija odbojke, balinanja, pa tudi rokomet, tenis, košarka, jadralno padalstvo ...

### ***Del pritožbe zaradi premalo posvečanja pozornosti odbojki (april):***

*... Vsak teden nam prenašate po eno do 2 tekmi nogometnega prvenstva (nič nimam proti, čeprav so to tekme na nivoju sindikalnih!), odbojkarsko tekmo 1.DOL pa letos še niste prenašali (videli smo samo obe tekmi finala pokala), izjema bo le nekaj (verjetno 3) tekem finala moških (1. je bila v nedeljo) in žensk, ki se začne v soboto.*

*A mi lahko še vedno trdite, da o večini športov poročate vsaj približno enako??*

*Kriterije športnega programa ste določili vi sami, nihče jih pa očitno ne bo spremenil. Da je to interes gledalcev, je tudi na trhlih temeljih, kajti ni večina Slovencev navdušena samo za nogomet, temveč jih mnoge zanimajo tudi drugi športi, saj niso v glavnem le nizko izobraženi, ki se razumejo samo na nogomet, na ostale športe pa ne.*

*Vem, da imate omejen čas za športna poročila, vendar ga zelo **neenakovredno** razporedite, saj ga namenjate 80 % nogometu, ostali čas le še par športom, nekaterim pa skoraj nič (mednje sodi tudi odbojka)! ...*

*I. D.*

**6 pritožb** se je zvrstilo v juliju zaradi odsotnosti prenosa **predkola Evropske lige, NK Maribor**, kar so pritožniki občutili kot **diskriminatoren odnos do klubskega nogometa**. Razlog za takšno odločitev vodstva naj bi bil predvsem v pomanjkanju finančnih sredstev.

***Pritožba, stališče Varuha in odziv odg. urednika ŠP zaradi odsotnosti prenosa tekem NK Maribor v kvalifikacijah za ligo prvakov (julij)***

*Spoštovani!*

*Pišem vam prvič in na ta način izražam veliko razočaranje, ker na RTV SLO ne prenašate nogometnih tekem NK Maribor v kvalifikacijah za Ligo prvakov! Na spletni strani MMC je pod rubriko Šport veliko ogorčenih komentarjev ljubiteljev nogometa. Za zgled si lahko vzamete javno HRT, ki prenaša vse tekme njihovega prvaka Dinama. Denar očitno ni razlog za ne-prenose, saj ga ima RTV SLO za zelo drage prenose dirk Formula 1 ali Evrosong. To početje vaše (in naše) javne TV je sramotno in je norčevanje iz mnogih ljubiteljev nogometa v celotni Sloveniji (ne samo na Štajerskem), ki to TV tudi plačujejo z obvezno RTV naročnino. Upam, da jo bo naslednja vlada znižala vsaj za 20%!*

*D. P.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Navijači NK Maribor in drugi ljubitelji športa pa na TVS in na Varuha naslavljaajo zahtevo po prenosih mednarodnih tekem nogometašev Maribora v predkolid Lige prvakov, ki jih letos v programsko produkcijskem načrtu ni. Interes javnosti bi moral biti imperativ tudi tu. Programsko produkcijski načrt ni Sveto pismo, ne bi bilo prvič, ko bi programu kaj dodali in tudi kaj odvzeli.*

**Mile Jovanovič, odgovorni urednik Športnega uredništva:**

*Vsa leta, do 2012, je TV Slovenija prenašala tekme Maribora in še drugih klubov v predkolid evropskih pokalov (leta 2011 – 5 tekem MB, 2010 – 3 tekme MB, 2009 – 6 tekem MB). Lani se je finančna kriza žal dotaknila tudi RTV Slovenija - in ob še nekaterih drugih okoliščinah za leto 2013 posegla s kar 30% znižanjem proračuna. To pa je pomenilo, da lahko v letu 2013 načrtujemo samo tiste projekte za katere smo že imeli podpisane pogodbe in iz njih izhajajoče programske in finančne obveznosti. Tako je bilo že novembra lani, ko je bil sprejet proračun RTV Slovenija, jasno da ne bomo mogli prenašati tekem v predkolid.*

*Tekme Maribora in ostalih klubov v kvalifikacijah za redni del evropskih pokalov v prejšnji in letošnji sezoni nismo prenašali zaradi pomanjkanja sredstev. Kar se tiče državnega prvenstva – marsikje po Evropi državno prvenstvo sploh ne prenašajo na nacionalni TV. Glede konkretne tekme – tudi TVS je imela željo, da bi jo prenašala, vendar je Maribor prestavil temo na petek, ko nismo imeli na voljo produkcijskih kapacitet. Sicer pa je Maribor že nekaj sezon, daleč spredaj po številu prenosov domačih tekmovanj.*

## **Neustrezna raba slovenskega jezika**

**10 pritožb** se je zvrstilo zaradi domnevne **neustrezne rabe slovenskega jezika** voditeljev oddaj in komentatorjev. Vse pritožbe niso utemeljene, nekatere tudi pomensko polemične. V predhodnem obravnavanem letnem obdobju je bilo tovrstnih pripomb bistveno manj in zato niso bile posebej izpostavljane v letnem poročilu.

### ***Kratka polemika o rabi glagola "meriti" namesto "streljati" (september):***

*... G. Ivo Milovanović je pred nekaj leti, namesto streljal na gol, začel uporabljati besedo meril, kar so povzeli vsi razen najboljšega komentatorja g. Andreja Stareta. Ve se, kaj pomeni beseda meril. Meri Rajmond Debevec preden sproži oz. ustrelj. V nogometu merjenje ne obstaja, morda v mislih nogometaša preden strelja oz. brcne žogo in še to t.i. plasiran strel. Udarci na polno pa so "nemerjeni". Ne vem, kaj je komentatorja, ki je nekaj desetletij pravilno označeval brcanje proti голу obsedlo, da na "stara" leta nepravilno uporablja besedo meril. Kot rečeno so to besedo prevzeli njegovi mlajši kolegi. Zanimivo pa, da g. Andrej Stare tega ni povzel. Normalno, ker se mu to zdi nepravilno in neumno, kot meni.*

*Podobno kot v letu 2012 so se tudi v letu 2013 pojavile 3 pritožbe zaradi prevelikega števila predvajanih oglasov predvsem med športnimi prenosi, pri čemer so nekateri gledalci izrazili prepričanje, da so zaradi prekinitve prenosa zamudili pomemben del tekme. ...*

*D. B.*

**Ivo Milovanović, športni reporter in komentator:**

*Pozdrav!*



*Pravzaprav ne vem, kaj bi napisal. Morda sem kdaj res uporabil besedo, o kateri piše gledalec, vendar zagotovo ni v mojem stalnem nogometnem besednjaku. Sicer pa gledalec ni najbolj prepričljiv pri razlagi. Iz prakse lahko zapišem, da vsakdo, ki seveda malo pozna nogomet, meri v določen kraj (beri: kot) Seveda potem brcne( udari po žogi) in ta gre ali pa ne, pač tja, kamor je nameril žogobrcar. Tudi v drugih športih merimo, npr. v tenisu. Moja velika želja je vedno bila in je še danes, da bi bila žogica pri izvedbi vedno tam , kamor sem meril.*

**Mile Jovanović, odgovorni urednik:**

*Pozdravljeni*

*Dodal bi še stališče stroke (naše lektorice)*

*Streljati« kot športni izraz pomeni 'z močnim udarcem, sunkom prizadevati si spraviti žogo v gol' (SSKJ: streljati z velike razdalje; prehiteval je, preigraval in streljal / streljati na gol), pa tudi »strel« je 'močen sunek, udarec žoge proti vratom' (SSKJ). Mimogrede: vrata so v športu 'cilj napada pri nekaterih igrah, predvsem z žogo' (SSKJ).*

*»Streljati« pa pomeni tudi 's sprožanjem orožja povzročati, da izstrelek zleti iz njega' (SSKJ).*

*Če pogledamo v SSKJ še pomen glagola »meriti«: 4. pomen je 'ocenjevati lego, oddaljenost cilja pred streljanjem, metanjem'.*

*Strelec res najprej meri (pomeri), potem ustrelj. Kaj pa nogometaš? Ne more ocenjevati lege, oddaljenosti od cilja napada (tj. gola), preden z močnim udarcem poskuša spraviti žogo v gol?*

*Res pa je, da nogometaš strelja, ne pa ustrelj.*

## **KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM**

**52 odzivov, 7% od vseh 737 odzivov na program in delovanje TV Slovenije**, se je nanašalo na **Kulturno umetniški program**. V predhodnem letnem obdobju 2012 je bilo zabeleženih le 17 odzivov, 4% od vseh 373, ki so obravnavali televizijsko ponudbo.

V letu 2012 so gledalci in gledalke največkrat izražali razočaranje, ker je po njihovem mnenju Kulturno umetniški program predvajal premalo filmov in nadaljevanj in še te večinoma starejše produkcije ali zgolj ponovitve že predvajanih filmov. Tudi v letu 2013 je občinstvo namenjal

največ pozornosti programski ponudbi filmov in nadaljevanj, vendar so odzivi tokrat pohvalni. **4 pohvale Kulturno umetniškemu programu odražajo zadovoljstvo s kakovostnim izborom filmov in nadaljevanj, 1 pohvala pa je bila namenjena oddaji Poletna scena.**

**Posebna omemba Varuha pravic gledalcev in poslušalcev pritožbe zaradi spornosti označevanja o starostni primernosti ogleda filmov:**

***Opozorilo in odgovor pravne službe na spornost interpretacije označevanja o starostni primernosti ogleda filmov (december)***

*... Tokrat bi rad opozoril na nepravilnost, ki me resnično moti, in verjamem, da ne samo mene. V soboto zvečer sem si na 2. programu ogledal zelo dober ameriški film „Najboljši oče na svetu“. Pred filmom ste gledalcem tudi tokrat posredovali opozorilo „Film je primeren za gledalce, starejše od 12 let“, kar je po mojem trdnem prepričanju nesprejemljivo, kajti s tem si samovoljno jemljete pravico, da gledalcem, svojim strankam, določate, kaj je zanje primerno. Mislim, da ste edina televizija v Evropi, ki opozarja na tak način. To opozorilo bi se namreč moralo glasiti takole: „Film je neprimeren za gledalce, mlajše od 12 let“, kar je pa nekaj povsem drugega.*

*Poleg tega menim, da je zgoraj omenjeni film po svoji naravi in vsebini „neprimeren“ za gledalce dosti višje starosti kot pa 12 let. V tem pogledu je RTV Slovenija na splošno površna, še huje je seveda pri zasebnih televizijah. Vse bolj pogosto so namreč na sporedu neprimerni filmi ob neprimernih urah, kar vsekakor kvarno vpliva na vzgojo mladih, a televizija je v tem pogledu močan, vpliven medij.*

*Upam, da mojim odkritim pripombam ne boste zamerili. Vedite, da me vodijo zgolj dobrohotni razlogi.*

*V tem upanju vas v pričakovanju vašega odgovora lepo pozdravljam.*

*V. A.*

**Luka Rupnik, Pravna služba RTVS**

*Akustično in vizualno opozorilo, ki ga pred posameznimi vsebinami objavlja RTV Slovenija, je narejeno v skladu z določili »Pravilnika o določitvi vizualnega in akustičnega opozorila za programske vsebine, ki niso primerne za otroke in mladoletnike iz leta 2007«, ki pa je še vedno v veljavi, saj ni bil nikdar spremenjen oziroma drugače razveljavljen.*

*V zadnjem letu dni je APEK na podlagi Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS) iz leta 2011 sprejel kar nekaj podzakonskih aktov, med drugim tudi podzakonski*

*akt s katerim je podrobneje določil posamezne kategorije vsebin. Pri tem kategorije vsebin označuje kot kategorije, »ki niso primerne za otroke do« določenega leta starosti – skladno z ZAvMS. Glede označevanja teh vsebin ZAvMS obvezuje ministrstvo, da s podzakonskim predpisom določi (novo) akustično in vizualno opozorilo ter vizualni simbol, seveda v skladu z novim zakonom tj. ZAvMS, česar pa ministrstvo, do sedaj še ni storilo.*

*Tako smo sedaj v situaciji, ko nam zakon (ZAvMS) nalaga označevanje posameznih kategorij programskih vsebin, ministrstvo, pa nam ne pove kako naj te vsebine označimo (še posebej je stvar pereča glede vizualne označbe). Iz tega razloga televizijski mediji danes ne uporabljamo enotnih opozoril in označb.*

*Lep pozdrav*

## **Tehnične motnje in tehnično nekakovostna izvedba**

**12 pritožb** se je zvrstilo zaradi **tehnične motnje**, od tega **11 ostrih odzivov** zaradi **prekinitve predvajanja dokumentarnega filma Pisatelj in mesto** (biografsko delo o pisatelju Dragu Jančarju). Pritožniki so izrazili mnenje, da se profesionalni televiziji na nivoju javnega nacionalnega medija v 21. stoletju takšen tehnični spodrseljaj ne bi smel pripetiti. Nekateri so dogodek interpretirali kot namerno, politično motivirano dejanje. Nezadovoljstvo je sprožil tudi odziv uredništva, ki občinstvu ni posredovalo javnega opravičila na ustrezen način. Ob prekinitvi dokumentarca je bilo izpisano zgolj obvestilo o tehnični motnji in napoved ponovitve naslednjega dne v popoldanskem terminu predvajanja, ki ga veliko gledalcev zaradi obveznosti ne more spremljati. Pritožbo je posredovala tudi avtorica dokumentarnega filma.

V **1 pritožbi** je bila izražena kritika **zaradi nekakovostnega zvoka pri predvajanju prenosa koncerta z Dunaja 1. januarja**.

***Pritožbi in odgovor zaradi prekinitve predvajanja dokumentarnega filma Pisatelj in mesto (februar):***

*Moj avtorski dokumentarec **Pisatelj in mesto** - Drago Jančar, gost evropske prestolnice kulture Maribor 2012, je bil v nedeljo, 17.2.2013, ob 21 00 na Slo1, tehnično neuspešno predvajan.*

*Kot režiserka in kot avtorica filma do danes nisem prejela nobenega opravičila in pojasnila, zakaj se je to zgodilo. Menim, da bi se to moralo zgoditi. Kaj menite?*

M. W.

*lepo vas prosim, tehnična okvara na začetku 21. stoletja, ki povzroči, da se oddaja o evropsko slavnem pisatelju Dragu Jančarju sploh ne more nadaljevati?...In jutri popoldne, v ponedeljek, na delovni dan, bo ponovljena ob 15.30 na 2.programu? Koliko ljudi, ki smo oddajo nocoj planirali gledati, bo jutri to sploh lahko storilo?*

*Zahtevam, da oddajo ponovite na istem 1. programu v podobnem terminu - v nedeljo zvečer.*

N. M.

**Andraž Poeschl, Kulturni in umetniški program:**

*Zaradi tehničnih težav smo bili prisiljeni prekiniti premierno predvajanje dokumentarnega portreta pisatelja Draga Jančarja z naslovom Pisatelj in mesto. Ker nikakor nismo želeli premiere nadomestiti zgolj z rednim ponovitvenim terminom, ki po utečenem sosledju sledi naslednji dan, smo poiskali prvi termin, ki bi v polnosti odgovarjal prvotnemu. Tako bo portret na sporedu v nedeljo, 17. 3. 2013, ob 21.00 na TVS1. Zavrlo neljubega tehničnega pripetljaja smo se opravičili gledalcem, produkcijski, avtorski ekipi in samemu portretirancu.*

## **Terminsko neredno ali neustrezno umeščeno predvajanje nadaljevank in nanizank**

Z **11 pritožbami** so gledalci in gledalke nezadovoljstvo izrazili **zaradi terminsko nerednega predvajanja nadaljevank in nanizank ali neprimerne terminske umeščenosti posameznega filma na program**. Nadaljevanke ali nanizanke so umeščane v programsko shemo ob preveč različnih terminih ali celo odpadejo. Neustrezen termin predvajanja določenih filmov pa se nanaša predvsem na filme, ki vsebujejo eksplicitne prizore spolnosti ali nasilja in so na sporedu po mnenju pritožnikov v prezgodnjih večernih urah ali niso ustrezno označeni z opozorilom o starostni primernosti ogleda.

**Pritožba zaradi nerednega predvajanja serije Miranda (marec):**

*Pred časom ste pričeli z oddajanjem zelo duhovite in ene redkih gledljiv serij na vašem programu, Miranda. O terminu nanizanke bi se sicer dalo pogovarjati, ampak to ni predmet pritožbe.*

*Danes sem želel zvečer gledati naslednji del in ko pogledam na spored, oddaje danes ni. Zakaj? Ker se bo predvajal nek dokumentarec o papežu Benediktu. Pa kaj a RTV-ju se ni treba držati sporeda? Na prvem programu oddaja z narodnozabavno glasbo, na drugem papež in na tretjem poročila. Kako naj potem človek, ki ni starejši od 80 let, gleda vaše kanale ob petkih? Prosim povejte mi, zakaj ni možno tega tako pomembnega dokumentarca predvajati na prvem ali tretjem programu?*

*RTV že tako na račun novejših in inovativnejših komercialnih televizij izgublja gledalce, izgubili ste del naročnine, pa vseeno greste po isti poti. ...*

*U. Š.*

**Pritožba in del odgovora o neustrezni terminski umeščenosti filma Odgrobado groba na program in odsotnosti oznake za starostno primernost ogleda ( junij):**

*Spoštovani varuh,*

*sprašujem se o primernosti uvrstitve celovečernega filma Odgrobado groba v prime time in še na praznik povrh. Film vsebuje mnoge prizore seksualnosti in grobega nasilja, ki vrhunec doseže s sceno okrutnega posilstva, kjer žrtvi roki pribijejo z žebljem. Čeprav povsem razumem sporočilo filma in se ne opredeljujem o njegovi kakovosti (osebno mislim, da je relativno dober slovenski film), se mi zdi neprimerno, da ga predvajamo ob 20. uri, v času, ko so pred tv zasloni mladoletne osebe in da občutljivih oseb ne opozorimo na določene vsebine (opozorilo pred filmom, med predvajanjem).*

*Morda pa je moj pogled na take vsebine pretirano konservativen in delam krivico uredniku filmskega programa, ki je to uvrstil v predvajanje. Moje mnenje je, da takih scen nacionalka ne bi smela uvrščati v predvajanje pred določeno uro oz. brez opozorila. Zato prosim za vaše mnenje.*

*M.F.*

**Andraž Pöschl, odgovorni urednik Kulturnega in umetniškega programa:**

*... Film Odgrobado groba je bil po prvotnih načrtih pripravljen za predvajanje po 21.00 (v torkovem terminu Sedmi pečat), a smo ga zavoljo koordinacije programa morda zares s premalo občutka uvrstili v termin 20.00 (in topogledno se bomo opravičili vsem*

*gledalcem, ki jih je predvajanje vznemirilo!), nismo mogli ustrezno označiti. Razlog je namreč v zakonskem določilu, da oznake »+12« ne smemo dajati za programske vsebine, ki so na spored uvrščene pred 21.00 uro (+15 ne pred 22.00 in +18 ne pred 24.00).*

*Na morebitne prizore nasilja oziroma spolnosti bomo lahko v prihodnje gledalce opozarjali s kratico napisa »v spremstvu staršev«, žal pa Splošnega akta o zaščiti pravic otrok in mladoletnikov, torej akta, ki bo v praksi uveljavljal dotični zakon, s strani APEK-a še nismo prejeli. ...*

*Vsem, ki so ob gledanju filma Odgrobado groba občutili nelagodje, jezo, stres oziroma kakršnokoli drugo obliko negativnih občutij, pa se iskreno opravičujemo.*

#### **Varuh gledalcev in poslušalcev:**

*Televizija Slovenija je s predvajanjem filma Odgrobado groba v prvem večernem terminu, 25. junija ob osmi uri, nedopustno kršila občečloveška načela dobrega okusa in dostojanstva, predvsem pa svoje lastne podzakonske akte, ki govorijo o poklicnih ter estetskih in etičnih meril pri predvajanju programskih vsebin, ki vključujejo prizore pretiranega nasilja in seksualnosti. Film nedvomno sodi med tiste, ki s svojo vsebino lahko vznemiri oziroma prizadene določene skupine občinstva, še zlasti otroke in mladoletne, zato bi moralo uredništvo gledalce na to opozoriti pred oddajo in med njo, česar iz nerazumljivih razlogov ni storilo. Pri tem je treba jasno povedati, da je bistveno in nedopustno napako storilo že s tem, da je film uvrstilo v tako imenovani prime time, ob osmi uri zvečer, ko tovrstne vsebine niso dovoljene. Odgovorni urednik kulturno umetniškega programa napako resda priznava in se zanjo opravičuje, širše gledano pa je problem v neorganiziranosti uredništva in celotne Televizije, ki očitno nima ustrezne koordinacije in nadzora nad tem, kaj gre v program. Čemu potemtakem služijo vse tako imenovane koordinacije, uredniški kolegiji in duhamorne seje Programskega sveta RTVS? Očitno vsemu drugemu, samo programu ne.*

## **Neprofesionalno vodena slovesnost ob 100 - letnici Borisa Pahorja**

**8 pritožb** se je nanašalo na **Pahoriano**, prenos slovesnosti ob 100 - letnici **Borisa Pahorja**.

Pritožniki so ogorčeni **kritizirali neprofesionalen pristop voditeljice in povezovalke prireditve Tajde Lekše, ki osrednjega slavnostnega gosta ni pripustila k besedi**, ko je želel spregovoriti, zaradi političnih govorov pa mu priložnost ni bila podana niti ob koncu proslave. Dogodek na prireditvi, ki je potekal **v organizaciji Mladinske knjige**, so vsi pritožniki in brez dvoma velik del javnosti nasploh označevali za škandal brez primere in naslednjega dne pričakovali na programu TV Slovenije ustrezno odmevno javno opravičilo častnemu gostu in javnosti, kar pa se ni zgodilo.

***Pritožba, stališče Varuha in odgovor odgovornega urednika KUP zaradi neprofesionalnega vodenja slovesnosti (avgust):***

*Spoštovani,*

*odločno protestiram zaradi dogajanja na včerajšnji slovesnosti ob 100-letnici g. Borisa Pahorja v Operi. Kar se je dogajalo, je nezaslišano. Da se slavljenca prekine in se mu potem ne da besede, ko ta več kot enkrat prosi zanjo, je škandal brez primere.*

*Obnašanje voditeljice, predstavnika MK, ministra za kulturo in tudi predsednika države je bilo pod vsakim nivojem. Pokazali so zaskrbljujočo stopnjo pomanjkanja osnovnega bontona, milo rečeno. Za to ni opravičila, scenarij in minutaža gor ali dol.*

*Ne vem, kako je to sprejel g. Boris Pahor... vsega hudega vaje morda bolj popustljivo kot tisti, ki smo prenos spremljali.*

*Najmanj, kar organizatorji in sodelujoči lahko naredite, je, da se javno in osebno opravičite gospodu Pahorju. In malo premisleka na temo takih in podobnih prireditvev ne bi škodilo. Kdo je v prvem planu? Slavljenec ali vsi tisti, ki se oz. bi se radi sončili v njegovi slavi? Mislim, da je odgovor jasen.*

*Lep pozdrav,*

*S. L.*

***Stališče Varuha pravic gledalcev in poslušalcev, objavljeno na spletni strani /Varuh@rtvslo.si/***

*Sinočnji večer v Operi je veliko obetal. Slovenska država se je naposled hotela oddolžiti svojemu literarnemu velikanu in morda naši največji moralni avtoriteti, tržaškemu pisatelju Borisu Pahorju. Boris Pahor se vsakokrat, ko ga častijo, počuti nelagodno in to tudi pokaže. Sinoči ni bilo nič drugače, ni bil navdušen nad poskusi osladnosti in lakajstva, a ker je že prišel, ni kvaril igre. Vse dotlej, dokler ga v njegovi pripovedi niso prekinili. Zato, ker so se morali držati predvidene minutaže prireditve. In zato, da sta lahko na odru nastopila še kulturni minister in predsednik države. Ko sta končala, jima je slavljeneec povedal, da ju sploh ni slišal. Medtem ko sta govorila, se s stoletnikom ni ukvarjal nihče, ni vedel, ali naj stoji, kje naj stoji, ali naj sede. Potem je ponovno, že tretjič prosil za minuto, da dokonča svojo pripoved. In ko je naposled prišel do mikrofona, si je vsa Slovenija oddahnila, publika v dvorani pa je slavljencu navdušeno zaploskala.*

*In vendar smo imeli na koncu vsi cmok v grlu. Izkazali smo se za kmetavze. Boris Pahor je s svojimi gestami in besedami pokazal, da je svetovljan. In sinoči je bil spet veliki moralni zmagovalec.*

*Minister Gregor pa, kot po navadi, spet nič.*

**Andraž Pöschl, odgovorni urednik Kulturno umetniškega programa:**

*Televizija Slovenija je dne 26. 8. 2013, ob 20.00, na TVS1 prenašala Pahoriano: proslavo ob 100-letnici rojstva priznanega pisatelja g. Borisa Pahorja, ki je potekala v SNG Opera in balet, Ljubljana.*

*Proslavo je v celoti pripravila in organizirala Mladinska knjiga, ki je angažirala tako scenarista prireditve in režiserja kot voditeljico proslave. TV Slovenija je dogodek le v celoti neposredno prenašala. Organizatorji so v scenariju zasnovali enourno prireditev, ki so jo zaključili 17 minut kasneje. Zato smo brez pomislekov zamaknili začetek informativne oddaje Odmevi in prav tako celoten večerni spored.*

*TV Slovenija je tudi sicer svoj dnevni program na TVS1 posvetila slavljenju, osrednji proslavi je sledil še avtorski dokumentarni portret g. Borisa Pahorja z naslovom Trmasti spomin. Osrednjevečerni programski sklop je bil tako vpet v celodnevno poročanje v dnevnoinformativnih oddajah (tudi Dnevnik in Odmevi) o obisku pisatelja in prireditvah ob praznovanju njegovega stotega rojstnega dne.*

*Žal nam je, da je bilo, med sicer zelo dobrimi odzivi gledalcev na televizijsko počastitev visokega jubileja Borisa Pahorja tudi več razočaranih odzivov na dogajanje na odru med osrednjo proslavo, na kar pa, razen dejstva, da smo podaljšali prenos prireditve, nismo mogli vplivati.*

## **RAZVEDRILNI PROGRAM**

**51 odzivov** se je nanašalo na **Razvedrilni program**, kar predstavlja **7% od vseh 737 odzivov** občinstva na uredništva in vodstvo **TV Slovenije**. V primerjavi z obdobjem v letu 2012, ko je bilo obravnavanih 101 odzivov, ki so predstavljali kar 27% od vseh 373 kritik na TV Slovenijo, se je število odzivov zmanjšalo za polovico.

V predhodnem obravnavanem letu so gledalci in gledalke največkrat zaznali vsiljevanja politično motiviranih sporočil javnosti preko sproščene vzdušja v imenu razvedrila. Največ, kar 32 pritožb s takšno vsebino se je nanašalo na prenos prireditve *Viktorji 2011*, zaradi česar je



vodstvo RTV Slovenije tudi podalo javno opravičilo. V aktualnem obravnavanem letu 2013 se pritožbe s podobno vsebino niso več pojavljale.

## **Nekakovostna programska ponudba**

**18 pritožb** je vsebovalo mnenje, da je **programska ponudba nekakovostna, premalo pestra in raznolika konceptualno in vsebinsko**, vsebinski in izvedbeni kriteriji pa za javni nacionalni medij prenizki. Nekateri gledalci ali gledalke so negativno presojali o Razvedrilnem programu na splošno, drugi so izrazili oceno le o posamezni oddaji.

Največ, **8 pritožb zaradi nekakovostne vsebine in izvedbe** je bilo namenjenih oddaji ***Kdo si upa na večerjo?***, ki je bila po mnenju pritožnikov dolgočasna in neduhovita.

Oddaji ***Na zdravje!*** so v **2 pritožbah pritožniki očitali prenizek nivo humorja in pomanjkanje dobrega okusa**. Enako nezadovoljstvo je bilo izraženo tudi ob novoletni oddaji.

V posameznih pritožbah zaradi nevšečnosti oddaje in/ali prenizkega profesionalnega nivoja so bile omenjane še oddaja ***Moja Slovenija, prireditev Slovenska popevka***, koncert ***Helene Blagne z Dunajskimi dečki***, koncert ***Radia Ognjišče*** in ponovna odsotnost kakršne koli organizacije za izbor ***Pesmi Evrovizije 2014*** ter obveščanje javnosti o dogajanju še ob že iztekajočem se letu.

### ***Kritiki oddaje Na zdravje! in Kdo si upa na večerjo? (januar, marec):***

*Vem, da zabavni program ne more biti kulturno umetniške narave, ampak tale harmonikanizacija Slovenije pa res presega vse meje. Upam, da veste, da takšna narodnozabavna glasba **ni** slovenska etno glasba in smo jo uvozili s severa. Slaboumna oddaja tipa Na zdravje kot novoletna oddaja pa ne vem, komu je bila namenjena, ker je ni gledala niti moja 77 letna mama in 82 let star oče, ker je bila (citiram njene besede) bedasta in niti smešna ne več, ampak žalostna. In ne, ne gledamo vsi Slovenci oddaj tipa Na zdravje, nekateri smo gledali Aritmijo, pa oddajo Osmi dan, pa ob sobotah zvečer že dolgo ne gledamo več TV1.*

*In prosim, preselite "harmoniko" in "Čuke" nekam drugam in dvignite nivo nacionalne televizije, da ne bomo res končali kot podalpski hlevarji.*

N. P.

*Pravzaprav pri primeru ne gre toliko za pritožbo (ali pač), kot pa za moje mnenje glede oddaje ob nedeljah z naslovom "Kdo si upa na večerjo".*

*V zvezi z oddajo bi vas rada le opomnila, da to ni nikakršna razvedrilna oddaja, ki bi sodila v nedeljski razvedrilni večer. To je neumna oddaja s kislim in nezanimivim priokusom nekakšnega "kvazi humorja".*

*Voditelja povsem nezanimiva in neučinkovita, tako globoko, da gledalca celo težko pritegnejo "znani Slovernci"-če to sploh so (razen kakšne zlate izjeme).*

*Eden od voditeljev je že statiral v podobni oddaji, vendar mi je bil \*le on edini\* nesimpatični tujek in ta zgodba se sedaj razširjeno nadaljuje v novi oddaji.*

*Upam, da se bo kaj spremenilo na bolje. Saj ne želim primitivnega humorja, vendar vsaj takega, ki naj bi ga bili vredni mi gledalci.*

*S. P.*

## **Nasprotovanje ukinitvam oddaj**

**9 pritožb** je odražalo nestrinjanje z **napovedanimi ukinitvami določenih razvedrilnih oddaj**. Nasprotovali so ukinitvi oddaj: ***Em***, ***Sobotno popoldne***, ***Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem***, ***Ugani, kdo pride na večerjo?*** in animirane serije ***Na svoji Zemlji***. V dveh odzivih je bilo izraženo **nestrinjanje z umikom voditeljice Jasne Kuljaj** iz oddaje Na zdravje!

## **Neetična vsebina**

**7 pritožb** se je zvrstilo zaradi predvajanja **neetične vsebine**, predvsem nanašajoče se na oddajo ***Kdo si upa na večerjo?***, v kateri so v imenu predstavljanja Slovincem manj poznanih prehranjevalnih običajev **uprizarjali kuhanje določenih živih živali** (deževniki) ali jih žive zamrzovali (kobilice, ščurki ...), kar so preko **5 pritožb** gledalci in gledalke ocenili kot **propagiranje okrutnosti - mučenja živali, odsotnost občutka za mejo dobrega okusa in nevzgojni vpliv tako na odraslo kot še posebej otroško populacijo**. Urednik oddaje je s kuharico in zamrzovanjem živih živali kljub opozorilu trmasto nadaljeval, sporni kuharski del oddaje pa utemeljeval z domnevno hipokrizijo ogorčene javnosti, ki se zoperstavlja tovrstni kulinariki, čeprav zaradi prehranjevalnih navad ljudi trpijo tudi druge živali po klavnicah, živalskih farmah ipd. Bistvenega odgovora, komu ali čemu naj bi koristilo propagiranje razširjene ponudbe možnosti mučenja živali za zadovoljevanje človeških apetitov, namesto kvečjemu omejevanja nepotrebnega trpinčenja, pritožniki kljub pozivom niso bili deležni. Najbolj neprimerno je

izpadlo dejstvo, da oddaja ni bila dokumentarne narave, v kakršni bi bil na izobraževalen način predstavljen pogost način prehranjevanja določenih ljudstev, ampak se je vse skupaj odvijalo v imenu razvedrila, zabave in s tem povezanega poskusa duhovičenja!

***Pritožba in odgovora Varuha in urednika oddaje zaradi uprizarjanja mučenja živali v oddaji Kdo si upa na večerjo (maj):***

*Spoštovani gospod varuh,*

*izraziti želim svoje ogorčenje in vložiti pritožbo nad dogajanjem v oddaji "Kdo si upa na večerjo", ki je bila na programu TV Slovenija v nedeljo, 12. 5. 2013 ob 20.00 uri.*

*Gre za prikaz načina priprave deževnikov, kjer smo gledalci lahko zelo nazorno videli, kako je voditelj prelił še žive deževnike z vrelo vodo in kako so se ti pri tem zvijali v agoniji. Pri tem je nedvomno šlo za prikaz mučenja živali, ki sem ga kot gledalka tudi doživela kot takega. Naj omenim še, da je moj otrok, ki sicer redno spremlja to oddajo, ta prizor doživel zelo travmatično, jokal in me spraševal, ali so bili deževniki res živi.*

*Gospod varuh, v Sloveniji imamo zakonodajo, ki prepoveduje mučenje živali, kar je omenjeni prizor po mojem mnenju nedvomno bil. Naj pripomnim, da je RTV Slovenija javni zavod, ki se financira iz naših obveznih prispevkov, in služi poslanstvu, ki presega merila gledanosti. Zato bi za vaše oddaje moral veljati še toliko višji standard spoštovanja etičnih vrednot, ki pa je v včerajšnji oddaji povsem umanjkal. Kakršnikoli razlogi ratingov nikakor ne smejo in ne morejo upravičiti ravnanj, kakršnim smo bili priča v sinočnji oddaji.*

*Na svojo pritožbo pričakujem odgovor in zagotovilo, da se podobni dogodki ne bodo ponovili. Upam, da odziv ne bo v smeri ali dejanje po črki zakona spada pod takšen ali drugačen člen in kaj je dovoljeno. Kot sem navedla, šlo je za dejanje, ki smo ga gledalci doživeli kot surov prikaz mučenja živali in ki je bilo prikazano na programu javne televizije v formatu zabavne oddaje in v družinskem terminu.*

*Iskreno upam, da se mi zaradi podobnih dogodkov ne bo treba več oglašati.*

*Lep pozdrav*

*A. G.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Spoštovana gospa G.,*

*posredujem Vam odgovor urednika nedeljskega večernega šova. Tako razmišlja on, moje mnenje pa je podobno kot Vaše, sploh pa, ko gre za tako zgodnjo uro. V vsakem primeru tovrstnih stvari na nacionalki ne bi smeli prikazovati. Vaše pismo bom posredoval tudi drugim urednikom, če dovolite.*

**Bojan Krajnc, urednik oddaje:**

*Spoštovana gospa G.,*

*čudi me, da se vam je tako zelo prizadela agonija deževnikov v nedeljski oddaji »Kdo si upa na večerjo?« Najprej vas moram opomniti, da ni šlo za nikakršno mučenje, niti naklepno niti iz kakšnih zabavnih vzgibov, pač pa zgolj za pripravo jedi kot jo pripravljajo v deželah, kjer so deževniki bolj pogosto na jedilnikih. Ravno zaradi gledalcev s slabim želodcem smo posebej pazili na to, da pri polivanju deževnikov z vročo vodo nismo kazali bližnjih posnetkov.*

*Če ste to doživeli kot mučenje, nam je žal. Na TVS smo že večkrat v podobnih (družinskih) terminih objavljali dokumentarce, ki nazorno prikazujejo agonijo piščancev, prašičev in goveda na poti v zakol. Bilo je poučno in ogabno hkrati. Po vaši teoriji je tudi v teh primerih šlo za mučenje.*

*Ne vem, kakšen je vaš odnos do živali na jedilniku, če niste vegetarijanka, verjetno kupujete posamezne kose mesa. A vsak od njih je nekoč pripadal živali, ki je na takšen ali drugačen način morala umreti. Resda ne pred kamerami kot se je to v nedeljo zvečer pripetilo ubogim deževnikom.*

*To nedeljo pripravljamo večerjo s ščurki. Za razliko od deževnikov bodo zamrznjeni.*

**2 pritožbi** sta se nanašali na oktobrsko oddajo **Na lepše**, v kateri je novinarka **zgolj z enim okvirnim slabšalno konotiranim stavkom podala negativno kritiko** na gostoljubnost enega izmed slovenskih hotelov.

### TV SLO 3

Na **3. program TV Slovenije** se je nanašalo **42 odzivov** občinstva, kar predstavlja **6% od vseh 737 odzivov na televizijsko ponudbo**, od tega **28 odzivov na Parlamentarni program** in **14 na**

**Jutranji program.** V letu 2012 se je zvrstilo le 17 odzivov, kar je predstavljalo 5% od vseh 373 odzivov na TV Slovenijo.

### **Tehnične motnje ali tehnično nekakovostna izvedba oddaje**

Največ, **12 pritožb** je zabeleženih zaradi **tehničnih motenj ali tehnično nekakovostne izvedbe določene oddaje**, od tega je bilo v največ, **5 pritožbah**, opozarjano na **neusklajenost zvoka s sliko ob predvajanju pogovora s takratnim predsednikom vlade Janezom Janšo**. Tehnično nedovršena izvedba je bila posledica uvajanja novega (quantel) sistema in urednica 3. programa se je pritožnikom opravičila za nevšečnosti. V ostalih pritožbah je bilo obravnavano: **moteno delovanje klicne številke ob vključevanju javnosti v oddajo, nesinhroniziran zvok s sliko ob prenosu seje iz Državnega zbora, slabo vidni napisi v t. i. crawlu ipd**. V letu 2012 se tovrstne pritožbe niso pojavljale pogosto.

#### ***Pritožba zaradi neusklajenosti zvoka s sliko pri predvajanju pogovora z Janezom Janšo (februar):***

*To, da me kot gledalca in poslušalca začne boleti glava, ko gledam premikanje ustnic in poslušam izgovorjeno, je svojevrstna izkaznica RTV Slovenija. Oddajo bi brez problema prekinili (to sem jim tudi predlagal, ko sem jih med oddajo poklical, pa so besedičili da rešujejo) in jo predvajali drugič, ko bi bila tehnično brezhibna. Toda ne! RTV maltretira gledalce in jim povzroča glavobole.*

*F. R.*

### **Neprimerno vodenje oddaje ali intervjuja**

**10 pritožb** se je zvrstilo zaradi **neprimerne vodnje oddaj ali pogovorov z gosti**, od tega je večina, **7 pritožb**, vsebovalo ostro zgražanje zaradi po mnenju občinstva **neprimerne obnašanja in retorike voditeljice pogovora Ljerke Bizilj**, ki je vodila **pogovor z Janezom Janšo**, predvsem zaradi neprimerne, po mnenju pritožnikov preveč vulgarno zastavljene izjave ob koncu intervjuja.

Pritožbe so obravnavale še **vodenje vremenske napovedi, kuharske rubrike in vodenje pogovora z gosti voditeljice Majde Juvan o ločenosti Cerkve od države**.

### ***Pritožba in odgovor Varuha zaradi neprimerne vodenja intervjuja z Janezom Janšo (junij):***

*Pozdravljeni!*

*Verjetno nisem edini, ki je bil zgrožen nad koncem sinočnjega intervjuja z Janezom Janšo na TV SLO 3. Protestiram proti izjavi voditeljice in urednice Ljerke Bizilj, ki je dejal, da bi Janšo, če je kriv, do konca življenja poslala v zapor, čeprav je zagrožena kazen za očitano mu dejanje v konkretnem primeru le nekaj let. Smatram, da je takšno dejanje novinarke popolnoma nesprejemljivo, zato me zanima, ali boste in kako ukrepali.*

*J. S.*

#### **Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Sklepni del pogovora z Janezom Janšo je bil res presenetljiv, formulacija voditeljice in urednice Ljerke Bizilj je bila nenavadna, vendar zelo sporočilna: »Naj vas zapro, vendar na temelju obsodilne sodbe, kjer bo vaša krivda dokazana črno na belem«. - Gospod Janša je izjavo voditeljice očitno razumel tako, kot je bila mišljena.*

### **Pristranska, zavajajoča ali neetična obravnava**

Zaradi domnevno **pristranske, zavajajoče ali neetične obravnave določenih tematik** so se zvrstile **4 pritožbe**.

V oddaji **Dobro jutro** nekritična, nestrokovna in po mnenju pritožnikov ***zavajajoča obravnava določenih alternativnih oblik zdravljenja***, ki hkrati vzbuja tudi sume o prikritem oglaševanju, ***pogovor o romski problematiki*** v mesecu marcu, nepopolnem informiranju izven ustreznega konteksta ***o Bitcoinu in Forex tržišču*** ipd. **Predvsem pritožbe zaradi preveč populističnih in trivialnih vsebin v povezavi z alternativnimi oblikami zdravljenja ali posredovanje astroloških napovedi so se pojavljale tudi v predhodnem letu 2012.** V tovrstnih prispevkih voditelji ne predstavijo hkrati tudi mnenja stroke in vsebinsko ne uravnotežijo informacij z ustrezne objektivne distance (npr.: na podlagi znanstveno utemeljenih argumentov).

### ***Pritožba zaradi zavajajočega, neuravnoteženega in propagandno naravnane podajanja informacij o alternativnem zdravljenju (september):***

*Spoštovani mag. Lado Ambrožič!*

Danes 11.9.2013 so v oddaji *Dobro jutro* objavili skrajno nekritičen in pristranski prispevek o energetski samopomoči. Popolnoma nedopustno je, da davkoplačevalci plačujemo reklamiranje new age gibanj, ki uporabljajo čakre, horoskope, nihala in druga vraževerna sredstva ter psevdoznanstvene metode, medtem, ko se gibanja sama predstavljajo kot znanstvena, gosti pa kot usposobljeni terapevti. Na spletni strani "energetski svet", ki so jo oglaševali v oddaji, se združenje predstavlja kot združenje strokovnjakov energetske medicine, ki bi naj po njihovih navedbah bila "ena najnaprednejših smeri sodobne medicine, ki je nadaljevanje naše šolske ali klasične medicine". To je namerno zavajanje, saj v resnici gre za vejo alternativne medicine in ne za smer sodobne medicine, ki temelji na znanstvenih metodah. Tako imenovana "energetska medicina" je biološko neverjetna in ne ponuja nobenih znanstveno sprejemljivih kliničnih dokazov za svojo učinkovitost ([http://en.wikipedia.org/wiki/Energy\\_medicine#Scientific\\_investigations](http://en.wikipedia.org/wiki/Energy_medicine#Scientific_investigations)), zato je nekritičnost, pristranskost in neodgovornost RTV Slovenija še toliko bolj skrb vzbujajoča.

Potrebno je še povedati, da Jože Mlasko ni strokovnjak za duševne motnje in bolezni, zato je popolnoma neustrezno, da kot tak na nacionalni televiziji deli nasvete o premagovanju in spopadanju z le temi (depresija, proces žalovanja).

S spoštovanjem,

R. P.

## OTROŠKI IN MLADINSKI PROGRAM

Na **Otroški in mladinski program** se je v letu 2013 nanašalo **29 odzivov** občinstva, kar predstavlja **4% od 737 odzivov** na televizijski program ali delovanje vodstva TV Slovenije. V predhodnem obravnavanem letnem obdobju se je zvrstilo le 8 odzivov, kar je predstavljalo 2% od vseh 373 odzivov na TV Slovenijo. V letu 2012 je bilo med bolj pogostimi pritožbami zabeleženo le nasprotovanje skrajšanemu času predvajanja risank.

### Nasprotovanje ukinitvi oddaje **Muzikajeto**

V letu 2013 so gledalci in gledalke **10 pritožb** naslovili na Vruha pravic gledalcev in poslušalcev **zaradi ukinitve oddaje *Muzikajeto***. Pritožniki so izrazili mnenje, da oddaja na všečen in prijeten način otroke in mladino izobražuje o glasbi in inštrumentih ter hkrati zabava, zato so napoved o ukinitvi večinoma dojemali kot neprofesionalno potezo, v nesozvočju z umevanjem svojega

poslanstva in kot pomanjkanje občutka za ohranjanje kakovostnih vsebin v primerjavi s pogrešljivimi. Oddajo so radi spremljali tudi odrasli.

#### ***Pritožba zaradi ukinitve oddaje Muzikajeto:***

*Žalosti me, da se ukinja ena mojih priljubljenih glasbenih oddaj na programu RTV, to je oddaja Muzikajeto. Ta oddaja nas je popeljala v raznolike glasbene svetove z vedno novimi gosti, ki so tudi svojo glasbo izvajali v živo. Tako je ta oddaja v kratkem času na zelo kvaliteten način predstavila tudi ne-glasbenikom ta čudovit in raznoliki svet glasbe.*

*S tem pismom protesta se pridružujem množici gledalcev željnih kreativnih in kvalitetnih vsebin javnega RTV servisa.*

*K. H. J.*

#### **Pristranske, vzgojno ali etično sporne vsebine**

**6 pritožb** je odražalo ostro kritiko **zaradi nevzgojnih ali neetičnih prepričanj ter ideoloških, političnih vsebin, ki so predstavljene na tendenciozen način**, kar so pritožniki zaznavali kot poskus agresivnega vpliva na najmlajšo in najranljivejšo populacijo občinstva. Vse pritožbe so zelo utemeljene in podkrepjene s preverljivimi konkretnimi navedbami.

Na primer mladinska oddaja **Infodrom** ob neustreznem predstavljanju problema izbrisanih (marec) in tendenciozni predstavitvi afere Patria (september), **Studio Kriškraš - živali na kmetiji** - (julij), **Moja soba - Ema** (december), **Bansi** na temo *Naj živi življenje* (oktober).

#### ***Pritožba in stališče Varuhinje zaradi neustreznih poudarkov pri predstavljanju problema izbrisanih mladim v oddaji Infodrom (marec)***

*Spoštovani!*

*Pravkar sem prejel spodnje sporočilo, ki se mu pridružujem in ga pošiljam na gornje naslove. **Prosim, da tisto »edukativno« risanko TAKOJ UMAKNETE.** Sam sicer ne mislim, da je namerno zavajajoča – toda ne glede na morebitne najboljše namene avtorjev je*



**hudo zavajajoča**, kar potrjujejo komentari pod njo, na kar je opozoril že g. Anakiev. Da pravno skrajno zapletenega problema izbrisa še danes ne razumejo ne le avtorji te risanke, ampak celo doktorji in profesorji prava in filozofije, je v treh dneh dokazal tudi povsem izkrivljen prikaz problema izbrisa v Delu (članek prof. dr. Roka Svetliča 28. februarja – moj odgovor nanj že čaka na objavo).

Podobno kot tista risanka je v bistvu (čeprav nenamerno) zavajajoče tudi tole besedilo v objavljeni informaciji na MMC:

»Ker niso vložili zahtevka za državljanstvo, so, v nasprotju z drugimi tujci, ki so ravnali enako, ostali brez stalnega prebivališča.«

Če javnosti problem predstavite tako, s tem naravnost izzivate nestrpne reakcije v stilu »Sami so si krivi, zakaj pa niso hoteli vzeti državljanstva«. Ta vaša informacija je hudo zavajajoča kar v dveh pogledih:

- Nezakonitost (in škandaloznost) ravnanja države ob izbrisu je v tem, da bi tiste brez pridobljenega slovenskega državljanstva morala obravnavati kot tujce s stalnim prebivališčem, kot **zakonite prebivalce Slovenije** (ne pa kot ilegalne imigrante brez papirjev!) – izbris ni bil le protiustaven, na kar se je država izgovarjala 15 let, ampak **je bil tudi nezakonit (brez podlage v takratnem zakonu)!!!**
- Vsi oficirji in podoficirji JLA, ki so hoteli (zaradi svojih družin itd.) ostati v Sloveniji (teh je bilo okrog 500 – med 25.000 izbrisanimi) pa so za slovensko državljanstvo pravočasno zaprosili, a jim je bilo to (povsem nezakonito in protiustavno) zavrnjeno – in šele po dolгих letih pravedanja sta jim Vrhovno in Ustavno sodišče nato to začela priznavati (vmes pa so bili nezakonito izbrisani kot vsi drugi).

**Prosim tudi Varuhinjo človekovih pravic za ustrezno reagiranje.** V času, ko bo morala vlada predstaviti »odškodninsko shemo« za izbrisane, tovrstno zavajanje javnosti namreč pomeni zelo veliko nevarnost za ponovno razpihovanje nestrpnosti in sovraštva tako do izbrisanih kot tudi do vseh tistih, ki si prizadevajo za popravilo storjenih krivic in za uresničitev sodbe ESČP.

M. K.

### **Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev:**

*V dodatnem besedilu in iz konteksta resnično ni ustrezno predstavljena ključna poanta problema izbrisanih, kot je navedeno v pritožbi in dodatnem pojasnilu. Ker gre za zelo kompleksno problematiko kršitve človekovih pravic, ki jo je težko poenostavljeno predstaviti, celo najmlajšim, je toliko bolj pomemben koncept in način, ki določene informacije postavi v ospredje. Zato bi moral biti ključen poudarek na nezakonitem odvzemu statusa stalnega prebivalstva in iz tega dejanja izvirajočem protipravnem odvzemu določenih socialnih pravic. Poudarjanje, da so v nasprotju z drugimi tujci izgubili status stalnega prebivalca in s tem določene socialne pravice zaradi tega, ker niso vložili zahtevka za državljanstvo, povzroči interpretacijsko zmedo in zlahka zavajajoč občutek, da bi tragedijo izbrisa pač sami prizadeti lahko preprečili, če ne bi zavračali zahteve in pogojevanja s strani RS, da pridobijo državljanstvo. Ker je že okrog kršitev znotraj procesov, ki so jih bili deležni tisti, ki tudi so sicer pristali na ta pogoj in državljanstvo poskušali pridobiti, veliko in težavno za razlaganje v detajlih otrokom, bi bilo toliko pomembnejše, da se ne zapleta in ne izpostavlja posebej pogoja pridobitve državljanstva, ki ga konec koncev prizadetim tudi ni bilo treba izpolniti.*

### ***Pritožba, odzivi Varuha in odgovornih zaradi poskusa pristransko motiviranega političnega vpliva na najmlajše občinstvo - Infodrom, Afera Patria (september)***

*Spoštovani g. Ambrožič*

*Naj vam zaželim uspešno delo na tem področju.*

*Pišem vam zaradi zgroženosti nad vsebino otroške oddaje Infodrom, ko je obravnavala primer Patria. In to z imeni in priimki. To je zelo prefinjena diskreditacija politične opcije, ki vodstvu RTV Ljubljana ni blizu.*

*Vemo, da so naši otroci zelo dojemljivi. Verjamejo, kar slišijo. Takšne napake moramo potem popravljati starši, da otrokom razložimo dejansko stanje. Zaradi tega bom raje otroku dovolila uporabo računalnika, pod mojim nadzorom, od RTV se pa do nadaljnjega odjavljam.*

*Če RTV Ljubljana ne zmore biti politično nevtralna, ne bo nobene škode, če se bodo gledalci usmerili k drugim TV hišam.*

*Lep pozdrav in uspešno delo vam želim*

*M. R.*

### **Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

#### **Afera Patria v oddaji Infodrom**

*Do tega trenutka sta na naslov Varuha prispeli dve pritožbi gledalcev. Odgovora, ki sem ga terjal od urednice Barbare Stegeman, do zdaj še nisem prejel, prav tako ne od odgovornega urednika KUP Andraža Pöschla, ki tudi čaka na pojasnilo njegove podrejene urednice Stegeman. Oddaje, ki jo je programsko vodstvo včeraj umaknilo, ni ne na spletu ne v Arhivu TVS. Zadeva, kot lahko razberem iz informacije vodstva RTVS, je zanje končana. Sporočila so skopo odmerjena, to, žal, velja tudi za informiranje Varuha pravic gledalcev in poslušalcev RTVS.*

*O samem inkriminiranem prispevku: vodstvo je oddajo umaknilo, saj sodi, da je del, ki govori o Patrii, sporen in neprimeren. Sam bi dodal, da je nedopustna predvsem interpretacija oziroma prejudiciranje obsodbe, ki ni pravnomočna. To je nedopustna novinarska in uredniška napaka, ki nacionalni televiziji jemlje verodostojnost in zaupanje gledalcev. Vprašljiva je že sama uvrstitev te občutljive teme v oddajo, namenjeno dvanajstletnikom, saj je problematika zapletena in so dejstva še vedno premalo otipljiva in končno resnico za zdaj lahko le slutimo.*

*A stvar je za odgovorne bolj ali manj končana. Nekoliko je treba počakati, da se položaj umiri in da afero prekrijejo nova odkritja, nekje daleč stran.*

*Lado Ambrožič*

**mag. Martina Peštaj, v.d. urednica Otroškega in mladinskega programa:**  
**Andraž Pöschl, odgovorni urednik Kulturno - umetniškega programa:**

*Spoštovani!*

*Oddajo Infodrom, otroška poročila, smo po zgledu tovrstnih tujih oddaj (nastajajo že 10 in več let) zasnovali kot oddajo, v kateri bomo otrokom in mladim med 9 in 14 letom predstavljali informacije iz socialnega, kulturnega in družbenega prostora, ki jih obdaja. Zgodnji mladostniki so v ta prostor zelo vpeti, zanimajo jih reči, ki jih slišijo in vidijo v različnih medijih, razmišljajo o odnosih, o vzrokih in posledicah in si postopoma ustvarjajo kritično mnenje o vsem, kar jih obdaja. V tem obdobju že dosežejo stopnjo abstraktnega mišljenja, zaradi katere so zmožni kritične refleksije, zanjo pa rabijo informacije o vsem, kar jih zanima.*

*S tem namenom in v dobri veri smo v Infodromu objavili prispevek o Patrii, saj je afera že dalj časa močno prisotna v naših medijih. Prispevek je bil narejen premišljeno in vsebinsko korektno, po pogovoru z generalnim direktorjem, direktorjem televizije pa smo se*

*strinjali, da bi prispevek lahko zastavili tudi drugače, na otrokom bolj razumljiv in sprejemljiv način. Ker tudi sicer v oddaji Infodrom z animiranimi sekvencami večkrat razlagamo težje razumljive pojme iz sveta gospodarstva, politike in širokega polja aktualne družbe, menimo, da bi bil primernejši pristop z animiranimi, depersonaliziranimi – splošnimi liki. V tem duhu bomo skušali nadgrajevati percepcijo fenomenološkega miljeja starejših otrok in mladoletnikov tudi v prihodnje.*

*V prihodnosti bomo pripravili prispevkov o temah, ki so družbeno in politično občutljive, namenili še več tehtnega premisleka. Zavedamo se namreč naše odgovornosti in poslanstva pri ustvarjanju oddaj za najmlajšo in najbolj občutljivejšo publiko. Verjamem, da ji v oddajah, ki nastajajo v Otroškem in mladinskem programu, izkazujemo polno strokovno in človeško predanost ter spoštovanje. Zato obžalujem, da je do dogodka prišlo, hkrati pa upam, da bomo po tej izkušnji zrasli in delali samo še boljše.*

**Barbara Stegeman, urednica oddaje Infodrom:**

*Spoštovani Varuh pravic gledalcev in poslušalcev,*

*opravičujem se, da vam odgovor nisem posredovala prej. Dovolite mi le, da vam pojasnil okoliščine včerajšnjega dogajanja. Iz PR službe so mi sporočili, da naj komuniciram le preko njih. Niso mi pa povedali, da to ne velja za komuniciranje znotraj hiše. Šele kasneje, popoldan, so me obvestili, da je tako. To sem vam želela pojasniti v včerajšnjem telefonskem pogovoru.*

*Poleg tega bi se želela seznaniti z vsebino pritožbe gledalcev, ki ste jo prejeli.*

*Razlagalni prispevek - kaj je afera Patria - je bil pripravljen z vso skrbnostjo in z zavedanjem, da gre za družbeno pomembno temo, ki je vredna novinarske obravnave, saj 10- do 12-letniki poznajo to temo iz drugih medijev.*

*V napovedi prispevka smo povedali, da se lahko obsojeni na sodbo še pritožijo, zato argumenti nasprotnikov po mojem mnenju ne zdržijo.*

*Takole se je glasila napoved:*

*"Kar 21 tisoč 700 takih strani pa je v zadnjih treh letih morala prebrati sodnica na okrajnem sodišču v Ljubljani, ki je odločala o sodbi v zadevi Patria. Trem obsojenim, politiku, podjetniku in brigadirju, so sodbo poslali konec minulega tedna. V njej pravijo, da so krivi, ker naj bi prejeli podkupnino. Obsojeni se lahko na sodbo še pritožijo, mi pa pogledajmo Podrobno pod lupo: kako se je razpletala tako imenovana afera Patria."*

*Na spletni strani je bil objavljen samo prispevek, ki pa, izvzet iz oddaje, ne daje celotne slike o tem, kako smo o tem poročali.*

*Menim, da bi lahko tisti, ki meni, da smo poročali napačno, zahteval pravico do popravka.*

*Tukaj je tudi (neuradno) stališče najpomembnejše razvojne psihologinje pri nas, dr. Ljubice Marjanovič Umek, ki si je prispevek ogledala:*

*" Prispevek je, še posebej v kontekstu z napovednikom, popolnoma korekten, ker je informativen (morda je škoda le, da tudi v samem prispevku na koncu ni rečeno, da sodba še ni pravnomočna). Sicer pa je bistvo informativnih oddaj za mladostnike, da se jih seznanja z aktualnimi temami in družbenega življenja. Prav nobenega razloga ne vidim, zakaj ne bi bila med temi temami tudi Patria, saj se o njej veliko piše in govori i (formalno in neformalno) in je torej res velika možnost, da so mladostniki o tem že kaj slišali/brali. Zakaj jim torej ne pojasniti stvari na ravni dejstev. To nikakor ni indoktrinacija mladostnikov, saj se v oddaji nihče ni opredelil do ljudi oz. njihovih ravnanj kot pozitivnih-negativnih, kot dobrih - slabih - gre za pravni postopek, gre za sojenje . Torej ni šlo za posredovanje nekih "tujih" stališč ali vrednot, ki jih mimogrede mladostniki tudi kar tako ne sprejemajo, temveč za posredovanje informacij, na osnovi katerih (ne posredovanih zgolj v tej oddaji) si lahko skozi čas mladostniki oblikujejo svoja stališča tudi o tej temi. Podobno kot o številnih drugih temah, tudi o tistih, ki so morda še bolj občutljive, vendar v njih niso vključene javne osebe ali politiki."*

*Ko smo koncipirali oddajo Infodrom, smo opredelili tudi njen namen:*

- *razlagati ozadje dnevnih dogodkov doma in po svetu, ter s tem izobraževati in informirati*
- *Vključiti tako dobre kot slabe novice.*
- *Ponuditi javni prostor za izražanje mnenj otrok*
- *Ponuditi orodje za učinkovito spopadanje z vedno bolj kompleksnim svetom. Po ogledu oddaje bodo otroci sposobni razumeti novice, ki jih vsakodnevno, ne glede ali si to priznamo ali ne, zaznavajo preko »odraslih« medijev.*

*Primeri evropskih dnevnikov za otroke dokazujejo, da primerna informiranost otrokom ponuja večji občutek varnosti, in da molk ni rešitev.*

*Več kot otroci vedo, kaj se dogaja, bolj si lahko naredijo svet smisel in urejen.*

*Vsekakor spoštujem in upoštevam odločitev o umiku prispevka, vodstvo sem zaprosila le za jasne smernice, o čem lahko v Infodromu poročamo in na kakšen način, da bom imela osnovo za delo v prihodnje.*

*Na voljo sem vam za dodatna pojasnila in odgovore.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Spoštovana kolegica*

*Vaš odgovor oziroma pojasnilo sem pričakoval včeraj, tako so Vaše kolegice tudi napovedale. Način zavlačevanja in čakanja se mi zdi ignorantski, v tem primeru skrivaški. Ne vem, čemu danes tako široka razlaga, saj ne gre za drugo kot za stavek: **Sodba še ni pravnomočna**, to je bistvena pomanjkljivost prispevka. In če sodite, da imate prav, čemu ste potem dopustili, da vodstvo oddajo umakne? Če želite, lahko Vaš odgovor objavim na svoji spletni strani [/Varuh@rtvslo.si/](mailto:Varuh@rtvslo.si).*

***Pritožba in odgovori zaradi vključevanja političnih sloganov v oddajo - Moja soba - Ema (december):***

*Spoštovani gospod Ambrožič!*

*V otroški oddaji z naslovom **Moja soba: Ema**, na sporedu v četrtek, 19. decembra 2013, med 11.15 in 12.00 uro, je nastopil kot pomočnik voditeljice mladenič Aljaž Červek v majici z napisom: (cit.): **SOCIALISM USSR** in s simbolom s srpom in kladivom.*

*Ni mi jasno, kaj je želel mladenič s podporo urednika sporočiti otrokom s tem napisom. Vsekakor ne ve, kaj se je vse zgodilo pod okriljem tega simbola. Menim, da v otroško oddajo, pa verjetno tudi v kakšno drugo, taka sporočila ne spadajo. To pripombo sem napisal kot pedagog in sin primorskih partizanov, da ne bo pomote.*

*Želim Vam vesele praznike in veliko uspeha in zdravja v letu 2014.*

*A. B.*

***Tadej Čater, urednik v uredništvu Otroških in mladinskih oddaj***

*Pozdrav!*

*V priponki je pojasnilo in odgovor kostumografinje. Sam pa kot urednik mladinske oddaje odgovorjam nekako takole: takšne in podobne majice se danes kupijo praktično povsod. In tudi nosijo. Njihovo sporočilo pa je že zaradi množične uporabe skrajno marginalizirano. Tisti srp in tisto kladivo pa sodita le še na smetišče zgodovine. Kot vsi totalitarni simboli. Je pa res, da tisti, ki želi videti v srpu in kladivu totalitaren simbol, ga bo tudi videl. Ravno tako ga bo prepoznal tudi v Cankarjevi skodelici kave, pa v Franckinem teku za vozom, če se omejim zgolj na Ivana Cankarja.*

*Predlagam, da pustimo te simbole (in tudi vse druge simbole) tam, kamor sodijo – na smetišču. Če pa so postali del ulične mode, pa so s tem postali tudi del naših življenj.*

*Oddaja Moja soba ni otroška, marveč mladinska oddaja, ta pa s svojo strukturo, v katero sodi tudi kostumografija, vstopa tudi na ulice. Pa v sobe. Gre za resnično oddajo in kot taka zrcali resničnost.*

**Tina Žen, kostumografinja:**

*Pozdravljeni,*

*kot kostumografinja oddaje Moja soba izbiram oblačila za voditelja glede na njuni vlogi, modne trende, uporabnost in barvno usklajenost oblačil obeh voditeljev. Oblačila za snemanja si izposojam v trgovinah in najraje izbiram slovenske blagovne znamke (ta majica je denimo iz Mane), ki jih navedemo tudi v odjavni špici oddaje. Aljaž je pogosto oblečen nekoliko šaljivo, kakršna je tudi njegova vloga. Z napisom na majici, ki nekaterim bode v oči, pa nisem želela nikogar žaliti ali karkoli sporočati.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Pojasnjevanje urednika in kostumografinke ni prepričljivo. Nesporno je pojavljanje kakršnih koli političnih simbolov izven ustreznega konteksta v mediju akt politične propagande. Gre za oddajo za otroke in mladino, pri kateri je preudarna presoja o načinu posredovanja vsebin in sporočil še veliko pomembnejša kot sicer.*

***Utemeljena pritožba zaradi neetičnega in vzgojno zgrešenega predstavljanja sožitja med živalmi in ljudmi - Studio Kriškraš (julij)***

*Pozdravljeni,*

*po naključju sem videla navedeno oddajo, ki se mi žal ne zdi vzgojna. Živali v njej so predstavljene kot predmeti, namenjeni koristi ali zabavi človeka. Človek povzroča v vsem okolju vrsto ekoloških problemov prav zaradi svojega antropocentrizma in takšno miselnost sedaj vzpodbujate še vi.*

*Prostoživeče živali so v tej oddaji prikazane le v ujetništvu in ne v naravnem okolju, ki je edino sprejemljivo zanje, rejne in hišne živali pa vidimo le v slabi reji oziroma neodgovornem lastništvu.*

*Očitno je po vašem mnenju dopustno, da bi imeli na kmetiji tudi tjulnje, če je bodočemu lastniku pomembna le lastna želja in ne dobrobit živali. Cca. 100 m<sup>2</sup> "velik" ribnik z umazano vodo bi naj bil dovolj velik za tjulnja (na posnetku je morski lev, a to*

*ustvarjalcem oddaje ni pomembno), v ribniku naj bi se igral z račko in z žogo. S traktorjem pa jih ne smemo prenašati, ker - se traktor lahko pokvari. (?)*

*Deček s kmetije je stal zraven hleva s prašiči in govoril, da so prašiči njegove najljubše živali. Ni ga motilo, da so prašiči v majhnem umazanem hlevu z malo dnevne svetlobe, brez vsake možnosti za naravno vedenje. Tudi to, da ima pes bolhe in klope, je za vas ter dečka s kmetije nekaj normalnega, čeprav gre za kršenje Pravilnika o zaščiti hišnih živali. Že ta deček je dokaz, kako nevezgojen je lahko slab odnos do živali.*

*Nujno bi bilo, če bi se pred snemanjem posvetovali s tistimi, ki imamo glede odnosa do živali znanje, kompetence, marsikdo med nami ima tudi sam kmetijo. Ker naročniki plačujemo vaše "delo", bi bilo nujno, da ga v prihodnje opravljate bolje.*

*Hvala za pozornost, lep pozdrav!*

*Upam, da boste boste dosegli, da bom prejela odgovor na to pripombo, saj ima lahko takšna oddaja zelo slab vpliv na otroke in na odnos do živali, ki že tako v družbi ni ravno na visoki ravni.*

*Za ukrepanje se vam iskreno zahvaljujem.*

*Lep pozdrav!*

*B. G.*

## **DOKUMENTARNI PROGRAM**

Na **Dokumentarni program** se je v letu 2013 nanašalo **19 odzivov**, le **2% od 737 odzivov na programsko ponudbo in delovanje vodstva TV Slovenije**. V predhodnem obravnavanem letnem obdobju 2012 je bilo zabeleženih le 7 odzivov, prav tako 2% od takratnih 373 vseh odzivov na TV Slovenijo.

Gledalci in gledalke so s **5 pohvalami** izrazili naklonjenost splošni programski ponudbi in posameznim dokumentarnim filmom ali oddajam, kot na primer: ***Lovci teme, Južna Italija, Naš vsakdanji strup, Nazaj k nedolžnosti.***

**Posebna omemba Varuha pravic in gledalcev pritožbe o predvajanju zastarele in vsebinsko siromašne, dandanes informativno zavajajoče dokumentarne oddaje:**



## ***Pritožba in odgovor avtorice zaradi dokumentarne oddaje Bela krizantema (december)***

*Spoštovani gospod Ambrožič, varuh pravic naročnika RTV!*

*Danes zvečer, v letu 2013, je bila predvajana tako imenovana dokumentarna oddaja, z naslovom "Bela krizantema" avtorice Dr.Ljerke Bizilj.*

*Zgražam se in zgrožen sem nad RTV, nad njeno programsko zasnovu, ker predvaja v letu 2013 tako zelo zastarelo oddajo, kot je ta, ki je bila izdelana pred mnogimi leti, ko verjetno Biziljeva v takratnih razmerah niti ni mogla v oddajo vključiti bistvenih stvari v zvezi z dogodki, ki danes zaznamujejo praznik - Dan samostojnosti in enotnosti RS.*

*Od takrat do danes so se že razjasnile mnoge pomembne zadeve v zvezi s pripravami na osamosvojitve Republike Slovenije, ki v tako zastareli oddaji niso prikazane; nekatere kot npr. so:*

- blokada vlakov organizirana pod vodstvom g. Slavka Kmetiča, predsednika sindikatov dotičnega osebja na železnicah, ki je to tudi izvedlo, ko so hoteli srbski mitingaši z vlaki v Ljubljano*
- organiziranje Manevrske strukture pod vodstvom g.Toneta Krkoviča, sedaj brigadirja vojske RS*
- sprenevedanje Predsednika predsedstva RS Kučana ob načrtovanem, pripravah in odvzemanju orožja TO s strani JLA*
- Kučanovo tiho soglašanje s tem pa tudi soglašanje SDP-ZLSD in ZSM-LDS, da se orožje odvzame TO in da se RS dejansko ne osamosvoji*
- želja celotnega Predsedstva RS razen g.Omana, da se izvede operetna, ne pa dejanska osamosvojitve RS*
- vloga g. Jožeta Pučnika pri osamosvojitvi RS*
- vloga g. Janeza Janše v osamosvojitvi RS*
- itd.*

*Gospod Ambrožič-varuh pravic naročnika RTV v Republiki Sloveniji, pozivam Vas kot državljan RS in gledalec-naročnik RTV, da vendarle dosežete, da se izdela času primerna dokumentarna oddaja, da se predvajajo na RTV oddaje, ki bodo adekvatno odražale priprave na osamosvojitve, oddajo ki bo upoštevala novejša spoznanja glede osamosvojitve RS, npr. na podlagi spoznanj dr. Rosvite Pesek, (ne pa morda na podlagi kakih "spoznanj" tkim.zgodovinarja g. Repeta, in njemu podobnih "zgodovinarjev").*

Vnaprej hvala za odgovor in lep pozdrav!

F. R.

**Ljerka Bizilj, avtorica dokumentarca:**

*Spoštovani!*

*Ja, res je, to je bil dokumentarec, čez noč zasnovan, poln čustvenega naboja, ki smo ga takrat čutili... S kolegom Ambrožičem sva bila zagotovo v prvi 'frontni' medijski liniji na TV Slovenija. In zagotavljam vam, da jih ni bilo takrat prav veliko, še zlasti konec osemdesetih, ko so se odvijale ključne stvari. Vojna pa nas je že nekoliko bolj strnila. Še veliko dokumentarcev sem za tem zasnovala na temo osamosvojitve in kasneje tudi kolegica Peskova, vanje smo vključili najbrž še več dogodkov in oseb in več ozadij. A ne zdi se mi nič narobe, če vidimo, kako smo takrat videli stvari... Kar zadeva medije, zlasti televizijo in osamosvojitve sem najmanj pol leta preživela v arhivu Slovenije, ko sem pripravljala doktorat na zgodovinskem oddelku Filozofske fakultete. Kar pa zadeva g. Tomšiča---bila sem tudi v Listostroju, kar zadeva g. Krkoviča in Beznika---sem že 1991,92 pripravljala TV oddaje o manevrski strukturi, oba vključila v katero od omizij, odvzem orožja TO je bilo najbrž res sprenevedanje in moj zgodovinski spomin je gotovo moteča stvar—za vsakega politika vem, kaj je javno delal in govoril, kar je pogosto moteč element; z g. Pučnikom sem imela veliko stikov, prva sem ga leta 1989 objavila na televiziji in imela za to veliko težav /na neko novinarsko zborovanje pa smo ga povabile skupaj z, žal, že pokojno Slavo Partlič in Mojco Drčar Murko/; v nekem obdobju me je g. Pučnik celo želel prepričati, da bi kandidirala za predsednico države, o J. Janši sem naredila TV zgodbo in oddaj več kot kdor koli. A tako kot danes velja za marsikoga, ki se najpogosteje pojavlja na proslavah ob osamosvojitvi--- so vedno bolj v ospredju oni, ki so z njo bolj malo imeli...*

**Posebna omemba Varuha pravic in gledalcev pritožbe zaradi napačnega prevoda v dokumentarni oddaji Dediščina Evrope: Dosje Wagner**

***Pritožba in odgovor vodje oddelka za prevajanje in lektoriranje zaradi neustreznega prevoda (Dosje Wagner - oktober)***

*Spoštovani,*

*Že nekaj časa spremljam zelo nenavadne prevode pri vaših oddajah. ... Nekaj dni nazaj je bil na TVS nemški film o Wagnerju, kjer smo lahko v podnapisih brali o 'vrhunskih pevcih'. Prevajalec verjetno nima ustrezne izobrazbe, da bi vedel, da je Meistersinger pač naslov Wagnerjeve opere in se v slovenščino prevaja s čisto določenim izrazom. Pri takih filmih bi moral prevod pregledati tudi strokovnjak.*

*To zgornje je sicer bolj opazka, kot kakšen resen protest, saj bodo do takšnih lapsusov vedno prihajalo.*

*Me je pa res zmotil en drug prevod v omenjen filmu o Wagnerju, ki je bil naravnost žaljiv, predvsem do gejev. Originalni komentator je imel verjetno v mislih čisto nevtralnno, da se Wagnerju ne more pripisovati (namigoovati na) homoseksualnosti (unterstellen [=zuschreiben]), naš prevajalec pa je prevedel, da se mu ne more 'podtikati' homoseksualnosti, kot da bi bil to kak zločin. Bom glede na naš zelo problematični prevod povprašal originalne avtorje oddaje pri Gebrueder Beetz Filmproduktionar, če so res imeli v mislih tak negativni pomen te besede - glede na prevod slovenske nacionalne televizije. Zdi se mi sicer nemogoče, da bi si nemška tv privoščila kaj takega. V sproščeni Sloveniji pa je seveda vse mogoče.*

*Lp,*

*M. K.*

**Nataša Müller, vodja oddelka za prevajanje in lektoriranje:**

*Spoštovani,*

*vaše petkovo elektronsko pismo je prispelo do prevajalske službe. ...*

*... Prevod naslova opere je res napačen, če je bilo prevedeno tako, kot pravite. Za to ni opravičila. Prevajalka bi morala podatek, če ga ni vedela, preveriti. Včasih, ko so takšni in podobni podatki zelo hitro preverljivi, je napaka nedopustna.*

*Prevajalka je sicer potem povedala, da v besedilu niso izrekli celotnega naslova Die Meistersinger von Nürnberg, ampak le Meistersinger, zato je spregledala, da je to naslov opere. Wagnerjanca med prevajalci res nimamo, vendar sem pri tem, ko sem prevajalki dodelila ta prevod, računala na njeno splošno razgledanost. Moja napaka.*

*Pri razdeljevanju dela sicer gledam na to, kaj komu leži in na kaj se spozna, ampak včasih to preprosto ni mogoče. V bran prevajalki lahko povem le, da je imela za prevod izredno malo časa – tako je kljub našim opozorilom uredništvom vse pogosteje.*

*O vaši tretji pripombi, o žaljivosti izraza podtakniti, pa bi rekla, da se je prevajalka le nerodno izrazila, morda se tudi ni spomnila ustrežnejšega izraza (da, vsakemu prevajalcu, še tako dobremu, se včasih zgodi, da se ne domisli ustreznega izraza, ali pa, kar je še*

toliko huje, se ga domisli prepozno ...) Sicer pa v SSKJ-ju pod izrazom podtakniti piše tudi tole:

pripisati, prisoditi kaj  
neresničnega: krivdo za soudeležbo so  
mu podtaknili / vašemu dejanju so  
podtaknili slabe nagibe

O slabšalnosti, še bolj pa žaljivosti bi se dalo razpravljati, vendar verjemite, da slabega namena pri uporabi izraza ni bilo.

## Ideološko pristranski ali etično sporni dokumentarni filmi

**5 pritožb** se je zvrstilo zaradi mnenja pritožnikov, da so bile **vsebine v določenih dokumentarnih filmih etično sporne ali ideološko pristranske, hujskaške**. Na primer: *Med spoloma, Jaz sem Janez Janša, Glorija kurb in Slikovitih 55: Bili smo v vojni*.

**Del pritožbe zaradi ideološko pristransko in šovinistično motiviranega dokumentarnega filma *Med spoloma* v produkciji TV Slovenija (april):**

*Nekajkrat sem na teh straneh v preteklosti že kritično pisal o naši slovenski nacionalni TV, predvsem njenem prvem programu in davku, ki mi ga mesečno po črki zakona zaračunavajo za njeno funkcioniranje. Zadnje čase pa zadeva postaja že prav nevzdržna in občutek imam, da so na RTV izgubili vse kompase ter da tam ali vsak počne kar ga je volja ali pa so postali del dobro zamišljenega in vodenega orkestriranega sistema popolnega poneumljanja gledalk in gledalcev. ...*

*... Tako so za moj denar posneli in mi potem 16. aprila predvajali slaboumno oddajo z naslovom **Med spoloma** v kateri so nam kar naravnost povedali, da ženske v glavnem mislijo z ritjo, pravih moških, ki bi vsake toliko časa žensko krepko obdelali skoraj več ni in da sem tudi sam postal požensčena moška spaka, če slučajno že homoseksualec nisem in da kot tak degeneriran moški potem še nadaljujem svojo človeško vrsto. Nekaj o tem sem že takrat nameraval zapisati, pa so me prehiteli drugi in modrejši od mene, ki so javno povedali oziroma na veliko povednejši, strokovno utemeljen ter razumljivejši način zapisali, kaj si o tej oddaji, udeležencih, ki v njej nastopajo ali se jih omenja ter o njeni avtorici, mislijo. Sam naj tokrat zapišem le, da se z njihovimi ocenami in ugotovitvami popolnoma strinjam in da bi zelo rad poslal sporočilo novemu ministru za kulturo v slovenski vladi ter od njega kot davkoplačevalec in zavezanec za plačilo prispevka za RTV*

zahteval, da se končno že posveti vsebinski zasnovi ter kadrovski zasedenosti javnega servisa RTV in da tam že končno naredi red ter mi zagotovi prebavljiv ter sprejemljiv TV program. Pravi absurd je že, da nekoga plačujem zato, da ta iz mene potem za moj denar dela popolnega bedaka in se iz mene dnevno norčuje ter me zavaja ...

B. K.

## Prepozni termini predvajanja dokumentarnih filmov

Podobno kot v letu 2012 je bilo v **2 kritikah** opozorjeno na **zelo pozne termine predvajanja dokumentarnih filmov**, zaradi česar je občinstvo lahko prikrajšano za najbolj kakovosten del programa. Tovrstnih pritožb ni več veliko, se pa iz leta v leto ponavljajo.

## IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

**13 odzivov** se je nanašalo na **Izobraževalni program**, kar ne predstavlja niti odstotka vseh 737 odzivov na programsko ponudbo in delovanje TV Slovenije. V letu 2012 je bilo zabeleženih 14 odzivov, kar je predstavljalo 4% od vseh 373 odzivov na TV Slovenijo, pri čemer se je največ pritožb zvrstilo zaradi napovedi ukinitve oddaje *Prava ideja!*.

Oddaje *Village folk*, *Programiranje državljanov*, *Prava ideja!* in *Turbulenca* so prejele pohvalo.

## Pristranska ali zavajajoča vsebina

**2 kritiki** sta odražali mnenje o **pristranski in zavajajoči vsebini**. Na primer v oddaji *Dobra ura* (oktober), vendar zaradi neustreznega prevoda prispevka in v oddaji *To bo moj poklic*, v kateri je bil obravnavan *poklic inženirja elektrotehnike*, kar je bilo po mnenju pritožnika **predstavljeno preveč optimistično, zavajajoče o visoki in dobri zaposljivosti na trgu**. Gledalec se je ostro odzval:

***Pritožba zaradi informativno zavajajoče vsebine v oddaji To bo moj poklic (april):***

*Spremljal sem oddajo To je moj poklic. Tema je bila Inženir elektrotehnike.*

*V večino prispevkov so bile podane lažne informacije o tem poklicu. Ob takšnih neresnicah bi morali sankcionirati voditelje oddaje zaradi širjenja laži.*

*Zaposlitev v tem poklicu zdaleč ni enostavna kot je bilo objavljeno. V oddaji ni bilo povedanega nič resničnega o tem poklicu in zaposlovanju.*

*Skratka brez poznanstev nihče ne vzame inženirja elektrotehnika, tega ni bilo podanega v oddaji. Lažne informacije so podajali različni ljudje, tako predstavniki fakultete, kot predstavnica zavoda za zaposlovanje.*

*Ta oddaja je po profesiji znanstvena, vendar v prispevkih je vse drugo. Najbolj me moti to, ker se tako favorizira ta poklic, kakšno je pomanjkanje tega kadra. V realnosti je tega kadra še zdaleč preveč in ne da ga primankuje, kot je bilo navedeno v oddaji.*

*Morda bi bilo modro da bi se pred oddajo soočili z realnim stanjem o tem poklicu.*

*Sam sem dokončal takšen študij in vem, da si s to izobrazbo težko zaposljiv, če nisi vpleten v koruptivna dejanja.*

A.

## **Neustrezna kakovost prispevkov - prevod in koncept**

**2 pritožbi** sta obravnavali **neustrezno kakovost oddaje ali prispevka**, od tega v enem primeru zaradi slabe kakovosti prevoda (**Strah pred svetovno tovarno Kitajsko**), druga pritožba se je nanašala na oddajo **Dobra ura** (februar) zaradi tematsko neprimerne sosledja prispevkov (*pogovor o samomorih in takoj zatem prispevek o obisku Oš Sostro, ki ga je pred ekrani pričakovalo in spremljalo veliko otrok*).

## **VERSKI PROGRAM**

Na **Verski program** sta se nanašali le **2 kritiki** in sicer zaradi po mnenju pritožnice neustrezne oprave voditeljice **Romane Kocjančič** v oddaji **Obzorja duha**, ker je nastopala v civilni opravi, čeprav sicer opravlja poslanstvo redovnice, medtem ko je en pritožnik izrazil mnenje, da vsebine oddaje **Ozare** niso v skladu s spoštovanjem ločevanja Cerkve od države. Obe pritožbi nista bili ustrezno utemeljeni in upravičeni.

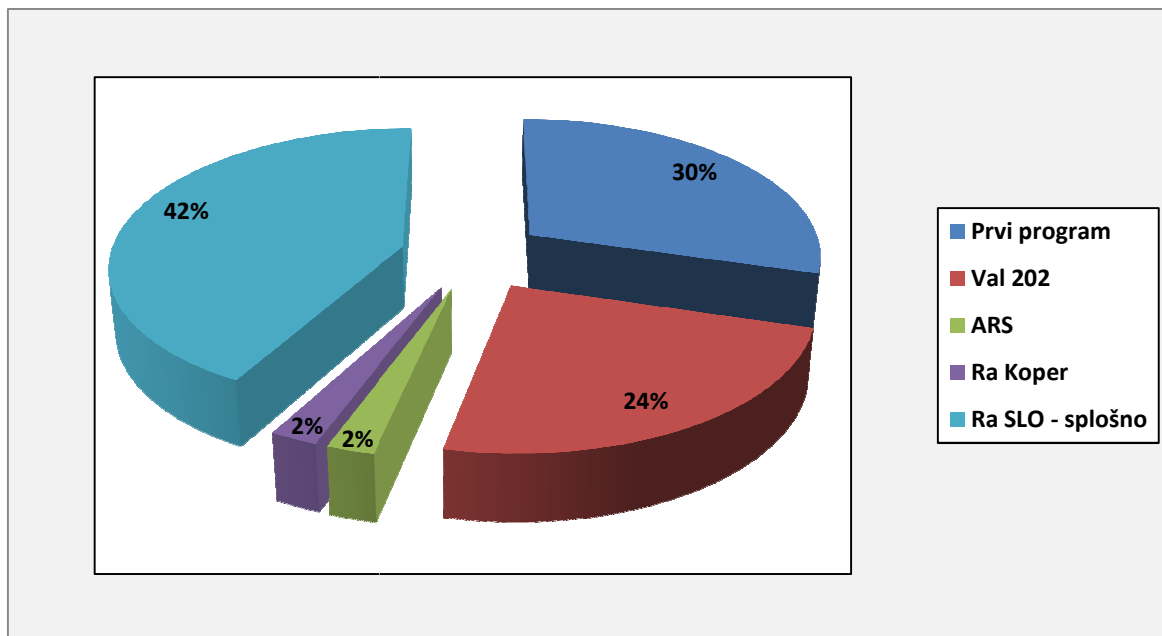
## IV. RADIO SLOVENIJA

**88 odzivov** se v letu 2013 nanaša na radijski program in delovanje vodstva Radia Slovenija, kar predstavlja **9%** od vseh **988 zbranih odzivov** na televizijski in radijski program ter na spletno ponudbo MMC portala. V predhodnem letu 2012 je bilo zabeleženih 57 odzivov, kar je predstavljalo 12% od vseh 483 odzivov.

**26 odzivov** so poslušalci in poslušalke v letu 2013 namenili **Prvemu programu**, **21 odzivov** je obravnavalo **Val 202**, **3. program ARS** je bil deležen **2 odzivov** in **Radio Koper** prav tako **2 odzivov**. **37 odzivov** je vsebovalo splošna opažanja, pripombe, pobude ali vprašanja v zvezi z radijskim programom, poročanjem ali vodenjem radijskega medija.

**Prvi program** je prejel **4 pohvale**, **Val 202** in **Radio Koper** po **1 pohvalo**, **3 pohvale** pa so odražale zadovoljstvo poslušalcev in poslušalk z **radijsko programsko ponudbo v celoti**.

*Grafični prikaz odstotkovnih razmerij odzivov med radijskimi programi:*



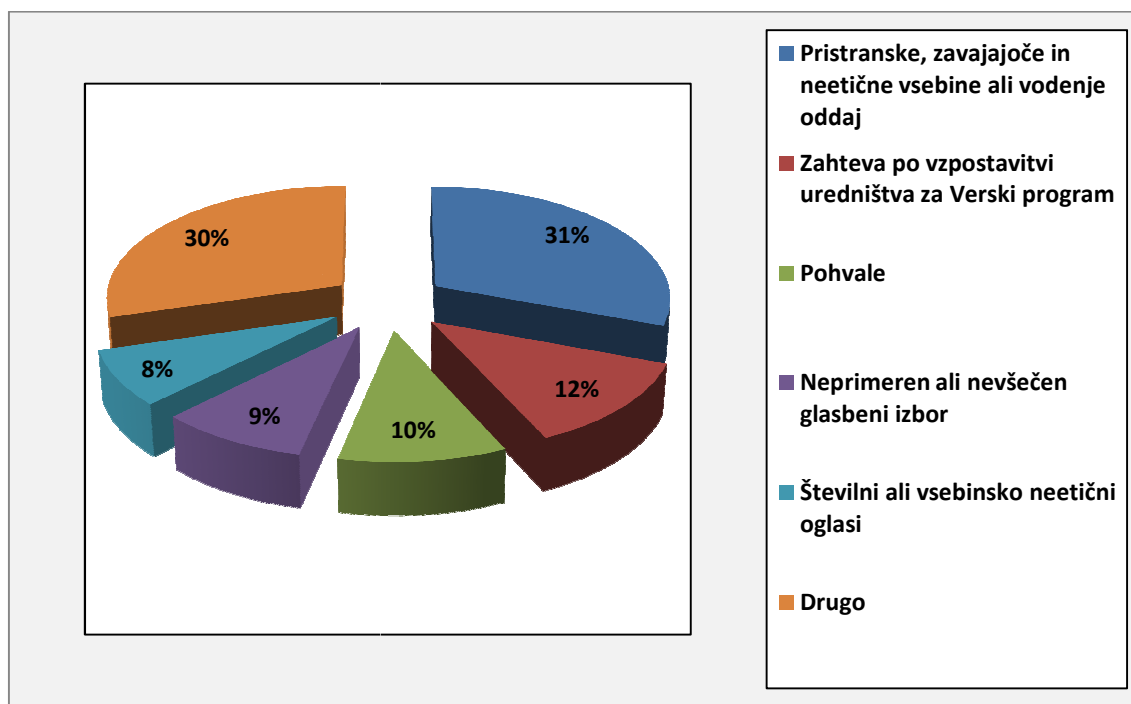
## NAJPOGOSTEJŠI ODZIVI NA PROGRAME RADIA SLOVENIJA

V letu 2013 so poslušalci in poslušalke na radijski program, voditelje radijskih oddaj in vodstvo Radia Slovenija najbolj pogosto naslovili naslednje odzive:

- **27 odzivov** se je zvrstilo zaradi *posredovanja domnevno pristranskih, zavajajočih ali neetičnih vsebin ali na enak način neprimerne vodnje oddaj*
- **11 odzivov** je vsebovalo **zahtevo po vzpostavitvi posebnega uredništva za Verski program** in željo po več verskih vsebin
- **9 odzivov** je odražalo **pohvalo** radijskemu programu, voditeljem ali posameznim oddajam.
- **8 kritik** se je zvrstilo zaradi po mnenju pritožnikov *neprimerne ali nevšečnega glasbenega izbora*
- **7 pritožb** je vsebovalo mnenje *o neetični vsebini posameznih oglasov* ali *preveliki količini predvajanja oglasov*.

*Grafični prikaz odstotkovnih razmerij med najbolj pogostimi in aktualnimi odzivi na radijski program:*





## Pristranske, zavajajoče in neetične vsebine ali vodenje oddaj

**27 pritožb**, kar predstavlja **31% od vseh 88 odzivov na Radio Slovenija**, je v letu 2013 vsebovalo mnenja, da so posamezne oddaje, prispevki ali voditelji, predvsem v odnosu do poslušalcev znotraj kontaktnega formata oddaje, obravnavali določene tematike **pristransko, zavajajoče ali neetično**. V predhodnem obravnavanem letu 2012 se je tovrstnih pritožb zvrstilo 19.

**14 pritožb** je naslavljalo *Prvi program*, **5 pritožb Val 202**, **2 pritožbi ARS**, ostale so nagovarjale ustvarjalce radijskega programa na splošno.

Poslušalci in poslušalke so večinoma zaznavali domnevno politično pristranskost pri obravnavi političnih tematik, pomanjkljivo upoštevanje širših kontekstov in pomembnih zornih kotov znotraj le tega. Več kritik so bili deležni nekateri voditelji oddaj predvsem zaradi neprimerne govora ter selektivnega in neprijaznega odnosa v komunikaciji s poslušalci, ki se želijo s svojimi mnenji pridružiti razpravi v etru. Ostale pritožbe so vsebovale opozorila na napačne, pomanjkljive ali na sporočilno zavajajoč način podane informacije.

***Zahteva za popravek in odzivi odgovornih zaradi zavajajoče informacije o zavarovanju nepremičninskega premoženja z zemljiškim dolgom pritožnika (Dnevnik - avgust)***

Spoštovani,

skladno z zakonom in ustavo zahtevam objavo odgovora na **prispevek Jolande Lebar, objavljen 28.8.2013, v radijskem dnevniku ob 19.00.**

Jolanda Lebar je v prispevku moje ime omenila med tistimi, ki, kot je rekla, "so svoje nepremično premoženje zavarovali" z zemljiškim dolgom. To ni res. Niti ene svoje nepremičnine nimam zavarovane z zemljiškim dolgom. To bi Jolanda Lebar sicer lahko preverila v zemljiški knjigi, pa tega ni storila. Zahtevam, da to neresnico demantira v radijskem dnevniku.

I. B.

**Alenka Terlep, urednica Informativnega programa Radia Slovenija:**

Spoštovani,

prispevek novinarka Jolande Lebar, ki je bil objavljen v Radijskem dnevniku 28.8.2013. temelji na podatkih, ki jih je posredoval minister za notranje zadeve in javno upravo Gregor Virant. Natančneje : prispevek Jolande Lebar je poročilo s tiskovne konference, ki so jo glede zemljiških dolgov pripravili v Državljanski listi.

Spoštovani

To, da je prispevek nastal na podlagi tiskovne konference ministra za notranje zadeve Gregorja Viranta, je bilo povedano tudi v prispevku. To ne spremeni dejstva, da je novinarka v svojem avtorskem prispevku objavila napačen podatek, kar ne more opravičevati z nikakršnim navajanjem vira, kar iz prispevka sicer nikakor ni razvidno. Torej ni razloga, da ne upoštevate moje zahteve. Toliko bolj, ker je podatek preverljiv v evidencah, ki so vam na voljo.

Skldno z zakonom in ustavo zahtevam objavo odgovora na prispevek Jolande Lebar, objavljen 28.8.2013, v radijskem dnevniku ob 19.00.

I. B.

**Alenka Terlep, urednica Informativnega programa Radia Slovenija:**

*Spoštovani Varuh*

*Popravek za I. B. je proti mojim načelom, to gotovo ni človek, ki bi imel glede premoženja čisto vest. Poleg tega so to podatki iz novinarske konference-torej laže minister-naj torej on popravi svojo izjavo. Ste dobili tudi zahtevo za popravek v TV dnevniku?*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Zgolj osnovno in nujno načelo profesionalnega novinarja bi moralo biti vedno objavljanje preverjenih in predvsem resničnih informacij. Tudi v povezavi z ljudmi, ki nimajo čiste vesti zaradi premoženja ali pa česa drugega, tudi o najhujših zločincih konec koncev. V kolikor novinar pridobi dezinformacijo zaradi zavajanja s strani vira, informacije pa dodatno ne preveri, je menda v interesu javnosti, da objavi popravek, tudi z ustreznim pojasnilom o napačnem podatku s strani vira, v tem primeru celo funkcionarja na pomembni politični funkciji. Kajti javnost je v vsakem primeru upravičena do verodostojnih informacij.*

***Pritožba zaradi nepopolnega in zavajajočega poročanja - plačna nesorazmerja (november):***

*Pozdravljeni,*

*zadnje čase se veliko govori o javnih uslužbencih, plačnih nesorazmerjih in o zneskih, ki naj bi jih dobili. Zelo me moti, ker vaši novinarji (radijski in televizijski) poročajo, da bodo javnim uslužbencem izplačana plačna nesorazmerja v takšnih ali drugačnih zneskih. Od novinarjev pričakujem, da o tem poročajo korektno:*

- 1. naj ljudem razjasnijo, kdo vse so javni uslužbenci*
- 2. kaj so plačna nesorazmerja in kdaj in zakaj je prišlo do njih*
- 3. predvsem pa, **kdo** (skupine ljudi) bo dobil ta denar in o kakšnih zneskih se pogovarjamo*

*Sama sem tudi zaposlena v javnem sektorju in ne bom dobila nič. Moti me, ker me ljudje sprašujejo koliko denarja bom dobila. Ko odgovorim, da nič, mi seveda ne verjamejo. Od vseh teh plačnih nesorazmerij imam samo znižano plačo, da so lahko nekateri dobili neke zneske.*

*Morda lahko posredujete v ustreznem uredništvu, da se naredi neka oddaja in vse to razjasni ljudem.*

*S spoštovanjem*

B. S.

***Pritožba zaradi neprimerne načina govora voditeljev poročil in oddaj (januar):***

*Mnogi voditelji oddaj govorijo tako hitro, neenakomerno, se v govoru zaganjajo, nato obstanejo in se zopet skoraj vreščče poženejo v nove besedne hitrosti. Zaradi hitrega obračanja besed postane govor slabše razumljiv in momljajoč. Takšen govor je nam poslušalcem zelo neprijetno poslušati.*

*Predvsem bi opozorila na rezek, oster, vreščč in popolnoma nečustven govor športnih novinark. Zelo težko je poslušati dialog med napadalno govorečo voditeljico in mirno govorečim gostom oddaje. Večinoma se vaši gostje v dialogu s prenekatero voditeljico veliko bolje odrežejo. Odgovarjajo mirno in razločno. Toda nekatere voditeljice stopnjujejo tonaliteto, hitrost in napadalnost v govoru. Jaz pa tekam k radijskemu sprejemniku in obračam gumb pri voditeljici tišje in pri gostu glasneje ...*

*Sem redna poslušalka prvega programa nacionalnega radija in televizije in si to želim ostati še naprej.*

D. B.

## **Zahteva po vzpostavitvi uredništva za Verski program**

**11 odzivov**, kar predstavlja **12% od vseh 88 odzivov** na **Radio Slovenija**, je vsebovalo zahtevo po vzpostavitvi posebnega uredništva za Verski program. Pritožniki so izražali mnenje, da program ne vsebuje dovolj oddaj in prispevkov, ki bi bili namenjeni (predvsem katoliško) verni populaciji in da so verske vsebine diskriminirane. Odnos vodstva ocenjujejo kot nespoštljiv do verujočega dela občinstva. Vprašanje o umeščanju verskih vsebin je bilo obravnavano tudi v oddaji nekdanje Varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev **Je res?**, kar pa je zaradi pritožnikom povsem nasprotnega mnenja o potrebi po več verskih vsebin in celo posebnega uredništva s strani direktorja Radia Slovenija in gosta Saša Hribarja kot člana Programskega sveta sprožilo buren odziv. Vsaj polovica pritožb je skupinsko motivirana, saj se je vsebinska formulacija z različno podpisanimi avtorji tudi ponavljala.

***Protest zaradi ignorance vodstva RTV SLO do verujočega dela občinstva (maj)***

*Spoštovani gospod Lado Ambrožič; varuh pravic gledalcev in poslušalcev!*

*V imenu pobudnikov za pravice verujočih plačnikov rtv davka javni RTVS; smo Vas po e-pošti in priporočeni pošti na Vaš naslov seznanili z odnosom Vodsta RTVS (Filli, Lampreht, Groznik, Miša Molk.); ki jih zadnja štiri leta izvajajo omenjeni; kjer prepoznavamo ne samo kršenje Zakona o javni RTVS; programskih standardov; kršenje človekovih pravic, žaljenja, ignoriranja; ki je kulminiralo v zrežirani in dogovorjeni oddaji (Lampreht, Molk) 3.marca 2013 na TVS v oddaji Je res.*

*Prosimo Vas, da kratko potrdite prejem naših e-pisem in priporočene pošte na Vaš naslov in da vse arhivirate;*

*-v omenjeni pošti boste prepoznali, kaj se dogaja na javni RTVS; najbolj na Radio SLO; prvi program;*

*-o vsem doživetem, ignoriranju, žaljenju in ideološkem izključevanju iz občestva zaželjeni poslušalcev državljanek in državljanov, ki smo pripadniki verskih skupnosti, smo Vas trije predstavniki seznanili v sredo 22.maja na RTVS;*

*-ponavljamo, da nas verujoče od konca 2007 do danes zgoraj zapisani, ki so si privatizirali javni servis ignorirajo, žalijo; v medijih napadajo legitimne človekove pravice svobodo vesti, misli in izražanja svojih mnenj javnosti ali na javni medij; kot "orkestrirane" pobude ali "kopije"; zgoraj omenjeni verujoče obravnavajo kot "drugorazredne in izbrisane"; javno nas žalijo (poglejte si oddajo Je res; ki so jo umaknili v bunker; zdaj na našo zahtevo vrnili v dostop arhiva..)*

*-priporočena pisma v večini že leta ignorirajo; (zahtevajte vpogled v njihove arhive; imamo potrdila o priporočeni pošti; na podlagi Zakona o informacijah javnega značaja bomo pisno zahtevali fotokopije vseh pisem, ki smo jih poslali tem štirim.)*

*Spoštovani gospod Ambrožič; Varuh dovolite nam, da izkažemo legitimno pričakovanje; da z vso odgovornostjo proučite vse posredovano; in ponovno potrjujemo, da nam v večini ne odgovarjajo; posamezniki so bili deležni ideoloških in žaljivih odgovorov;*

*"Cerkev in država sta ločeni"; torej verujoči ste drugorazredni in izbrisani; Vas ne potrebujemo; imate Radio Ognjišče; omenjena Velika četverica nas je izbrisala; javno žalila, da nas bodo s helikopterji prešteli (morajo nas seznaniti kakšno zvezdo; si moramo dati na rokave (rdeča se verujočim ne spodobi; rumeno so morali nosti Judje...); da nas bodo potem zapisali v geodetske zapise; Hribar in Lampreht sta povedala; "da so osmrtnice in poročilo o vremenu "verske oddaje..."*

*Groznikova je leta 2012 prijavila poslušalca Policiji, ki se je podpisal in zahteval spoštovanje človekovih pravic na javnem RS;*

*Spoštovani kje mi živimo in Vas sprašujemo; zakaj in komu moramo plačevati rtv davek; da nas bodo ignorirali in žalili??*

*V pričakovanju, da v vsej dolžni odgovornosti kot Varuh zahtevate spoštovanje medijske zakonodaje in konec kulturnega boja, ki smo ga najbolj na RS s strani Fillija, Lamprehta, Groznikove in Molkove deležni državljani in državljanke RS; kot verujoči; Vas pozdravljamo z dolžnim spoštovanjem;*

*D. V.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Spoštovani gospod V.,*

*prejel sem Vaš protest, ki ga bom posredoval generalnemu direktorju Marku Filliju takoj, ko se vrne s poti.*

***Pritožba z zahtevo po vzpostavitvi uredništva za Verski program (marec):***

*Zahtevam in želim, da se na RS uvede Uredništvo verskega programa in prosim za posredovanje pobude primernim organom na RTVS.*

*Javni mediji v EU imajo to področje urejeno. V primerjavi s standardi EU je za nas verne dejstvo, da verskega uredništva na javnem radiu ni, diskriminatorno.*

*G. Lampreht je v oddaji Je res? izjavil, da "z ekipo ljudi, ki se ukvarjajo s temi vsebinami, že zadovoljujemo potrebe teh poslušalcev", kar sploh ni res.*

*Po standardih RS in EU imamo pravico do zagotavljanja ustreznega mesta v nacionalnem programu. O tem so se na RTVS dogovarjali na sestanku s predstavniki verskih skupnosti 30. maja 2011. Na sestanku je bilo zagotovljeno, da bo verska misel ustrezno povezana z narodnim versko-glasbenim okvirom, vendar se nedeljske jutranje verske misli sploh ne povezuje z ustrezno versko pesmijo ali glasbo. Do tega prihaja zato, ker odgovorni temu preprosto nasprotujejo, kar je vsaj zelo čudno.*

*Na programu ARS sicer verska tematika je ustrezno zastopana in ga. Bevc Peressuti in posebno g. Debevec delujeta z veliko vnemo in zavzetostjo, vendar to ni plod uredništva, pač pa izrecna zasluga g. Debevca, ki uveljavlja te vsebine. ... Zato verni poslušalci ne moremo biti zadovoljni z verskimi vsebinami na 1. programu. ... Ne vidimo razloga za diskriminacijo, zato si bomo za enakopravno delovanje prizadevali. Želimo vsaj vzpostavitev samostojnega uredništva, prenos maše na 1. programu, da bo dostopna vsem poslušalcem in ureditev ustreznega okvira duhovne misli.*

*T. P. ...*

## Pohvale

Poslušalci in poslušalke so z **9 odzivi** izrazili **pohvalo**, kar predstavlja **10% od vseh 88 odzivov na Radio Slovenija**. Od tega so poslušalci in poslušalke s **3 pohvalami** izrazili zadovoljstvo z radijskim programom, poročanjem ali voditelji oddaj **na splošno**, **4 pohvale** so bile namenjene oddajam **Prvega programa**, **1 pohvala Valu 201** in **1 pohvala Radiu Koper**. V letu 2012 je bil le Prvi program deležen 7 pohval.

## Neprimeren ali nevšečen glasbeni izbor

**8 kritik** v letu 2013, **9% od vseh 88 odzivov na Radio Slovenija**, se nanaša na glasbeni izbor, ki po mnenju pritožnikov ni dovolj kakovosten, pester ali všečen. Pritožniki skozi leta predvsem večkrat izražajo željo po predvajanju čim več glasbe slovenskih avtorjev. Konkretno so **4 pritožbe** so naslavljale **Prvi program**, **3 pritožbe** pa **Val 202**. Vse kritike niso primerno utemeljene in odražajo bolj osebni okus poslušalcev, ki ni v skladu s smernicami glasbenih urednikov. V predhodnem obravnavanem letu 2012 se je zvrstilo več, 10 tovrstnih kritik.

### **Primer pritožbe in odgovor urednice Uredništva za glasbo zaradi predvajanja slovenskih zborov in vokalnih skupin le na 3. programu (avgust)**

*Dober dan, gospod Lado Ambrožič!*

*... Še iz časa gospe Miše Molk pa ostaja odprta naslednja programska pomanjkljivost RTV Slovenija.*

*Kdo je opredelil, da je mogoče slovenskim zborom in vokalnim skupinam prisluhniti predvsem na 3. programu Ars in o kateri programski politiki pišete? Tovrstno, predvsem ljubiteljsko petje, je sestavni del kulture Slovencev in prav nobena programska politika ga ne more izločiti iz radijskega in tv programa. Še najmanj pa politika javnega, nacionalnega radijskega in tv medija. Oziroma, če zapišem drugače, ali potem vsi neslovenski izvajalci popularne glasbe plačujejo Ra in TV SVN (ISO 3166 za Slovenijo, SLO je po njem slovaščina), da so uvrščeni v 1. in 2. program radia in tv in si s tem povečujejo tržišče za svoje nosilce zvoka in slike?*

*Koroški Slovenci pravijo, da je v njihovem radijskem programu vedno na razpolago čas za vse oblike njihovega glasbenega ustvarjanja in poustvarjanja in se zavedajo, da ga ne bo predstavljal Koroški in Slovencem nihče, če tega ne bodo delali oni. Kaj pa mi? Pred mnogimi leti je g. Mitja Gobec dejal, da so politične ovire, da ne morejo na Radia*

Ljubljana predvajati vsako jutro po en zbor ali skupino, ki sodeluje na zletu v Šentvidu pri Stični. Kakšne ovire pa so sedaj?

S. J.

**Danica Dolinar, urednica Uredništva za glasbo:**

Pozdravljeni,

gospod J. je že decembra lani spraševal o vokalni glasbi v naših programih.

V vednost vam spodaj ( v modrem ) dodajam moj lanski odgovor, ki je še vedno enak, le ažuriram podatke o oddajah s področja zborovske oz. druge vokalne glasbe, ki bodo na sporedu v mesecih do konca letošnjega leta:

Koroška poje 2013 / zbori iz zamejstva, Vokalna akademija Ljubljana, Slovenski mladi pevci ob Verdijevem in Wagnerjevem letu, Otroški in mladinski zbor RTVS s slovenskimi ljudskimi pesmimi in otroškimi igrami, arhivna serija Zapojte z nami v okviru likovitih55, operne arije s slovenskimi opernimi pevci, samospevi s slovenskimi pevci, posnetka oper Aida iz Verone in Wagnerjevega Lohengrina iz Muenchna, Bocelli v Portofinu, Potujoča muzika - množični koncert vabljenih in izbranih mladinskih pevskih zborov z izvedbami slovenskih novitet ...

## Številni ali vsebinsko neetični oglasi

**7 pritožb v letu 2013, 8% od vseh 88 odzivov na Radio Slovenija**, se je nanašalo na predvajanje oglasov. Pritožniki so izražali mnenje, da radijski program predvaja **preveč oglasov**, predvsem pa so opozarjali na **neokusnost ali vsebinsko moralno spornost nekaterih oglasnih sporočil**, čemur bi moral javni nacionalni medij namenjati več posebne pozornosti, saj bi morali biti etični standardi sprejemljivega višji od povprečnega komercialnega medija.

### ***Pritožba zaradi ponavljanja preštevilnih oglasov (marec)***

... Druga zadeva pa zadeva Ekonomsko propagandni program. Še posebej to velja za radio. Dejstvo je da se nenehno vrtijo v najbolj poslušanih terminih vedno ene in iste reklame. Bodisi za težave s prostato, bodisi za želodec.... reklame v določenih časovnih obdobjih sicer menjujete. Verjetno v dogovoru z naročnikom oglasnega sporočila. Pa vendar ko iz dneva v dan, iz tedna v teden, iz meseca v mesec poslušas ene in iste



*reklame, katere znaš že na pamet, te prime da bi vrgel radio skozi okno. Mislim, da pri zajtrku ni ravno »okusno« poslušati reklamo, ki propagira preparat za zdravljenje prostate. Razumem, da so prihodki iz reklam tudi del prihodkov vaše hiše, toda da si eno podjetje zakupi najbolj poslušan termin (najraje pred in po poročilih) je zame in verjamem, da še za marsikoga, neokusno. Zato prosim da reklame vsaj za nekaj časa umaknete s programa in jih zamenjate z novimi, novega naročnika.*

B. C.

***Pritožba zaradi vsiljivega in neokusnega oglasnega sporočila (januar):***

*Kdaj bo konec objavljanja tako ogabne reklame, kot je: HALO GOSPOD ŽELODEC? V času, ko toliko ljudi strada, si na Radiu Slovenija privoščite tako pogosto, glasno in vsiljivo objavljanje neumenne reklame, ki je ne pomnim v svoji 45 letni naročnini na RTV Slovenija. Le kdo bo tako neumen, da bi se ob tako vsiljivi reklami odločil za nakup reklamiranega preparata? Sam opravljam zdravniški poklic že preko 45 let in mi vest ne da, da bi komu priporočal tako vsiljivo reklamiran preparat - ravno nasprotno!*

I. Z.

## **ANALIZA ODZIVOV PO PROGRAMIH RADIA SLOVENIJA**

### **PRVI PROGRAM**

**26 odzivov** je bilo v letu 2013 namenjenih **Prvemu programu**, kar predstavlja **30% od vseh 88 odzivov na radijski program, voditelje in delovanje vodstva**. V predhodnem obravnavanem letnem obdobju se je zvrstilo 32 odzivov, kar je predstavljalo 56% od vseh 57 odzivov, ki so ne nanašali na Radio Slovenija.

**(Politično) pristranski, zavajajoči ali etično sporni prispevki in vodenje oddaj**

Največ, **14 pritožb** je odražalo mnenje pritožnikov, da so bili posamezni prispevki ali vodenje oddaje (**politično**) **pristranski, zavajajoči ali etično sporni**. Med omenjenimi oddajami so: **Labirinti sveta** (napačna informacija - poraba pirotehničnih sredstev na Copacabani), **Torkov kviz** (prispevek ob 25. maju, ideološko pristranske in neetične izjave), **Četrtekova anketa** (neustrezen način izvedbe z neobjektivnimi rezultati in selekcioniranje izražanja mnenj poslušalcev in poslušalk pri vključevanju v oddajo), **Studio ob 17h** (pristranska, preveč negativistična obravnava razmer v središču Egipta), **Dnevnik** (zavajajoča informacija o zavarovanju nepremičninskega premoženja Igorja Bavčarja z zemljiški dolgom) in **Nasveti** (nemoralno propagiranje do živali okrutne kulinarike - kuhanje živih polžev).

***Dialog med pritožnikom in odgovorno urednico zaradi domnevno ideološko pristranskega koncepta in vsebine oddaje - Torkov kviz (maj):***

*Spoštovani,*

*danes zjutraj pred drugo jutranjo kroniko je bil na prvem programu radia SLO 1 prispevek o zgodovini praznovanja 25. maja v bivši Jugoslaviji. V prispevku je govorilo več ljudi, med njimi tudi kustos muzeja. Prispevek je bil zelo pristranski, ker nikjer ni bilo niti z besedo omenjeno, da je bilo bistvo tega praznovanja afirmacija kulta osebnosti Tita tirana in diktatorja. ...*

*Žalostno je, da se nas je večina poslušalcev že navadila na take pristranske prispevke, poročanje in jih večinoma preslišimo in jih jemljemo kot nekaj "normalnega".*

*To poročanje še ni bilo najhujše. Prispevku je sledilo vprašanje in dva klica poslušalcev. Prvi poslušalec je namesto odgovora podal svoje mnenje o povedanem v prispevku, zato ga je novinarka prekinila. Drugi poslušalec je pravilno odgovoril na vprašanje in v isti sapi dodal, da bi bilo treba prejšnjega poslušalca poslati na Goli otok (?!).*

*Bil sem zgrožen. Nisem mogel verjeti svojim ušesom. Prvič, da je drugi poslušalec, ki se je oglasil v oddajo kar mimogrede prostodušno izjavil, da nekoga pošilja v komunistično delovno taborišče (Izgleda, da to postaja v Sloveniji nekaj normalnega!!). Drugič, še bolj pa sem ogorčen nad ne-reakcijo novinarke na tako izjavo. No, reakcija je bila. Poslušalec je dobil nagrado za pravilen odgovor!!!*

*Protestiram proti takemu načinu prapravljanja prispevkov in vodenju oddaj, za katere mesečno naše gospodinjstvo plačuje več kot 10 EUR. In še več bomo glede na napovedi vlade po zvišanju prispevka.*

*D. M.*

**Darja Groznik, odgovorna urednica:**

*Spoštovani g. M.!*

*Res je – v torkovem kvizu smo danes zjutraj govorili o zgodovini praznovanja 25. maja – obširneje je o tem govoril kustos Mestnega muzeja g. Blaž Vurnik.*

*Z vašim mnenjem, da je šlo za pristranskost, se ne morem strinjati. Na vašo obrazložitev »ker nikjer ni bilo niti z besedo omenjeno, da je bilo bistvo tega praznovanja afirmacija kulta osebnosti Tita tirana in diktatorja« odgovarjam, da interpretacija zgodovine ni naloga novinarja oziroma voditelja programa. Naj vas spomnim tudi, da je kustos muzeja govoril o tem, kako je »krepko počilo v stebru bratstva in enotnosti« in kako se je krhala moč proslave ob 25. maju v Beogradu.*

*Prav tako se ne strinjam z vašim mnenjem, da novinarka ni reagirala na neprimerno izjavo poslušalca, ki je prejšnjega poslušalca »poslal na Goli otok«. Nasprotno. Novinarka je reagirala na oba poslušalca, reagirala je odločno in spoštljivo, kar je tudi prav, glede na izjavi obeh.*

*Vaše mnenje nam je dobrodošlo, o njem smo se pogovorili, tako kot se z ustvarjalci programa ves čas pogovarjamo, ali smo dovolj profesionalni in pluralni. Zavedamo se pomena nacionalnega radijskega programa in trudimo se po naših najboljših močeh.*

*Spoštovani,*

*hvala za vaše pojasnilo in odgovor.*

*Tudi po vašem pojasnilu še vedno menim, da je bil prispevek pristranski. Strinjam se z vami, da interpretacija zgodovine ni naloga novinarja. Naloga novinarja pa je, da pridobi različna mnenja zgodovinarjev in/ali recimo ljudi, ki so te zgodovinske dogodke doživljali. To je po mojem mnenju bistveni del profesionalnosti in pluralnosti. Pri 25. maju, nekoč Dnevu mladosti, je zgodovinsko dejstvo, da je bil cilj tega praznika predvsem negovanje kulta osebnosti diktatorja Tita. Za to so bili namenoma (zlo-) upo-rabljeni predvsem mladi, ki pa so se temu proti koncu osemdestih let (šele več let po njegovi smrti) upali deloma zoperstaviti. In še takrat jih je bilo strah, da jih bodo poslali na kakšen "Goli otok" razmišljat, kaj so naredili.*

*Glede reakcije na neprimerno izjavo prejšnjega poslušalca nisem zasledil odločne reakcije na drugega poslušalca, ampak samo da je njegov odgovor pravilen in da prejme nagrado.*

*Isto sta slišali še dve moji kolegici. Žal pa posnetka te oddaje nisem uspel najti na rtvlo.si, da bi preveril. Upam, da gospodu za "njegovo pošiljanje na Goli otok", kljub pravilnemu odgovoru ne boste podelili nagrade.*

*Želim vam veliko uspeha pri vašem trudu za čimveč profesionalnosti, pluralnosti in kritičnosti, ki v zadnjem času vedno bolj izginja iz medijskega prostora.*

*Lep pozdrav,*

*D. M.*

Zaradi po mnenju pritožnikov **neprimerne govora v radijskih oddajah ali odnosa do poslušalcev**, ki so se vključevali v eter, **ali do gostov v studiu** so bile še posebej omenjene oddaje: **Radio Ga - ga** (preklinjanje Marije - februar), **Svetovalni servis** (nekorekten odnos do poslušalcev v etru - januar), **Četrkova anketa** (nekorekten odnos do poslušalcev v etru - junij), **Studio ob 17h** (pretirano poseganje v besedo gostov - decembrska oddaja o črnih gradnjah). Tovrstne pripombe so bile tudi v letu 2012 najbolj pogoste, zvrstilo se jih je 11.

***Pritožbi in odgovor odgovorne urednice zaradi nekorektne in selektivnega odnosa do mnenj poslušalcev pred vključitvijo v eter - Četrkova anketa (junij):***

*Spoštovani,*

*prosim, da razmislite o smiselnosti "četrkove ankete". V njej se poslušalci oglašajo po telefonu, sms-ih, pojavljajo pa se stalno eni in isti:*

*- Boris z Otlice, Ivan iz Dragomlja, Ivan z Mute, Tončka z Dolenjske, Albina iz Logatca, Vasilij iz Šempasa, Silvester iz okolice Ljubljane ...*

*To je nekako tako, kot da bi se oglašali zaposleni na RTV-ju. Zaznati je v teh klicih, da se ti "zaposleni" tudi oddaljujejo od teme, ki bi jo morali komentirati, pa tudi nestrpnost in sovražni govor se pojavlja. Zato res razmislite, ali je v taki obliki, kot je sedaj, res še smiselno, da moramo poslušalci (plačevalci RTV naročnine) to poslušati vsak četrtek.*

*Lepo pozdravljeni,*

*S. L.*

*Spoštovana ga. Premrl, spoštovani g. Ambrožič*

Dne 27.06.2013 sem kot A. iz Dolenjske poklical na Radio Slovenija 1 program v oddajo »Četrtkova anketa«. Tema »Javno zdravstvo v Sloveniji«. Poklical sem v časovnem bloku 6:20. Po 4 x zavrnitvi klica sem vezo dobil. Operaterka, ki sprejema klice (pozabil sem kako ji je ime, mislim, da Alenka), me je prosila da svoje mnenje povem, da si ga zapiše in da ga bodo potem posredovali v eter. Ker sem nekajkrat to že storil, objavljeno pa je bilo popolnoma drugo od tega, kar sem povedal, sem to zavrnil in prosil za direktni vklop. Obrazložila mi je, da to ni možno, »saj so se dogovorili, da bodo dali prednost »novim« poslušalcem. V tem bloku ni bilo očitno nobenega drugega klicatelja oziroma nobenega »primernega« saj ste namesto mnenj poslušalcev zavrteli nekaj minutno glasbo, pred tem pa prebrali nekaj mnenj.

Spoštovani, naj navedem naslednja opažanja in mnenje:

Večkrat ko kličem, zvoni v prazno, vendar je klic zavrnjen. (Nikoli ne kličem s skrite številke, v bodoče se bom predstavil z imenom in priimkom). Popolnoma nesprejemljivo se mi zdi, da se sprejme izjava poslušalca in se potem popolnoma spremeni, da nekoga že vnaprej ne spustite v eter samo zato, ker se predvideva, da ne bo povedal stališča skladno z željami vaših naročnikov ali vas osebno. ...

A. K.

**Darja Groznik, odgovorna urednica Prvega programa:**

Spoštovani g. A. K.!

Prejeli smo vaše pismo, v katerem opisujete svoje izkušnje in svoja videnja komuniciranja v četrtkovi jutranji anketi.

Ne razumem čisto dobro vaše ugotovitve, da » večkrat ko kličem zvoni v prazno vendar je klic zavrnjen« zato tega ne morem komentirati.

Da se sprejme klic poslušalca in nato spremeni njegovo izjavo, ki jo prebere voditelj v programu, ni sprejemljivo. Kot so mi povedali sodelavci, se to ne počne. Sem pa jih opozorila na točno navajanje izjav klicalcev.

Res je, da poslušalca že v režiji vprašamo, kaj približno bo povedal, saj se prepogosto dogaja, da »v živo« v etru komentirajo popolnoma druga dogajanja in se odmikajo od teme ankete. S temi vprašanji torej želimo poslušalce spomniti na to, kaj je tema ankete. Z vprašanji velikokrat zatremo sovražni govor že v režiji.

Naj na koncu povem, da na naše uredništvo prihajajo številna pisma in pripombe, da v četrtkovi anketi sodelujejo le naši »stalni poslušalci« ter da je zato anketa manj zanimiva in preveč predvidljiva.

Trudimo se, da z anketo oziroma izbrano temo širimo možnosti sodelovanja naših poslušalk in poslušalcev, želimo pa seveda spodbujati k argumentiranemu demokratičnemu dialogu.

Vse to je daleč od kakršnih koli namenov cenzuriranja, zato poudarjam, da cenzura vsebin ne obstaja.

***Pritožba in odgovor zaradi neuravnoteženo veliko posvečanja pozornosti proslavi v Celju v primerjavi s poročanjem o državni proslavi (junij)***

*V poročilih ste na praznični dan ste namenili mnogo več časa govoru predsedniku opozicijske stranke kot govoru predsednika države, predsednika parlamenta in predsednice vlade skupaj.*

*Tako pomagajte pri razdruževanju Slovencev in ga celo razpihujete .*

*Predsednik SDS bi si zaslužil pozornost le, če bi se udeležil skupne proslave, pa še to ne tolikšne.*

*Lep pozdrav,*

*M. O.*

***Miha Žorž, urednik Dnevno-informativnih oddaj RA SLO;***

***Drago Balazič, odgovorni urednik Informativnega programa RA SLO:***

*Poročilo z dogodka v Celju je bilo dejansko daljše (1.52) kot poročilo z osrednje državne proslave (1.40), če pa upoštevamo še uvod v oddajo o državni proslavi in vest o poslanici predsednice vlade RS Alenke Bratušek v dolžini 0:19, se razmerje spremeni. A to ni najpomembnejše. NE MOREMO pristajati na logiko preštevanja in primerjanja sekund ali minut v posamezni oddaji, razen če bi šlo za neka zelo velika in stalna odstopanja. Konec koncev je bilo večer pred tem v Zrcalu dneva objavljeno celovito poročilo o osrednji državni proslavi, o dogodku v Celju pa zgolj kratka izjava, državno proslavo smo na Radiu Slovenija v celoti prenašali, prav tako slavnostno sejo DZ, na sam praznik pa objavili še enourni pogovor s predsednikom države.*

*V kolikšni meri in ob katerih pogojih bi si predsednik SDS zaslužil pozornost ali ne ima lahko vsak izmed nas subjektivno mnenje, naša naloga pa je, da o izjavah in dejanjih voditelja ene izmed največjih in najvplivnejših strank poročamo tako kot o izjavah in dejanjih voditeljev drugih večjih strank. V primeru, če bi se gospod Janša udeležil osrednje proslave, tega sploh ne bi problematizirali, tako pa smo ravno ob dejstvu in okoliščinah, da je SDS organiziral svojo proslavo (in s tem poslal sporočilo, kakršnokoli že), to tudi programsko zabeležili.*

*Na trditev, da »tako pomagajte pri razdruževanju Slovencev in ga celo razpihujete«, NE PRISTAJAMO. V naših informativnih oddajah posvečamo pozornost dogodkom, za katere menimo, da si pozornost zaslužijo, in sledimo zavezi po čim širšem in celovitem poročanju o družbenem, gospodarskem in političnem dogajanju doma in v tujini. Za družbene anomalije (razklanost, razpihovanje) so v prvi vrsti odgovorni nosilci funkcij, centri odločanja in gospodarska ter politična »elita«, ne pa mediji.*

*Pri našem delu zasledujemo visoke profesionalne standarde in našim poslušalcem poskušamo po najboljših močeh posredovati zanesljive, celovite, ažurne in natančne, z dejstvi podprte informacije.*

## Neprimeren ali nevšečen glasbeni izbor

**4 odzivi** so izpričevali **nezadovoljstvo z glasbenim izborom** zaradi po mnenju pritožnikov premalo glasbe slovenskih izvajalcev, premalo všečne popularne glasbe, etično spornega predvajanja pesmi *Hej, brigade!* in zaradi nevšečnosti glasbene ponudbe Katrin Harapin. V letu 2012 je bilo zabeleženih 5 tovrstnih kritik.

### ***Pritožba in odgovor urednika glasbenih oddaj Ra SLO zaradi premalo glasbe slovenskih avtorjev (avgust):***

*Spoštovani g. Ambrožič*

*Na vas se obračam z željo, da skušate narediti kakšen premik v izboru glasbe na 1. radijskem programu.*

*Sem stalni poslušalec, 1. programa, kolikor mi ga uspe poslušati. Program ima odlične novinarje, zelo dobre prispevke, veliko odličnih oddaj. Vez med temi stvarmi, glasba pa je po mojem mnenju katastrofalna. Prvi vtis poslušalcev je, kot da nismo v Sloveniji.*

*Predvajana glasba bi bila najbližje ameriško-angleškemu področju. Če že uredniki izbirajo internacionalno glasbo, zakaj potem ne vrtijo glasbe celega sveta, v vseh jezikih.*

*Mislím pa, da bi lahko 1. program Slovenije ob toliko dobrih glasbenikih, ki jih imamo in ki so naredili ogromno dobre slovenske glasbe le prednostno izbirali glasbo iz te naše zakladnice.*

*Pa da ne bi mislili, da sem kak privrženec kakšne ekstremne slovenske glasbe. Vem samo, da je ogromno posnete glasbe slovenskih godb, odličnih pevskih zborov, popevk pa tudi narodnozabavne glasbe.*

*Navdih za ta dopis sem pravzaprav dobil na hrvaškem, kjer ravno tako poslušam precej njihov radio. Pa sem presenečen, ker je tam takoj zaslediti, da dajejo prednost svoji glasbi. Sem pa prepričan, da je nemogoče reči, da je hrvaška glasba boljša od slovenske. Je pa verjetno v ozadju vsaj nekaj ponosa.*

*Upam, da boste prebrali ta moj komentar in morda skušali narediti kakšen premik v tej smeri. Bom pa vesel tudi morebitnega odgovora ali vsaj potrdila o prejetju tega komentarja.*

*Lep pozdrav,*

*D. D.*

**Rudi Pančur, urednik glasbenih oddaj Radia Slovenija:**

*Spoštovani gospod D.,*

*v glasbenem uredništvu 1. programa Radia Slovenija, tudi brez vaše pobude varuhu, ves čas izvajamo premike v izboru glasbe, na samo glasbo pa ne gledamo zgolj kot na vez med posameznimi novinarskimi prispevki ampak kot na zvočno vsebino, ki je del kulturnega in umetniškega življenja, in ki skupaj z govornimi vsebinami pomembno sooblikuje naš radijski program in to neprekinjeno 24 ur na dan in 365 dni na leto. Poleg domačih in tujih skladb, ki jih vsebujejo naše glasbene sheme, pripravljamo tudi številne specializirane glasbene oddaje, pa tudi vsakoletne glasbene projekte s področja slovenske ljudske glasbe, narodno zabavne glasbe, slovenskih otroških novitet ter slovenskega šansona. Tudi zakonsko omejitvev, ki opredeljuje razmerje vsebnosti domače in tuje glasbene ustvarjalnosti (po zakonu moramo predvajati vsaj 40% domače glasbe), znatno presegamo v korist domače. In bi jo tudi brez zakona. Z UE Glasbena produkcija RTV Slovenija se dogovarjamo tudi o odprtem razpisu za slovenske novitete, s katerim bi omogočili stalno bogatitev našega glasbenega arhiva s skladbami različnih glasbenih zvrsti. Kar se tiče ustvarjalnosti slovenskih godb in pihalnih orkestrov z veseljem povem, da smo edina radijska postaja v Sloveniji, ki ima specializirano redno tovrstno glasbeno oddajo in to v elitnem nedeljskem terminu. Posnetke pevskih zborov pri nas sicer predvajamo, uredniško pa ima ta glasba svoj domicil na našem tretjem programu. Slovenske popevke in narodno zabavno glasbo pa na 1. programu tako ali tako že pregovorno predvajamo. O pojavu, ki ga urednice in uredniki spremljamo že vrsto let, torej o prevladi popevk z angleškim besedilom v evropskem prostoru in tudi širše, pa je bilo že veliko napisanega in povedanega in si gotovo zasluži podrobno obravnavo in razmislek tudi na širšem družbenem področju in ne le medijskem.*

*Spoštovani*

*Hvala za vaš odgovor. Glede na obstoječe stanje me niste povsem prepričali. Upam pa da vse aktivnosti, ki jih v odgovoru omenjate, peljejo v pravo vse bolj slovensko smer izbora glasbe.*

*Lep pozdrav*

*D. D.*

***Nasprotovanje predvajanju partizanske pesmi Hej, brigade! in odziv Varuha (avgust)***



*Ob poslušanju torkove oddaje **Slovenska zemlja v pesmi in besedi** na Radiu Slovenijajem bil zgrožen, ko so predvajali partizansko pesem Hej, brigade. Si predstavljate: partizanska pesem v oddaji, ki je posvečena slovenskemu ljudskemu izročilu! Kako je to še mogoče, dobri dve desetletji po padcu komunizma? Kaj porečete, gospod Varuh? Protestiram proti takšnemu programu!*

*B. U.*

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Spoštovani gospod U.*

*Na Vaše retorično vprašanje: Kaj poreče Varuh pravic gledalcev in poslušalcev, Vam sporočam, da je Vaša zgroženost nad tokratno vsebino oddaje neupravičena. Očitno ste poslušali zgolj uvodni del oddaje, kjer so kot odličen primer pesmi uporništva predvajali Pavšičevo skladbo Hej, brigade, in očitno Vas ni več zanimalo nadaljevanje, kjer so ugledni gostje voditeljice Simone Moličnik utemeljevali vlogo pesmi in glasbe v prelomnih časih naše preteklosti in sedanosti. Pesem Hej, brigade je imela izjemen mobilizacijski učinek v težkih časih upora in boja proti okupatorju in nima nobenega drugačnega predznaka, partijskega ali državno terorističnega. Zato, če mi ne boste zamerili, predlagam, da si oddajo brez predsodkov poslušate v celoti, ko boste, prepričan sem, slišali nekaj drugega, kot ste slišali v torek zvečer.*

## **Pohvale**

Posamezne oddaje so prejele skupno **4 pohvale**. Po **1 pohvala** je bila namenjena decembrski oddaji **O vinu, 60. obl. Četrтковih večerov, oddaji Hudo! in predvajanju koncerta Bossa de Novo: Koncert v Studiu 14.**

## **VAL 202**

**21 odzivov** se je v letu 2013 nanašalo na **Val 202**, kar predstavlja **24% od vseh 88 odzivov na radijski program, radijske voditelje in delovanje vodstva**. V predhodnem letu 2012 se je zvrstilo 17 odzivov, kar je hkrati pomenilo 30% od vseh 57 odzivov na Radio Slovenija.

**Posebna omemba Varuha pravic gledalcev in poslušalcev pritožbe zaradi vsiljenega športnega programa med napovedanim predvajanjem posnetka koncerta:**

***Pritožba in odgovor urednika glasbenega uredništva zaradi prekinjenega predvajanja posnetka koncerta Rolling Stones v Hyde Parku s športnim prenosom (avgust)***

Spoštovani uredniki Radia Slovenija!

**Pritožba razžaljenju**

*Pred zakonom smo vsaj po ustavi vsi enaki. Prepričan sem, da to velja tudi za gledalce TV in poslušalce radia. Vendarle ni tako. **Vedno bolj me preveva spoznanje, da so nekateri segmenti radia in televizije privilegirani proti ostalim.** Ne vem, če gre ravno za večino in manjšino bolj se mi zdi, da gre za nekakšno javno dobrino ali interes enih in drugih. Ali je kriterij za to popularnost ali interes javnosti.*

*Pojdimo na konkretni primer. Dne 26.7.2013 je drugi program Radia Slovenije predvajal ob 20.30 do 22 ure posnetek koncerta Rolling Stones iz Hyde Parka v Londonu. Seveda ljudje, ki urejujejo omenjeni termin ne vedo kaj pomeni koncert in vse kar spada zraven. Ali pa so pod pritiskom nadrejenosti oziroma podrejenosti drugim redakcijam. Kmalu po začetku vrtenja posnetka se vključi program športne redakcije, ki nas obvešča kako poteka prijateljsko srečanje košarkarjev Slovenije in Ukrajine, potem sledi prometno poročilo nato pa še napovedovalec, ki nam pove kaj poslušamo. To je preprosto vdor športne redakcije v glasbeno kot neke vrste desant. Kot je bilo nekaj dni prej rečeno v TV oddaji Polnočni klub, bi bilo prav zanimivo, če bi med vožnjo Tine Maze prekinili spored in vrteli novo pesem Andreja Šifrerja. Morda primerjava ni čisto posrečena saj gre za razliko med neposrednim prenosom in dokumentarnim posnetkom. Vendarle gre za pravico poslušalca, da si v miru natakne na ušesa slušalke in poizkuša uživati v koncertu, če mu že ni bilo dano prisostvovati na mestu dogodka. Mene tak vdor in prekinitev zmoti in me vrže iz trenutka, ko se predajam glasbi. Vsi razumemo, da je najbrž več pristašev košarke kot pristašev skupine Rolling Stones pa vendarle gre tudi za to, da je velik del poslušalstva tako enih in drugih istih. Potem gredo ljudje iz športne redakcije tako daleč, da zatrjujejo kako nekateri ne maramo športa in še kup drugih neumnosti. Jaz pa sem prepričan, da gre za psihološko diskriminacijo enih nad drugimi. Kdaj je prišlo do teh ideoloških premikov ne vem, saj se take stvari v preteklosti niso dogajale. Mislim, da je politika ljudi, ki odločajo o tem, kaj bo imelo na Radiu Slovenija prioriteto in kaj ne neodgovorna do določenega dela poslušalstva. To zadevo bom obesil na veliki zvon saj sem prepričan, da me boste odpravili z dobrodušnim namigom, naj bom strpen in da zadeva sploh ni tako problematična, kot jo prikazujem. Mislim, da problem zasluži javno obravnavo in resen pogovor v oddaji Studio ob 17.*

L. Š.

**Andrej Karoli, urednik glasbenega uredništva:**

*Razumem vaše pomisleke in se delno z njimi lahko tudi strinjam. Vendar le do trenutka, ko se iz poslušalca in ljubitelja glasbe spremenim v urednika programa. Sestava programske sheme Vala 202 je taka, da v njej svoj domicil najdejo tudi športne vsebine. Programski pas, ki vas je zmotil, je v svoji časovnici zelo specifičen. Le 24 ur pred predvajanjem smo dobili zeleno luč za predvajanje koncerta in sicer z omejitvami, da ga lahko predvajamo le enkrat in v roku 24 ur. Glede na usklajeno programsko shemo tistega večera, ki je že vključevala dogovorjena oglašanja s košarke, je bil edini možni termin za predvajanje koncerta v celoti, a s prekinitvami, prav dotični petek, 26. julija 2013 zvečer.*

*O preteklosti radijskega programa sicer ne želim na široko razpredati, a v tistih, v vašem pismu nedefiniranih časih, je bil radijski program precej manj fleksibilen. Sodoben radio tako pač ne more funkcionirati in tokrat se je športna aktualnost vrnila v predvajanje koncerta, predvidevam vaše priljubljene zasedbe. Tako kot kdaj drugič športna vsebina prepusti programski čas glasbeni ali kateri drugi.*

## **Pristranske vsebine ali neprimerno vodenje oddaj**

**5 kritik** je vsebovalo zaznavanje pristransko motiviranih vsebin ali vodenja posameznih oddaj zaradi **neprimerne, neetičnega govora radijskih voditeljev**. Pritožbe so izpostavljale: **pristransko zastavljen prispevek - Dogodki in odmevi, nestrpen ali celo sovražni govor pri večini radijskih voditeljev programa**, še posebej **v obdobju pred referendumom o Družinskem zakoniku** v odnosu do nasprotnikov predlogu o novem zakoniku, oddajo **Toplovod** (odklonilen, posmehljiv ali žaljiv odnos voditelja do nekaterih poslušalcev v etru). V primerjavi z letom 2012 je tovrstnih pritožb za polovico manj.

***Pritožba in odgovor novinarke zaradi necelovitega, domnevno pristranskega prispevka o kongresu stranke SDS v Celju - Dogodki in odmevi (maj):***

*Spoštovani!*

*V soboto 11.5., ko je bil v Celju kongres stranke SDS ste vodili dogodke in odmeve na radiu Slovenija. Takoj za zelo korektnim poročilom Marka Škrlija s kongresa, je bil v oddaji*

prebran tekst o sklepu KPK iz 8. januarja tega leta, ki obremenjuje gospoda Janšo in Zorana Jankovića. V tekstu je bilo omenjeno, da g. Janša nikoli ni pojasnil svojega izvora premoženja. Nato je bila še kratka tonska izjava predsednika KPK Klemenčiča, očitno posneta že pred časom.

Čemu je služil ta prispevek po javljanju Marka Škrlja iz kongresa si lahko le mislimo. Prispevek je bil zagotovo zelo nekorekten, saj je bila zadeva prikazana zelo enostransko. Tudi to, kar je bilo povedano kot dejstvo, da g. Janša ni pojasnil izvora svojega premoženja seveda ne drži. Očitke KPK je velikokrat pojasnil, seveda tistim, ki so to želeli slišati. Ne vem koliko možnosti za pojasnjevanje je imel na vašem radiu. Je pa dejstvo, da je KPK v tem postopku zagotovo naredila veliko napak. Sprašujem se: Zakaj je bil o rezultatih že dan prej obvešččen Gregor Virant? Ali ni to korupcija? Zakaj ni bil sklep vnaprej znan gospodu Janši? Kaj je s pravico gospoda Janše do dedovanja? Ali je cenitev parcele v Posočju s strani KPK res korektna? Kako da svojega izvora premoženja ni pojasnil Goran Klemenčič? Zakaj komisija ni našla denarja, ki naj bi ga Janez Janša dobil od Patrie in o čemer je ogromno pisal g. Praprotnik, seveda v svoji prejšnji službi? Je to prav, da je bil v času postopka odnos Praprotnika in Klemenčiča do G. Janše naravnost sovražen? O teh vprašanjih bi moral poročati vaš radio in seveda raziskovalni novinarji, pa se tovrstnega odpiranja vprašanj nekako ne spominjam. Poleg tega je pa dejstvo, da niste v oddaji prav nič skušali odgovoriti ali poiskati odgovore na vprašanja in dileme, ki jih je kongres odprl, problematizirali pa ste temo, ki je kongres niti ni odpiral.

Spoštovani, v bodoče si želim bolj korektno poročanje!

V. V.

**Maja Ratej, novinarka:**

Spoštovani,

*hvala vam za vašo pripombo, pozorno sem jo prebrala.*

*V soboto sem res vodila Dogodke in odmeve na Radiu Slovenija, vendar je takrat oddajo vsebinsko zasnoval takratni dnevni urednik oddaj Niko Robavs, grobe obrise pa ji je postavil že uredniški odbor informativnega programa našega radia dan prej. Vsebina prispevka, na katerega se nanašate, tako ni produkt mojega dela, a verjamem, da ima tisti, ki jo je zasnoval, utemeljene argumente zanjo.*

*Vaše pismo sem tako posredovala g. Robavsu in uredniku našega uredništva Mihi Žoržu. Upam, da vam bosta ustrezno odgovorila na zastavljene vsebinske pomisleke v zvezi z dotično oddajo oziroma tonsko izjavo kot tudi glede vprašanj, ki ste jih zastavili v*

nadaljevanju.

*V želji po tem, da bi naš radio poročal objektivno, korektno in verodostojno, za kar se iz dneva v dan trudimo, vas lepo pozdravljam.*

*Hvala za vaš hiter odziv in vsa pojasnila.*

*Veliko uspeha!*

*V. V.*

### ***Pritožba zaradi neprimerne odnosa voditelja do poslušalcev - Toplovod (julij):***

*Moti me skrajno žaljiv odnos Mihe Šaleharja, do klicateljev v oddajo Toplovod. Voditelj ne pozna osnov bontona, klicateljem konstantno skače v besedo, jim prekinja telefonske linije sredi stavka, ko se pogovor ne odvija v smeri, kjer bi dosegel želeni cilj, ta pa je v večini primerov skrajno žaljiv do klicatelja, pa naj se tega zaveda ali ne. Šalehar vodi oddajo na način, da se dela norca iz vprašanja in iz sodelujočih v oddaji, pa naj si bo to klicatelj ali pa poslušalec. Njegov način je skrajno primitiven, žaljiv, zaničevalen, neprimeren za javni medij. Skrajno ironično je poslušanje kvazi moraliziranje o nepravilnostih v državi ali stvareh, ki so vprašljive, ko sta najbolj vprašljiva strokovnost in profesionalni odnos do njegovega delodajalca, ki pa je državljan republike Slovenije. Če bi si Miha res želel spremembe Slovenije na bolje, ne bi bil več prisesan na denar davkoplačevalcev kot mnogi drugi, ki so del problema v tej deželi, ki na tak način kradejo državo...*

*M. O.*

### **Neprimeren ali nevšečen glasbeni izbor**

**3 kritike**, podobno kot v predhodnem letu 2012, so se zvrstile zaradi pritožnikom nevšečnega glasbenega izbora, in sicer zaradi domnevno **premalo ustreznega glasbenega izbora ob kulturnem prazniku**, zaradi **prenizkega nivoja popevk v okviru Popevke tedna** in zaradi **vulgarnega besedila rap skladbe**, ki je bila umeščena po pritožnikovem mnenju v neustrezen vsebinski kontekst.

***Pritožba in odgovor odgovornega urednika Vala 202 o predvajanju neprimerne skladbe s prevulgarnim besedilom glede na vsebinski kontekst predhodnega prispevka (oktober):***

... V petek 4.10. pred 15 uro je bila na Valu 202 oddaja ob dnevu učiteljev, v kateri so o svojem delu govorile razne učiteljice in profesorice. Bila je zelo zanimiva in dobro pripravljena oddaja.

Sedaj pa tisto, kar me je zmotilo in je bilo prav v posmeh vsem sodelujočim v tej oddaji. Namreč po tej je bila v eter predvajana pesem, v kateri je toliko vulgarnih izrazov, da jih človek ne more slišati niti v najzanimivejši vaški furmanski gostilni. Sem bil kar malo šokiran, da moram za takšno posilstvo nad poslušalci še plačevati naročnino. To je bil neki reperski komad, ki je bil na sporedu ravno pred napovedjo Dogodkov in odmevov, ki so na sporedu ob 15.30. Ob poslušanju te glasbe mi je postajalo kar vroče, kako je možno, da se na javnem radiu pojavi takšna pesem v kateri je toliko vulgarnih izrazov. Včasih poslušam še kakšne druge lokalne postaje, v katerih pa ni zaslediti takih pesmi.

Mogoče boste rekli, ta je pa malo prestar in ne razume časa, v katerem živi. Res imam 62 let. Vseeno pa vem, kaj je v mejah okusa, katerega pa izvajalci in odgovorni uredniki za glasbo nimajo prav nič. Kako se ti ljudje predstavljajo svojim otrokom. Ni nič čudnega, da je naša družba tam, kjer je, kjer ni nič prepovedano in je prav vse dovoljeno. Mislim, da tak javni zavod ne bi smel podpirati takšne glasbe in jo javno predvajati. Še dobro, da v tistem času poleg mene ni bilo katerega od petih vnukov, da mi ne bi slučajno bilo potrebno prevajati in olepševati, kar je bilo slišati v tej pesmi. Takšne in podobne sem na Valu 202 zasledil že večkrat prej, ta v petek je pa višek vulgarnosti in nesramnosti do nas poslušalcev.

Upam, da sem vam navedel dovolj podatkov, da si boste lahko to še vi predvajali in presodili, če je to za javnost ali je nekam za v gozd med polharje, ki sedaj uživajo v gozdovih daleč od civilizacije. Mislim, da to ni niti za tja."

Lep pozdrav in veliko uspeha vam želim v ščitenju poslušalcev in gledalcev RTV Slovenija, kamor plačujemo, da nas lahko poneumljajo preko radia.

M. V.

#### **Mirko Štular, odgovorni urednik Vala 202**

Strinjam se, da se skladba Nebesa (izvajalec: Emkej & Mrigo, Mito in Ghet) ni znašla na pravem mestu oz. ne v pravem trenutku. Še zlasti v kontekstu s prispevkom, ki mu je sledila.

Ne strinjam pa se z absolutno prepovedjo predvajanja takih in tovrstnih skladb, ker so odraz tega trenutka, razmišljanja in izražanja v dobršnem delu mlajših generacij. Nacionalni radio, četudi je nam - ne več tako mladim, to težko slišati in razumeti, z

*izborom in predvajanjem v resnici daje težo določeni glasbi, po drugi strani pa je (vedno bil) in mora biti tudi ogledalo časa.*

*Skladba je odraz časa in prostora, v katerem živimo in živijo avtorji/izvajalci omenjene skladbe, vsi po vrsti izvajalci Rap oziroma Hip Hop glasbe. Strinjam se, da vsebuje tudi zelo neposredne besede in vulgarizme, a še zdaleč ne v količini in na način, opisan v vašem pismu. Vse so zelo v kontekstu vsebine in ne nazadnje v kontekstu glasbene zvrsti. Uporaba takšnih in podobnih besed je že vrsto let zakoreninjena v besedišču v Sloveniji, kar pa vsekakor ni posledica občasnega pojavljanja v (našem) mediju. Če je čas grob, brezkompromisen, drugačen kot je nekdaj bil, pa ga javni radio za vsako ceno tudi ni dolžan opleševati.*

*Celotno besedilo skladbe v resnici ni tako prazno, predvsem pa se v njem prepozna kar nekaj mlajših generacij od vas, pa tudi mlajših od naše uredniške ekipe in mene osebno. Ne zaradi vulgarizmov, ampak zaradi načina razmišljanja in izražanja nezadovoljstva, ki ga danes mladi pogosto prepoznajo v rapu, tako kot so ga nekoč veliko bolj v rock glasbi. Tudi Rolling Stones so pred desetletji poželi nemalo zgražanja, pa danes niti zdaleč ni tako.*

*Na ta vprašanja smo sicer pozorni, tudi na vpliv, ki ga imajo predvajane vsebine na otroke, prav zato veliko večino topogledno vprašljive glasbe predvajamo v manj poslušanih terminih ali specializiranih oddajah, tudi z oznako, da besedilo vsebuje nesprejemljive ali neprimerne izraze, kakršni so vulgarizmi in podobno.*

*V opisanem primeru ni bilo tako in v bodoče bomo temu namenili več pozornosti.*

## **Nasprotovanje ukinitvi oddaje Nova elektronika**

Avtorica oddaje **Nova Elektronika** je na Varuha pravic gledalcev in poslušalcev naslovila posebno pritožbo z opozorilom na **peticijo**, ki jo je v prvi uri podpisalo 300 podpisnikov proti ukinitvi omenjene oddaje in **domnevni diskreditaciji avtorice Mateje Klarič** s strani vodstva. Ker vodstvo in avtorica niso prišli do sporazumnega dogovora v smer rešitve, se bo razprava nadaljevala na sodišču v smeri iskanja pravice.

### **Javni pismi avtorice M. K. ob ukinitvi oddaje Nova Elektronika in odgovor direktorja Ra Slo (julij):**

*S koncem julija 2013 bo ukinjena Nova elektronika, edina slovenska radijska oddaja posvečena nekomercialnim zvrstem elektronske glasbe in predvsem odličnemu delu domačih DJ-jev in producentov, ki v slovenskih medijih praktično nimajo priložnost za predstavitev svojih del širši javnosti. Gledena to, da imao ddaja že 11-letno tradicijo ter da gre za priljubljeno in uveljavljeno oddajo, je ta odločitev, ki sta jo sprejela odgovorni urednik 2. programa Radia Slovenija Mirko Štular in urednik glasbenega programaVala*

*202 Andrej Karoli, milo rečeno presenetljiva. Še zlasti ob upoštevanju dejstva, da se je z letošnjim letom RTV naročnina povišala in da je s tem torej toliko manjrazlogov za okrnitev programskih vsebin, ki jih komercialni mediji ne pokrivajo in pravzaradi katerih je RTV Slovenija sploh upravičena do naročnine, ki jo plačujemo praktično vsi davkoplačevalci.*

*Ker zaradi te odločitve nastaja opazna programska škoda, ta zelo pomemben segment slovenske kulture pa zdaj ne bo pokrit, zahtevamo takojšnjo vrnitev oddaje na program Radia Slovenija. O tem pa je še zlasti zaskrbljujoče to, da so ukinitve oddaje izkoristili tudi za to, da so na nezakonit način prekinili pogodbeno sodelovanje z redno sodelavko, glasbeno urednico, avtorico in voditeljico oddaje Matejo Klarič, ki je po 11-ih letih rednega dela zdaj namesto obljubljenе redne zaposlitve prisiljena v tožbo za uveljavitev svojih pravic, obstajajo namreč močni indici, da je šlo pri sodelovanju že leta za vse elemente rednega delovnega razmerja in da bo RTV Slovenija tožbo izgubila, kar bo poleg programske povzročilo še dodatno materialno škodo, ki bo seveda spet padla na ramena davkoplačevalcev. Podpisniki vodstvu RTV Slovenija sporočamo, da odločno nasprotujemo takemu razmetavanju sredstev in omalovažujočem odnosu do poslušalcev in ustvarjalcev programa Radia Slovenija.*

M. K.

**Miha Lampreht, direktor Ra SLO:**

*Spoštovani varuh pravic gledalcev in poslušalcev,*

*zadeva je zapletena in očitno dobro medijsko skomunicirana (vsaj z ene strani). Danes sem videl, da je celo Florjan Laimiš med podporniki peticije ...*

*Menim, da smo izčrpali dialog, ki je bil možen na ravni odg. urednik, urednik – M. K.. Sam sem 25. julija v imenu RTV-ja podpisal dokument kot odgovor na poziv odvetniške pisarne, ki zastopa go. K. Vsebinsko je pripravila pravna služba. Hkrati sem še dopisal v elektronski pošti, da se lahko po 12. avgustu, po koncu sodnih počitnic, še pogovorimo, kar je predlagala odvetniška pisarna.*

*Prilagam dopis. Toliko zaenkrat.*

**Priložen dopis:**

*Spoštovani,*



za obdobje po preteku veljavne, z obeh strani podpisane pogodbe o sodelovanju, 31. 7. 2013, nova pogodba ni bila oz. ne bo sklenjena zaradi poslovnih razlogov - nezmožnosti dosega dogovora med RTV Slovenija in M. K.. Veljavna pogodba je pogoj za sodelovanje med RTV Slovenija in zunanjimi sodelavci in ker take pogodbe ni, oddaj in ostalih del, ki jih je opravljal M. K., od 01.08.2013 v programu Vala 202 ne bo.

Val 202 bo v svojem programu tudi v prihodnje poskrbel za široko, raznovrstno ponudbo kakovostne glasbene produkcije.

Miha Lamprecht

### **Obvestilo za javnost**

Odvetniška družba Šafar, ki zastopa glasbeno urednico in radijsko voditeljico M. K. v tožbi proti RTVS, je bila včeraj s strani RTVS obveščena, da je bila oddaja Nova elektronika, ki jo je K. uspešno vodila več kot 11 let, za ohranitev oddaje pa v enem tednu zbrala tudi več kot 1000 podpisov podpore, dejansko ukinjena mimo vednosti Programskega sveta RTVS ter v nasprotju s programsko poslovnim načrtom, v katerem je bila oddaja predvideno skozi celotno leto 2013.

Postavlja se torej vprašanje, kako je mogoče, da si urednik 2. programa Radia Slovenija Mirko Štular ter urednik glasbene redakcije 2. programa Radia Slovenija Andrej Karoli lahko jemljeta pravico, da avtokratsko kar mimo vednosti programskega sveta RTVS sprejemata odločitve o spremembi programsko poslovnega načrta, do katerih brez vednosti in potrditve programskega sveta nikakor ne bi smelo prihajati. RTVS Slovenija ni privatno podjetje v lasti direktorjev in urednikov tega javnega zavoda, pač je ustanova za katero državljani plačujemo obvezni mesečni prispevek zato pa za ta zavod tudi veljajo povsem specifična pravila. Pomen programskega sveta je velik, saj je naloga tega organa, da skrbi za to, da bo zavod RTVS dejansko opravljal svoje poslanstvo ter pokrival programske vsebine, ki jih drugi mediji ne pokrivajo ali pa ne v zadostni meri. Med take vsebine prav gotovo sodi tudi oddaja Nova elektronika, ki je bila na programu Vala 202 dobro uveljavljena in priznana stalnica že več kot 11 let. Z ukinitvijo oddaje je tako prišlo do programske škode, saj tega segmenta, ki je bil v veliki meri posvečen pokrivanju alternativnih oblik domače elektronske kulture, zdaj ustrezno ne pokriva nobena oddaja na RTVS. Taka odločitev je torej zaradi vseh zgoraj naštetih razlogov dejansko škandalozna. Zaradi tega je bil danes na programski svet RTVS poslan predlog, da se ta problematika obravnava na naslednji seji, ki bo predvidoma konec septembra.

Za konec še prosim vse novinarje in uredništva, da naj bodo pri objavi informacij (pri

čemer imam v mislih tudi družabna omrežja kot sta Twitter in Facebook, ki sodijo pod javno komunikacijo) korektni in naj ne objavljajo nepreverjenih informacij v zvezi z mojimi prihodki in izobrazbo do česar je v preteklosti že prihajalo. Sama sem pripravljena vsakemu novinarju ali uredniku pokazati vse papirje v zvezi s tem primerom, vse prihodke, vse pogodbe, diplome, skratka vse dokumente povezane s tem primerom. Prosim torej, da ne delate zaključkov in ne objavljate zavajajočih podatkov in mnenj, ne da bi prej preverili informacije na vseh straneh.

Hvala in lp,

M. K.

1 odziv je vseboval **pohvalo za kakovostno poročanje o aktualnih dogodkih.**

Ostale posamične pritožbe so opozarjale na primer na **neustrezno rabo slovenskega jezika, neuravnoteženo glasnost zvoka med programom in oglasi, vsebinsko neprimeren (seksističen) oglas v okviru akcije Vozim 202**, domnevno **pristransko poročanje o kongresu stranke SDS** (11. 5. 2013) in sklep KPK itd.

## ARS

**2 pritožbi** v letu 2013 sta naslavljali **3. program ARS**, kar predstavlja **le 2% od vseh 88 odzivov** na Radio Slovenija. V letu 2012 je bila zabeležena le 1 pritožba.

## **Pristranska ali zavajajoča vsebina**

Obe pritožbi odražata mnenje **o domnevno pristranski ali zavajajoči vsebini.**

Prva pritožba se je nanašala na aprilsko oddajo **Pogled v znanost** zaradi pritožnikovega opažanja, da je bila vsebina oddaje o zahodni civilizaciji, katere avtor je bil kar urednik oddaje sam, zasnovana neobjektivno in strokovno nezadovoljivo argumentirano.

Z drugo pritožbo je pritožnik opozoril na **dvomljivo verodostojnost avtorja Pavla Lužana predvajane radijske igre Izginjevalnik**. Pritožnik je utemeljeno sklepal, da uredništvo oddaje ni bilo pozorno na izvirno besedilo R. A. Laffertyja in je predvajalo plagiat z navedbo avtorja Pavla Lužana.

***Pritožba zaradi domnevnega plagiatorstva predvajane radijske igre Izginjevalnik in odgovor odgovornega urednika 3. programa (oktober):***

*Spoštovani !*

*Na programu Ars ste 3.10.2013 ob 22:05 predvajali radijsko igro Izginjevalnik. V počastitev petdesetletnice programa Ars jo je izbral gospod Ervin Fritz. Prepričan sem, da izbira ravno tega dela ni bila najbolj primerna. Kot avtor je naveden Pavel Lužan, dejansko pa je zgodba tako zelo podobna neki drugi, da bi lahko bila plagiat. Po mojih podatkih je izvirno zgodbo napisal že pokojni R. A. Lafferty.*

*Naslov izvirnika je Seven-Day Terror. O avtorju lahko več preberete na [http://en.wikipedia.org/wiki/R. A. Lafferty#Science Fiction and Fantasy novels](http://en.wikipedia.org/wiki/R._A._Lafferty#Science_Fiction_and_Fantasy_novels)*

*V slovenščini je prevod izšel v reviji Življenje in tehnika (ŽIT) z naslovom Sedem dni groze in brez navedbe prevajalca. Žal ne vem katerega leta in v kateri številki, imam pa izviren zapis iz te revije. V priponki vam pošiljam fotografijo dela besedila, od koder lahko s primerjavo zvočnega zapisa Lužanove radijske igre, sami preverite mojo trditev. Lužanova različica je zelo podobna Laffertyjevi, nekaj stavkov pa je skoraj dobessedno enakih kot v slovenskem prevodu iz revije ŽIT. Če prevajalec ni bil Pavel Lužan, so lahko kršene tudi avtorske pravice prevajalca. Še ena zanimivost je spremenjen naslov. Tokrat ste radijsko igro predvajali pod naslovom Izginjevalnik, prva objava pa je imela naslov Mala čarovnica in je izšla tudi na kaseti.*

*Kakor koli že, igra je sicer odlična in vredna poslušanja.*

*V pričakovanju vašega komentarja vas lepo pozdravljam.*

*A. Ž.*

***Matej Venier, odgovorni urednik 3. programa Radia Slovenija***

*Gospodu Ž. se zahvaljujemo za opombo in priložene vire, ki so nam pomagali pri prvi presoji avtorstva besedila za radijsko igro Izginjevalnik.*

*Igra je bila posneta pred 29 leti, ob ponovnem predvajanju pa se opiramo na uradni arhivski program Uredništva igranega programa /Antigona/, kjer je kot avtor zapisan Pavel Lužan, dramaturg pa Ervin Fritz in doslej o tem ni bilo dvoma.*

*Pavel Lužan, avtor več radijskih in drugih dramskih besedil, je razvijal svoj prepoznavni slog in tega lahko zaznamo tudi v igri Izginjevalnik, iz priložene strani Laffertyjeve zgodbe*

*Sedem dni groze pa lahko razberemo, da je igro napisal po motivih te zgodbe /ideja o izginjevalniku, motiv izginevanja trebuha, hidranta, podoben konec zgodbe.*

*Iz detajlov, ki jih kot oporo ponuja priloženo gradivo in iz primerjave z radijsko igro lahko za zdaj sklepamo, da je potek Lužanove zgodbe spremenjen, da je besedilo kljub občasni podobnosti napisal po svoje in da je dramsko dogajanje, ki ga v Laffertijevem besedilu ni, izključno njegovo.*

*Dokler se ne prepričamo o izvirnosti Lužanovega besedila oz., ali v nasprotnem primeru, ne uredimo avtorskih pravic, igre Izginjevalnik ne bomo predvajali.*

## **RADIO KOPER**

**Radio Koper** je bil v letu 2013 deležen **ene pritožbe in ene pohvale** zaradi zadovoljstva s podajanjem novic iz lokalnega okolja. Z **2 odzivoma** predstavlja **2% od vseh 88 odzivov na radijski program in vodenje radijskega medija**. V predhodnem letnem obdobju odzivov ni bilo.

Pritožnik se je odzval zaradi vsebinsko nemoralnega oglasnega sporočila, ki ga je predvajal tudi Radio Koper. Po mnenju poslušalca bi morali tudi pri odločitvah o predvajanju oglasov veljati določeni etični standardi in s tem postavljene meje sprejemljivega.

### ***Pritožba zaradi sporočilno nemoralnega oglasa (januar):***

*... Druga moja pripomba pa je na oglaševanje na Radiu Koper. Trenutno oglašujejo Lesnino. Pa mi ni všeč, saj prinaša napetosti in ljubosumlje med ljudmi, ko Gojc pravi, "da gre rajši pod rušo, kot da bi njegov sosed kupoval ceneje od njega. Ali se vam ne zdi, da seje sovraštvo med sosedi??? Bolje bi bilo, da bi stekel k sosedom in tudi njih obvestil, da Lesnina prodaja v akciji.*

*Prav v tej situaciji, kjer je napetost tako in tako velika, bi morali v oglaševanju bolj vplesti soglasje in sodelovanje ter ljubezen med ljudmi.*

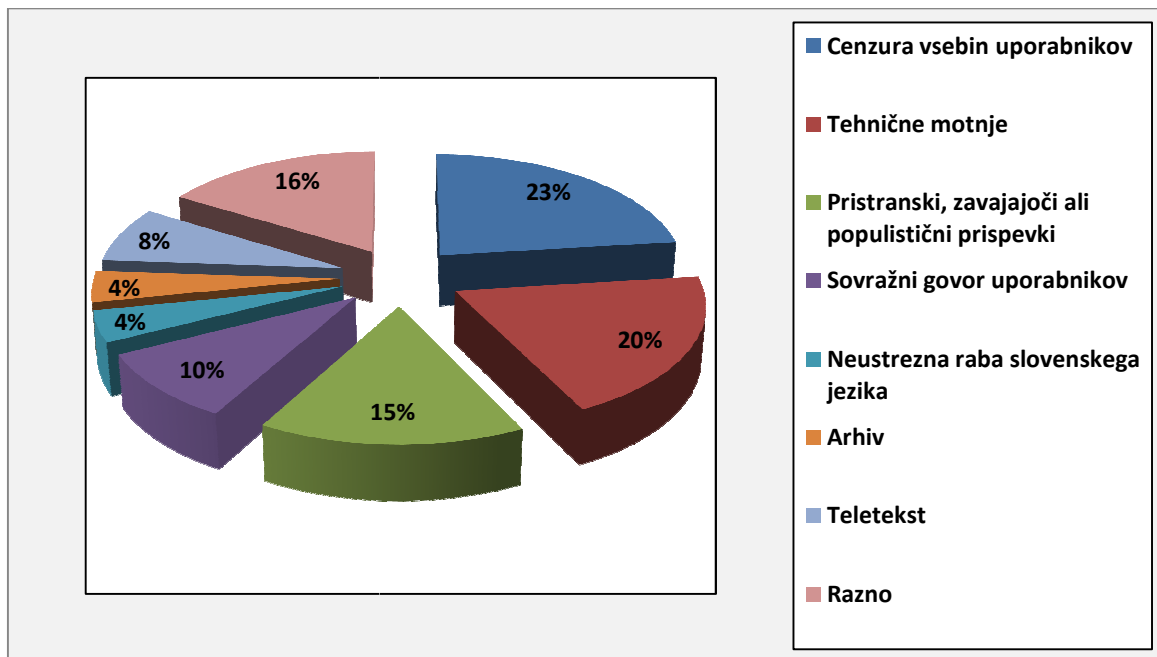
*K. M.*

## V. MMC – MULTIMEDIJSKI PORTAL

Na MMC se je v letu 2013 nanašalo **117 odzivov**, kar predstavlja **12% od vseh 988 odzivov** na televizijsko, radijsko in spletno ponudbo RTV Slovenije. Od tega **108 odzivov** naslavlja novinarje, uredništvo in vodstvo MMC-ja, **9 odzivov** pa obravnava le vsebino in delovanje Teleteksta. V predhodnem letu 2012 se je zaradi spletne ponudbe MMC-ja zvrstilo precej manj, 53 odzivov, od tega 41 odzivov na MMC in 12 posebej na Teletekst. Nabor kritik je predstavljal 11% od vseh 483 odzivov na televizijsko, radijsko in spletno ponudbo RTV Slovenije.

### NAJPOGOSTEJŠI ODZIVI NA MMC

*Grafični prikaz odstotkovnega razmerja med najbolj pogostimi in aktualnimi odzivi na MMC:*



### Cenzura komentarjev in blogov

**27 odzivov, 23% od vseh 117 odzivov na MMC**, s strani uporabnikov MMC - multimedijskega portala se je zvrstilo zaradi **cenzure komentarjev in blogov ali celo blokiranja uporabniškega računa**. Nekatere pritožbe so se izkazale kot neutemeljene in bi bilo možno dokazati

neizpodbitno kršenje pravilnika MMC-jevih spletnih strani, ki je namenjen uporabnikom. Največkrat gre za presojo o meji med sovražnim in obče sprejemljivim govorom, ki pa je nemalo krat zelo tanka v neizpodbitni dokazljivosti in je brez visoke stopnje objektivne distance, razgledanosti in bralne pismenosti veliko krat ni mogoče določati zadovoljivo nepristransko. Kot je možno zlorabljati anonimnost in svobodo govora za bolj pogumno izražanje nestrpnosti, je enako možno raztegljiv pojem nestrpnega govora zlorabljati tudi za pristransko motivirano cenzuro, ki v demokratični in enakopravni družbi, kjer naj bi načelo svobode govora prevladovalo, predstavlja vedno zelo radikalen in skrajni ukrep proti izvajanju nasilja. Vprašanje je, ali so za takšne presoje vsi administratorji dovolj ustrezno podkovani. Izkazalo se je tudi, da določena pravila, ki zavezujejo bralce in komentatorje spletnih novic, tudi administratorji in uredništvo ne poznajo dovolj dobro oziroma jih tudi sami kdaj ne znajo ustrezno tolmačiti.

Precej zmede povzroča odsotnost jasnih pravil, ki bi morala zavezovati upravljalce s spletnimi stranmi MMC-ja. Uporabniki, ki jim administratorji blokirajo dostop do uporabniškega računa, ne vedo, koliko časa jim bo dostopanje do MMC-ja onemogočeno, zaradi česar prevlada občutek, da se o tem administratorji odločajo svojevolično, po osebnem občutku, od primera do primera različno. Nesprejemljivo se prav tako zdi, da uredništvo blokira možnost komentiranja določene novice vsem uporabnikom zaradi domnevno preveč komentarjev z neprimerno vsebino. Tudi za uredništvo bi morala veljati določena pravila ustreznosti in sprejemljivosti delovanja. V predhodnem letnem obdobju je bilo tovrstnih pritožb zabeleženih še tako malo, da med najbolj pogostimi v letnem poročilu niso bile obravnavane.

***Pritožba in odgovor urednice zaradi blokade možnosti komentiranja novice vsem uporabnikom (Spominska slovesnost v Kočevskem Rogu - junij):***

*V nedeljo 9.6.2013 je bilo onemogočeno komentiranje novice o spominski slovesnosti v Kočevskem Rogu. Na MMC-ju so pojasnili, da so to storili, ker se prvi komentarji niso držali tematike. Ampak s tem izgovorom bi lahko ukinili komentiranje večine novic. Če so posamezni komentarji nekulturni, se jih lahko izbriše (zato tudi obstaja administrator na portalu), ni pa treba zaradi njih vsem ukiniti možnost, da komentirajo novico in povedo svoje mnenje o njej. Saj je navsezadnje funkcija spletnih komentarjev tudi javna razprava o določenem vprašanju, v kateri lahko svoje mnenje povedo državljani, ki drugače ne morejo priti do javne besede. In demokratična družba živi od javne razprave. Tako ukinjanje komentiranja novic z izgovorom, da gre za občutljivo tematiko, ali da se komentarji ne držijo tematike novice, pa daje videz cenzure in onemogočanja odprtega dialoga kot temelja demokratične družbe.*

***Kaja Jakopič, urednica uredništva novih medijev:***

*Komentiranje smo onemogočili po presoji in odločitvi dnevnega urednika, saj je večina komentatorjev v svojih komentarjih kršila pravila komentiranja in je bila v tistem trenutku -zaradi tako množičnih kršitev- to edina rešitev.*

***Utemeljena pritožba in neustrezna obravnava pritožbe s strani uredništva zaradi napačnega razumevanja zastavljenih pravil (december):***

*Spoštovani!*

*Dne 27.2.2013 je bil na spletnem portalu MMC objavljen članek z naslovom: SDS: Zloraba pravne države v politične namene, ki je bil povzet po poročanju POP TV.*

*V debati pod tem člankom je tekla debata tudi o tem ali je bila ali ni bila ovadba podana na dan državnega praznika dne 26.12.13 saj je bilo v na MMC objavljenem članku zapisano tudi:*

*"POP TV je namreč informacijo o kazenski ovadbi objavil na državni praznik in dela prost dan. Voditelj Edi Pucer je v oddaji dejal: "Pred nekaj urami smo dobili potrjeno informacijo /../" in s tem povedal, da so na dela prosti dan v policiji ali na tožilstvu potrdili informacijo o ovadbi. Kdo jo je potrdil?" so zapisali v sporočilu za javnost v SDS-u.*

*Pri tem sem v svojem komentarju citiral del vsebine videoposnetka, ki se nahaja na spletni strani 24. ur. com. Za resničnost vsebine mojega komentarja sem podal povezavo na omenjeno spletno stran, kjer se je posnetek nahaja (<http://www.24ur.com/novice/slovenija/janez-jansa-ovaden-zaradi-spornega-nakupa-in-prodaje-nepremicnin.html>).*

*Nekoliko kasneje sem v svojem naslednjem komentarju ponovno opozoril na nek drugi del istega videoposnetka.*

*Oba komentarja je čez nekaj časa administrator izbrisal. Na moje vprašanje, zakaj je omenjena komentarja izbrisal, pa je ta odgovoril, da moj komentar preusmerja pozornost na članke drugih portalov in pri tem navedel 6. Točko pravil, ki pravi:*

*»Na forumu ter v komentarjih novic in blogov se bom držal tematike novic, bloga ali foruma. Debate ne bom preusmerjal na drugo tematiko in sporočila, ki z izvirno temo niso vsebinsko povezani. Teme na forumu bom poimenoval smiselno in ne bom odpiral več tem z isto tematiko ali ponavljal praznih in identičnih sporočil (smetil)«.*

*Mislím, da dajanje povezav na druge spletne strani po pravilih ni prepovedano, kar dokazuje nešteto povezav danih v komentarjih in debatah pod različnimi članki.*

*Poudarjam, da dana povezava debate ni skušala preusmeriti na drugo tematiko in je povezana z izvirno temo.*

*Ker kljub takim pojasnilom administrator vztraja pri svojem ukrepu, se obračam na Vas s prošnjo, da z vašim posredovanjem administrator objavi moja, po mojem mišljenju krivično odstranjena komentarja.*

*Lep pozdrav,*

*B. P.*

**Kaja Jakopič, urednica MMC:**

*V spodnjem primeru je šlo za kršitev pravil, kot je ugotovil že naš administrator.*

*Spoštovani!*

*Najlepša hvala za res hiter odgovor nad katerim pa sem strašansko razočaran. Nisem razočaran zaradi neuspele pritožbe, ampak zaradi odgovora:*

*»V spodnjem primeru je šlo za kršitev pravil, kot je ugotovil že nas administrator.«*

*Povsem upravičeno sem v primeru negativno rešene pritožbe pričakoval vašo obrazložitev ker:*

*- Administrator kot razlog umika mojih komentarjev navaja :*

*»Vaš komentar je bil izbrisan predvsem iz razloga preusmerjanja pozornosti na članke drugih portalov« pa te kršitve v pravilih portala MMC ni, niti je ni v očitani 6. točki teh pravil.*

*- Ker nikjer ni prepovedano dajanje povezav, ki se držijo izvorne teme ali vsebine debate*

*- Ker nikjer ni zapisano na katere druge spletne strani, razen MMC, so povezave dovoljene oz. prepovedane*

*- Ker so skoraj vse dane povezave na portalu MMC enake kot je moja odstranjena, dane pred in po odstranitvi mojega komentarja.*

*Iz odgovora je tudi razvidno, da pritožba ni bila ustrezno obravnavana oz. se sprašujem, če je sploh bila.*

*Lep pozdrav*

*B. P.*



### Kaja Jakopič, urednica MMC

Pošiljam odgovor vodje naše sekcije forum, ki je primer še enkrat preučil:

"Bilo bi precej lažje, če bi uporabniki navedli up. ime s katerega so oddali komentar, saj ima ta uporabnik svoje ime registrirano z nekega drugega maila, ne s tega s katerega je poslal to pritožbo. Zdaj, če se ne motim, gre za uporabnika "\*\*\*".

Pregledal sem odgovor sodelavca, ki je bil takrat ne delovnem mestu in izbrisan komentar. Ugotovljeno je, da uporabnik »\*\*« z izbranim komentarjem ni kršil nobeno izmed pravil sodelovanja na portalu MMC. Verjamem, da je sodelavec zmotno presodil, kar se občasno zgodi brez namena nekemu storiti krivico, tako da se mu za ta nesporazum v imenu administratorjev opravičujem.

Komentarja po izbrisu žal ne moremo povrniti med objavljene komentarje, zato mu spodaj posredujem izbrisano vsebino in jo lahko ponovno objavi, če to želi. ..."

### **Pritožba zaradi domnevno politično pristranskega delovanja administratorjev (spetember):**

Spoštovani Varuh

Tole kar se dogaja na vašem MMC portalu pa **že dolgo ni več normalno!** Administrator **neupravičeno** pošilja sporočila: **nadzor uporabnika** tistim, ki se ne strinjamo s stanjem v državi in ki hočemo pravico, da kradljiva elita vključno z Janšo odgovarjajo za svoja dejanja tako fizično kot materialno in to jasno sporočamo z komentarji na portalu! Meni osebno se je to naredilo že 3x v enem letu!!!! **Nešteto** podpornikov SDS-a (ali imajo uporabniki več uporabniških imen ali pa komentiranje novic dejansko opravljajo študentje plačani s strani SDS-a, na kar se stalno namiguje na portalu MMC-ja) stalno **goreče** in **brezpogojno** podpira politiko Janše in SDS-a na vašem portalu MMC-ja. Dejstvo je da jih administrator ne blokira z **nadzorom uporabnika**, sodeč po tem, da so še aktivni, pa čeprav širijo **nestrpnost, homofobijo, sovražni govor** in še bi našteval. Tisti, ki se ne strinjamo s tem – dobivamo pa tovrsta sporočila od administratorja.

Zahtevam, da preverite zdravstveno stanje administratorja, njegovo politično pristranskost ter sposobnost opravljanja svojega dela – **to ni normalno!** Javna RTV bi morala imeti širino za demokracijo in za različna menja na portalu MMC-ja, ne pa da se »kaznuje« le tiste, ki smo strogo proti krajam, lažem, korupciji, sovražnemu govoru, smo proti določenim politikom, ki so nas pahnili v stanje kjer smo... ! Jaz osebno **ne bom nikoli več** uporabljal portala MMC, ravno zarad zgoraj navedenega razloga!!!

J. J.

## **Tehnične motnje ali nekakovostna tehnična izvedba**

**23 pritožb, 20% od vseh 117 odzivov na MMC, je zabeleženih zaradi različnih tehničnih motenj ali nekakovostne tehnične izvedbe spletne ponudbe.** Pritožniki so omenjali predvsem *onemogočeno spremljanje določenih oddaj ali športnih tekem v tujini, predčasne prekinitve ob spremljanju določenih oddaj ali športnih tekem, blokirano predvajanje določene oddaje ali športne tekme, onemogočeno spremljanje avdio in video vsebin preko operacijskega sistema IOS, omejeno možnost spremljanja ponudbe preko aplikacije za "pametne" TV sprejemnike, slab radijski signal preko i-pada, moteno delovanje spletne strani ...* V predhodnem obravnavanem letnem obdobju 2012 je bilo tovrstnih pritožb bistveno manj, 8 je bilo zabeleženih predvsem zaradi motenega ali omejenega spremljanja oddaj v tujini.

### ***Pritožba zaradi onemogočenega spremljanja programa preko spleta (avgust):***

*Spoštovani gospod mag. Lado Ambrožič,*

*program RTV Slovenija bi rada spremljala preko spleta (npr. <http://ava.rtv slo.si/#tv.slo1;:>), vendar je to nemogoče, saj pri večini tujih oddaj piše, da zaradi avtorskih pravic ogled ni mogoč. Na isti strani v Legendi k sporedu piše: »Zaradi zahteve lastnika avtorskih pravic ogled oddaje ni mogoč zunaj Slovenije in zato je ogled omogočen samo na računalnikih z IP-številkami iz Slovenije. Uporabniki z računalniki, ki so locirani zunaj Slovenije, si oddaj ne morejo ogledati.« Sem v Sloveniji in imam računalnik z IP-številko iz Slovenije, zato mi ni jasno, zakaj oddaj ne morem spremljati. Prosim za pojasnilo.*

*Prosim za odgovor in Vas lepo pozdravljam,*

*D. M.*

### ***Pritožba in odgovor MMC vodje zaradi predčasne prekinitve predvajanja športne tekme (julij):***

*Že drugič v nekaj dneh ste prekinili prenos košarkarske tekme na portalu MCC, še preden se je ta končala. Danes se je to zgodilo med tekmo Slovenske reprezentance z Makedonijo. Kot dokaz vam pošiljam povezavo na tweet ( <http://goo.gl/fDO395> ) iz katerega je razviden čas in 'printscreen'. Se bo to dogajalo tudi med prenosi tekem EUROBASKET 2013?*

*V pričakovanju odgovora, vas lepo pozdravljam!*

S. A.

**Luka Zebec, vodja MMC:**

*Spoštovani!*

*Prenos v živo prek spleta poteka avtomatizirano na osnovi televizijskega sporeda, ki ga MMC dobiva od Televizije Slovenija. V kolikor je na sporedu oddaja, ki se zaradi pravic ne sme prenašati prek spleta, se prenos samodejno prekine.*

*V primerih, ki ju navaja obiskovalec, sta bili tekmi podaljšani, televizijski spored pa ni bil spremenjen, zato se je prenos samodejno prekinil.*

*Operaterji spletnega avdio-video arhiva v MMC imajo možnost, da v podobnih primerih ročno podaljšajo prenos, a očitno niso bili dovolj pozorni (oz. so imeli drugo delo), da bi to storili. Na osnovi vaše pritožbe in glede na dejstvo, da bo v prihajajočem mesecu takšnih situacij verjetno še več, so bili dodatno opozorjeni, naj bodo v tovrstnih primerih še posebej pozorni.*

*Uporabniku se opravičujemo za nevšečnost.*

## **Pristranski, zavajajoči ali populistični prispevki**

**18 kritik, 15% od vseh 117 odzivov na MMC**, se je nanašalo na **novinarske prispevke** zaradi po mnenju pritožnikov **pristranske, zavajajoče ali nekakovostno posredovane vsebine na prenizkem, preveč populističnem oziroma tabloidnem nivoju**. V letu 2012 so pritožbe zaradi nezadovoljstva s prispevki predstavljale najbolj pogosto kritiko MMC - spletnega portala, vendar je bilo zabeleženih 11 tovrstnih kritik, torej vseeno manj kot v aktualnem obravnavanem letnem obdobju.

### ***Pritožba zaradi informativno skopih in neprofesionalnih prispevkov (šport, roket - oktober)***

*Pozdravljeni!*

*Že nekaj časa spremljam spletni portal RTS-a, kjer običajno obiščem le strani, ki so v povezavi s športom. Ker tudi sam treniram roket, posebno pozornost namenim ravno temi rokometu, kjer pa sem razočaran nad delom in odnosom ljudi, ki so odgovorni za to delo. Njihova malomarnost se vidi že po tem, da je število novic, ki jih objavijo na portal.*

*tedensko maksimalno 2-3. Za vikend se v 1. NLB Leasing ligi odigra 6. tekem, RTV Slovenija, pa temu ne nameni niti toliko pozornosti, da bi podali povzetek vseh tekem, pač pa se vedno govori samo o Celju in Velenju. Trenutno pa slovenska liga premore še kar nekaj dobrih klubov, vendar ni to glavna točka. Zmotilo me je že večkrat, da se odgovorni pri pisanju novic niti toliko ne pozanimajo o igralcih in nastopajočih v ekipi, da bi znali zapisati njihove priimke pravilno. Tako je v zadnjem 6. krogu aktualne sezone rokometaš Celja, Slišković postal kar (Flisković), rokometaš Sviša pa namesto Kalabić postal kar Kalababič. Želim povedati, da je delo zaposlenih na tem področju na RTV neprofesionalno, kar zbode marikaterega bralca, ki se na portal zagotovo ne bo več vrnil. Da ne govorim o tem, kako so zadnji dve leti še kar propagirali 1. MIK Ligo, pa čeprav se je ta že dve leti nazaj preimenovala v 1. NLB Leasing ligo! Upam, da na tole pritožbo dobim čimprejšnje pojasnilo, kaj je glavni razlog, da prihaja do tako malomarnih in neodgovornih napak na spletnem portalu. Hvala*

A. P.

#### **Kaja Jakopič, urednica MMC:**

*Zaradi želje po čim večji ažurnosti na MMC-ju izide rokometnih tekem sprejemamo preko telefona. Ob sobotah zvečer, ko so na sporedu ligaška tekmovanja, imamo tudi več kot 100 telefonskih klicev v času treh ur. Ker so v redakciji le trije novinarji, ki, poleg dvigovanja telefonov, opravljajo še druga novinarska dela, lahko prihaja do napak, tudi če se še tako trudimo in dvakrat preverjamo imena. Seveda se trudimo, da je teh napak čim manj.*

#### **Varuh pravic gledalcev in poslušalcev**

*Javni nacionalni medij mora biti profesionalen in izgovori o domnevno slabih razmerah za opravljeno delo na osnovnem nivoju (pravilne informacije) ne morejo biti sprejemljivi. Sprejemljivo v takem primeru bi bilo le opravičilo in zaveza k prizadevanju, da se napake ne bodo ponavljale in da se bodo razmere uredile. Napaka se zgodi lahko vsakomur, zanj se opravičimo in je ne nameravamo ponavljati. Razen če odgovorni RTV Slovenije sporočajo javnosti, da RTV SLO ni več sposobna zadoščati osnovnim profesionalnim standardom delovanja. Kajti ti problemi, kot jih predstavlja urednica, bolj kot k javni radio televiziji sodijo h kakšnemu novonastalemu malemu internetnemu amaterskemu mediju, kjer trije zaposleni dvigujejo telefone, snemajo, morda tudi pometajo, menjajo žarnice, vmes pa morajo napisati še kakšno poročilo.*

#### ***Pritožba zaradi pristransko navijaškega prispevka s pomočjo sklicevanja na "tvite" ob slovenskih vstajniških protestih (november)***

*"Nesporno dejstvo je, da vstaja ne bo prinesla spremembe"*

*"Kanglerja zamenjal Kangler s klobukom"*

*2. november 2013 ob 07:02,  
zadnji poseg: 2. november 2013 ob 07:51  
Ljubljana - MMC RTV SLO*

***Vstaje zoper finančno-politično elito se nadaljujejo tudi to jesen. Ta teden so se zvrstile po vsej Sloveniji, svoja mnenja o protestih pa so izrazili tudi slovenski tviteraši.***

*Gospa urednica!*

*Gornji članek je hudo zavajajoč in "navijaški". To je pri vas stalna praksa. Kolikor sem jaz spremljal reakcije tviterašev, je ogromno ljudi menilo, da med vstajniki ni več interesa za proteste, ker je z njihovo pomočjo oblast prevzela zelena garnitura.*

*Teh tvitov niste objavili in s tem ponovno razgalili izrazito navijanje za opcijo demokratičnega socializma.*

*Res je. Javno hišo bi morali reorganizirati kot v Grčiji. Takšnega mnenja je vedno več ljudi in upam, da se bo to zgodilo v bližnji prihodnosti. Čas je namreč, da gledalci za svoj denar dobimo pravo informacijo, kar pa z novinarji vašega kova očitno ni mogoče.*

*Lep pozdrav,*

*P.S.*

*Čakam reakcijo spoštovanega Varuha Ambrožiča.*

*B. M.*

#### **Varuh pravic gledalcev in poslušalcev**

*Spoštovani gospod M.*

*Posredujem Vam odgovor uredništva MMC na Vašo pripombo o zamolčanih tvitih, ki opozarjajo na vidno oseko vstajniških protestov. Iz odgovora je moč sklepati, da takšnih tvitov ni bilo kaj veliko, kar pa ni nujno tudi prava informacija. Moje mnenje o protestih je identično Vašemu. Glede RTVS in grškega scenarija: kaj lahko se zgodi tudi pri nas, slišati je očitke, da nas je preveč in da premalo delamo. Morda res, RTVS je stara, že nekoliko utrujena ustanova, pametna prevetritev bi bila nemara koristna. A to ni le slovenski problem, podobno je v Avstriji, Italiji, Švici in še kje, le da tam ne vladajo razmere kot pri nas.*

**Kaja Jakopič, urednica uredništva novih medijev:**

Pošiljam pojasnila novinarja, ki pripravlja rubriko, v kateri dela pregled tvitov(Tvitopis) na Twitterju:

Na Twitterju pregledam tvite po dolgem in počez, iščem z vsemi možnimi ključnimi besedami, tudi zatipkanimi (primer je recimo Bratuškova, Bartuškova, Bartušková itd.). Seveda pa gre vselej vzeti v obzir, da vseh tvitov pač ne uspem najti. Res je, da so bili tudi nekateri tviti, ki so omenjali, da so vstajniki zdaj potihnil, ker so 'pri koritu', ampak lepa večina tovrstnih tvitov (pa tudi sicer je veliko takih) vsebuje kletvico ali pa kaj podobnega, česar pa pač ne morem objaviti.

V tvitopisu vedno poskusim biti 50/50 oziroma karseda objektivni, ker je to tudi poslanstvo vsakega novinarja. Žal pa je včasih premalo tvitov na eni strani, da bi bilo 50/50, zato se včasih zdi, da se 'navija' za določeno stran, ampak to je prej izjema kot pravilo. Se pa poskuša vedno izpostaviti zanimive tvite, kar je tudi primarni cilj tvitopisa, a tovrstni tviti so v zadnjem času na žalost precej redki.

Tviti, ki jih ne objavljam, (ne glede na vsebino) so:

1. če so notri psovke ali tudi kakšne druge žalitve.
2. odgovori oziroma pogovori med uporabniki
3. tviti, v katerih so linki do drugih spletnih portalov.

Glede na pritožbo uporabnika sem šel preverit še enkrat tvite na vsebino »o koritu« in je dejansko samo eden, ki sem ga spregledal (Marko Kovačič: Pred parimi minutami je šla mimo mojega okna [#vstaja](#) . Kako malo ljudi, se vidi, da so lanskoletni anti-Janša hujškači sedaj pri **koritu**.) in ki bi ga dejansko lahko vključil v tvitopis. Vsi ostali vsebujejo eno ali več zgoraj omenjenih točk.

### **Pritožba zaradi pristransko in populistično naravnanih naslovov in prispevkov (september):**

Pozdravljeni

Moti me tabloidno poročanje, zlasti naslovi člankov. Dne 26. septembra ste objavili dva članka z nasprotujočima si naslovoma: Slovenija denarja za banke nima, prošnja za tuji kapital vse verjetnejša in "Slovenija ima dovolj denarja, da poravna obveznosti". Ko se poglobiš v vsebino člankov ugotoviš, da je vse odvisno od ocene slabih kreditov, ki pa še ni uradna. Kljub temu novinarka že v naprej zatrjuje, da denarja za sanacijo bank ni. Skratka tipično senzacionalistično tabloidno poročanje, ko novinarji sami interpretirajo dohodke in delajo že v naprej svoje zaključke, čeprav bi morali le poročati. To je nasploh praksa na mmc-ju, tudi v drugih člankih, kjer se na veliko obsoja in negativistično poroča, ni pa

*zaznati nobene težnje po objektivnosti, s tem vedno bolj postajate podobni komercialnim televizijam. In iz leta v leto je slabše.*

*P. V.*

### **Pritožba zaradi tabloidizacije MMC novic (junij):**

*Pozdravljeni!*

*Vaš portal MMC je edini, ki ga vsakodnevno uporabljam za prebiranje novic. Uporabljam ga že vsaj 4 ali 5 let in v tem času sem opazil, da nivo novinarstva vztrajno pada. Ne razumite me narobe, sem dipl. inž. informatike, zato o novinarstvu nimam profesionalnega znanja, pišem zgolj iz razloga, ker so nekatere stvari šle res že predaleč.*

*Kot primer prilagam dva članka vaše novinarke K. K. Iz komentarjev pod novico sem izvedel, da gre za novinarko Klavdijo Kopino.*

<http://www.rtv slo.si/zabava/iz-sveta-znanih/diva-twitterja-zaradi-katere-se-se-lilo-tolazi-to-nisem-najvecja-razvalina/311118>

<http://www.rtv slo.si/zabava/iz-sveta-znanih/moja-tvoja-najina-paris-jackson-v-iskanju-svoje-druzine/311184>

*Zanima me, kako dolgo se lahko takšni zanič članki ponavljajo na vašem portalu, preden proti novinarki/novinarju karkoli ukrenete?*

*Zanima me tudi, kdo je tukaj odgovoren za delo samih novinarjev? Sami novinarji se, kot izgleda, niti najmanj ne bojijo nadzora višjih instanc ali morebitnih posledic.*

*Zanima me tudi ali so vaši novinarji (ki pišejo članke na portalu) študenti s katere od ljubljanskih fakultet, ali so to le redno zaposleni novinarji? Če prvo, predlagam veliko strožji nadzor nad napisanimi članki.*

*Ne vem, ali se zavedate da je RTVSLO inštitucija, ki bi naj za razliko od drugih, komercialnih televizij skrbela tudi za nek konstanten nivo poročanja - sploh glede na to da jo financiramo tudi mi, gledalci, bralci..*

*Vaš portal je včasih veljal za najboljšega, najbolj verodostojnega in najbolj profesionalnega. Verjetno nisem edini, ki misli, da temu ni več tako. Če bo šlo tako naprej, bom zaradi člankov kot sta tale dva zgoraj, primoran zamenjati vaš portal s katerim drugim - žal verjetno ne bom edini.*

*Lep pozdrav,*

*I. B.*

## Sovražni govor uporabnikov

**11 pritožb, 10% od vseh 117 odzivov na MMC portal**, se je zvrstilo zaradi **zaradi domnevno sovražne vsebine v komentarjih ali na blogih**, ki niso bili cenzurirani s strani uredništva. Vse tovrstne pritožbe niso konkretno ali zadovoljivo utemeljene.

**6 pritožb** se je nanašalo le na zapis ***Mesto žensk ali vas moških*** na blogu avtorja *Romana Vodeba*. Zapis je bil kmalu umaknjen s spletne strani.

***Primer pritožbe zaradi nestrpne vsebine "Mesto žensk ali vas moških" avtorja bloga, odzivi avtorja na umik njegovega zapisa in odzivi Varuha (oktober):***

*Spoštovani,*

*na Vaših spletnih straneh je bil objavljen blog-prispevek, dosegljiv na spodnji povezavi:*  
<http://www.rtv slo.si/blog/roman-vodeb/mesto-zensk-ali-vas-moskih/87127>

*Besedilo prispevka je zelo željivo do določenih družbenih skupin (istospolno usmerjene/i, feministke/i in drugi) in presega golo provociranje ter meji že na sovražni govor. Ne bom navajal spornih mest v besedilu, saj mislim da je z njimi prežet celoten članek in ta bralko/ca nemudoma zbodejo v oči; če se Vam zdi to potrebno, pa jih lahko seveda tudi izpostavim.*

*Ne razumem, kako je takšen članek lahko našel mesto na spletnih straneh državnega občila, saj skrajna stališča in žaljivke na takšno mesto ne sodijo. Upam da je šlo le za napako oz. spregled in bo članek v najkrajšem možnem času odstranjen in podana ustrezna obrazložitev.*

*Hvala vnaprej in lep pozdrav,*

*V. P.*

### **Odziv avtorja zapisa na blogu**

*Gospa Jakopič*

*Tole, kar so/ste mi naredili na MMC, nima temeljev v moralnem razsojanju. Greste se inkvizicijo, cenzuro. To ne vodi nikamor!*

*R. V.*



Gospod Ambrožič

*Ali mi lahko razložite, zakaj ste mi umaknili 467 zapis z mojega bloga (na MMC) - na katerega "ste" (RTV) me povabili s posebnim vabilom? (je v prilogi) Kakšna je bila vaša osebna vloga? Nimam vas za človeka, ki bi delal takšne cenzure oz. likvidacije. Če bi vi doživeli vse tisto, kar sem jaz doživel s strani feministk, bi videli, da je moj kritični zapis povsem upravičen in korekten - in nisem nikogar osebno žalil, sem bil pa kritičen do dveh žensk - z imenom in priimkom v vladi. Umaknili so/ste mi tudi (sadtistični) video, ki so ga feministke "Vstajniške socialne delavke" na FB posnele o meni oz. zame (in za Milivojevića).*

LP

R. V.

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Spoštovani gospod V.*

*Žal ne poznam ozadja Vaših razprtij s feministkami, vendar menim, da obračunavanje z njimi na forumu javne televizije ni dopustno, sploh pa ne na tako žaljiv način.*

Gospod Ambrožič

*Če govorim o Freudovem zavidanju penisa, ki je legitimen psihoanalitični kontekst, to ni žaljivo, pač pa legitimno znanstvenoteoretično kritiziranje feministične ideologije. Pozanimajte se, kakšni blogi o meni so na vašem MMC portalu. Vi ste pristranski - z različnimi vatli merite ljudi. Še kakšne blog preberite, pa boste videli, da je moj čisto umirjen, zgolj kritičen, ker sem pač kritični mislec.*

*PS: In jaz sem politični levičar! Da ne bo pomote; zaradi mene sta res padla oba feministična zakonika: Družinski in "porodniški".*

R. V.

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

*Pozdravljeni, še enkrat, gospod V.*

Vljudno sem odgovoril na Vašo kritiko, Vi pa me zdaj zmerjate, da sem pristranski in da ljudi merim z različnimi vatli. Cenim Vaše levičarstvo in nekatere Vaše nastope na TV, glede bloga, ki ste ga posvetili feministkam, pa ostajam pri tem, kar sem Vam napisal.

Gospod Ambrožič

Vsaj 10 blogov (in 1000 replik) je na MMC napisano o meni, bolje rečeno proti meni. Vsi so **lažnivi in do mene zelo poniževalni**: In nihče jih ne zbriše/umakne. Zato, ker se ne pritožim?!

Npr: <http://www.rtv slo.si/blog/propagandist/so-ze-panicni/56151>

"Od leta 1987 do maja 1996 je bil Roman Vodeb profesionalni trener in pedagoški delavec v vrtcu. Na takšnem položaju je bil ( menda ) očividec, ko je Janša pobasal 100 milijonov mark od prodaje orožja. Me prav zanima, kje in kaj je v času vojne treniral." **Jaz nikoli nisem spregovoril nič o Janši in orožarski aferi.**

Pa tole, kje mi nek anonimni psihopat oporeka moja dva magisterija:

<http://www.rtv slo.si/blog/vpra-sanje/nekaj-vprasanj-za-pogumnega-romana-vodeba/65947> in tule: <http://www.rtv slo.si/blog/vpra-sanje/odgovor-frog-masterju-s-strahopetcevega-bloga/66796>

Blog, ki nosi celo moje ime "(Roman) Vodeb ...":

<http://www.rtv slo.si/blog/lukomotiva/roman-vodeb/68929>

In tule: <http://www.rtv slo.si/blog/mofo-mtup/vodeb-in-ojdipov-kompleks/69502>

**Vaše ravnanje ni moralno pravilno.** Nasedli ste pritiskom - moja resnica se pač ne sme uveljaviti, zato se jo (oz.: se me) na vseh koncih in krajih cenzurira - s pretvezo, da žalim, **v resnici pa zgolj in samo kritično mislim**, teoretsko povsem korektno in legitimno. Na tak način do mene te iste feministke že ničkolikokrat izigrale, izgubil sem številne poslovne angažmaje in posle, promocija knjige *O spolu*, se mi je ustavila... Tako se ne morete in ne smete iti nacionalne televizije.

LP

R. V.

**Varuh pravic gledalcev in poslušalcev:**

Spoštovani gospod V.

Da se razumeva: Vašega bloga nisem umaknil jaz, ampak uredništvo MMC, jaz sem jim to le priporočil, potem ko so me vprašali za mnenje. V odgovoru na Vaš mail, ki ste mi ga poslali, sem Vam jasno povedal, da je Vaše obračunavanje s feministkami za forum javne

radiotelevizije neprimerno in žaljivo. Vaš odgovor: »**Vaše ravnanje ni moralno pravilno.** Nasedli ste pritiskom - moja resnica se pač ne sme uveljaviti, zato se jo (oz.: se me) na vseh koncih in krajih cenzurira - s pretvezo, da želim, **v resnici pa zgolj in samo kritično mislim**, teoretsko povsem korektno in legitimno. Na tak način do mene te iste feministke že ničkolikokrat izigrate, izgubil sem številne poslovne angažmaje in posle, promocija knjige *O spolu*, se mi je ustavila...

Tako se ne morete in ne smete iti nacionalne televizije.«

Naj bo jasno tudi to: moje stališče ni posledica kakršnega koli pritiska, kar mi očitata (zame je to žaljivo), temveč takšno ravnanje Varuhu narekujejo Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTVS, poglavje o spoštovanju vrednot poslušalcev in gledalcev.

**Programi RTV Slovenija morajo spoštovati in izražati splošno sprejete vrednote v slovenski družbi in upoštevati omejitve, ki se nanašajo na dober okus, nespodobnost, cenenost ali spolno izzivanje.**

**Občinstvo, ki spremlja program, je sestavljeno iz različnih skupin, ki imajo tudi zelo različna stališča o dobrem okusu. RTV Slovenija zato ne more pričakovati, da bodo poslušalci in gledalci v celoti sprejeli enako svobodo izražanja v radijskih in televizijskih prispevkih, kot jo sprejemajo v knjigah, v gledališču ali na filmu, pri katerih imajo bralci in gledalci v skladu s svojo vestjo široko možnost izbire... Podpoglavje o odnosu do žensk: Kljub zaščitnim zakonom in spreminjajočemu se odnosu do žensk so te na nekaterih področjih še vedno zapostavljene. Zato je neprimerno prikazovanje in poudarjanje stereotipnih ženskih vlog oziroma stereotipna delitev na moške in ženske vloge. Ker imajo tako rekoč vsi izrazi za poklice, nazive in podobno tudi ženske oblike, je treba te tudi uporabljati.**

Menim, da je s tem najina polemika končana.

### **Pritožba in odgovor zaradi sovražnega komentiranja med komentatorji (junij)**

Pozdravljeni,

na MMC-jevem portalu sem prijavljena z vzdevkom \*\* in imam pritožbo v zvezi z uporabnico \*\*, ki me v temi [Stres na Brezjah: Uničevanje življenja je nesprejemljivo](#) zmerja s pedofilom. Ker se mi to zdi ne samo pod mejo dobrega okusa, ampak tudi moralno sporno, bi prosila, da ukrepate - ali pa mi poveste, na koga se lahko obrnem.

Sicer nisem občutljiva na zbadljivke, ampak ta dotična pa se mi zdi res skrajno neprimerna - sploh ker sem pred časom v eni novici komentirala, da sem bila v otroštvu spolno zlorabljen, zdaj pa z njene strani letijo očitki, da moje mnenje o temi spolnih

*zlorab ne more biti mnenje ženske, sploh pa ne žrtve, temveč pedofila. Brez težav razumem, da imamo različna mnenja, jih tudi spoštujem, zmotijo pa me take osebne žalitve.*

*Hvala in lep pozdrav,*

*S.*

**Kaja Jakopič, urednica uredništva novih medijev:**

*Komentar smo odstranili, uporabnica pa sicer lahko kadar koli neprimerne komentarje prijavi našim administratorjem, ki jih potem lahko odstranijo, seveda v primeru, če gre za kršitev naših pravil.*

## **Neustrezna raba slovenskega jezika**

**5 opomb, 4% od vseh 117 odzivov na MMC portal, je vsebovalo opozorilo zaradi neustrezne rabe slovenskega jezika.**

***Predlog in odgovor urednice za rabo slovenskega izraza namesto privzetega (maj):***

*Spoštovani,*

*Rad bi vas vprašal in prosil, če premislite o možnosti nadomestitve besede "podcast" na MMC-ju in vsakodnevni rabi na javnem zavodu RTV s slovensko skovanko, ki se zdi zelo ustrezna: "poddaja". Dobro bi bilo to čimprej nadomeščati, posebno na javnem zavodu, ki ima veli vpliv, da se ne ponovi zgodba z "zgoščenko".*

*Za vaš morebiten odgovor se vam že v naprej iskreno zahvaljujem.*

*J. G.*

**Kaja Jakopič, urednica Uredništva novih medijev:**

*Hvala za predlog! Smo imeli zanimivo debato v redakciji zaradi tega. Se strinjamo s predlogom in ga bomo skušali upoštevati, za enkrat vsaj v delni obliki, torej skupaj v kombinaciji z besedo podcast, ker je poddaja še vedno zelo nova beseda.*

## Arhiv - nedostopnost do posameznih oddaj

5 odzivov, 4% od 117 vseh odzivov na MMC portal, se je zvrstilo zaradi nedostopnosti do določenih vsebin v arhivu oddaj ali vsebujejo predloge za umestitev posameznih starih oddaj.

### *Pritožba zaradi manjkajoče oddaje v arhivu (oktober)*

Zakaj ni oddaje **Odkrito** na mmc-ju iz dne 23.10.2013??? Kot državljan **sem ogorčen**. Za **odgovor** se Vam v naprej zahvaljujem!

S spoštovanjem

J. Č.

## Podpora spletnim vsebinam za senzorno ovirane uporabnike

**1 pritožba** je bila posredovana zaradi grafičnega označevanja oddaj, ki jih oprema senzorno oviranim v pomoč ne zazna. Problem je bil ustrezno in v zadovoljstvo prikrajšanim rešen.

### *Pritožba in odgovor vodje MMC-ja zaradi nezaznavanja grafičnih oznak (januar)*

*Sem oseba s 100% izgube vida. Za delo z računalnikom uporabljam prilagojeno opremo (bralnik zaslona Jaws in brajev displej). Tako lahko spremljam tudi TV spored, ki ga dobim po elektronski pošti s spletne strani RTV.*

*Moti pa me, ker so posamezne oddaje grafično označene, moja oprema pa tega ne zazna.*

*V mislih imam oznake:*

- Oddaja ni primerna za otroke in mladostnike do 12. leta starosti.*
- Oddaja ni primerna za otroke in mladostnike do 15. leta starosti.*
- Oddaja ni primerna za mladoletne osebe.*
- Zaradi zahteve lastnika avtorskih pravic ogled oddaje ni mogoč preko satelita.*
- Vsebina bo predvajana v visoki ločljivosti.*

*in podobno.*

*Če bi poleg grafičnega simbola navedli tudi krajšo besedico (spodaj v legendi bi bila podrobneje razložena), ne bi imel teh težav.*

*Ker so te informacije zame pomembne, bi bil zelo zadovoljen, če bi jih lahko nekako prilagodili tudi mojim (oz. našim) potrebam.*

*M. H.*

**Luka Zebec, vodja MMC-ja:**

*Spoštovani!*

*Naredili smo nekatere spremembe, ki bi morale (po teoriji) pomagati. Ponoči bo zadeva na produkcijskem strežniku.*

*Nisem prepričan, če bo že jutrišnji spored posodobljen, vsekakor pa bo pojutrišnjem. Najbolje, da se takrat oglasite preko emaila.*

*P. S. V imenu MMC-ja se vam opravičujem za pozen odziv, a žal nismo nič krivi, saj je očitno trajalo dalj časa, da so pristojni ugotovili, da je potrebno pritožbo posredovati nam. Naslednjič bo vsekakor hitreje.*

## **Teletekst**

**9 pritožb, 8% od vseh 117 odzivov na MMC portal, je odražalo nezadovoljstvo z vsebinami ali delovanjem strani Teleteksta.**

### **Neažurne in vsebinsko pomanjkljive napovedi programskih vsebin**

**4 pritožbe** so pričale o nezadovoljstvu uporabnikov zaradi **pomanjkljivih ali neažurnih napovedni programskih vsebin**. Uporabnike sporeda preko Teleteksta in MMC portala moti, v kolikor napovedi niso sproti ažurirane in v kolikor ne morejo na podlagi zelo skopih in površnih opisov programske ponudbe učinkovito presojati o svoji odločitvi za ogled oddaje, filma ali nadaljevanke. Včasih napovedna vsebina ni niti objavljena. V letu 2012 so bile tovrstne pritožbe med najbolj pogostimi, zvrstilo se jih je 11.

### **Pritožba zaradi neobjavljene napovedne vsebine (januar)**

*Tudi nocoj ne vem, kaj bo v vaši inf.oddaji.*

*Saj se bom navadil na to šlamparijo vaših sodelavcev, ki iz meseca v mesec nadaljujejo s svojim nedelom.*

*Odkrito, aktualna pogovorna oddaja*

**Na sporedu:** torek, 15. 1., ob 20.00

**Napovednik:** Odkrito je informativna pogovorna oddaja o aktualnih družbenih vprašanjih. V njej sogovorniki z voditeljem iz različnih zornih kotov v odkritem pogovoru analizirajo in komentirajo aktualna politična, gospodarska in druga vprašanja, ki zadevajo kar najširši krog gledalcev.

V. H.

### **Tehnično nekakovostna izvedba**

**3 pritožbe** so se nanašale na **neprijazno uporabniško izkušnjo** zaradi nepreglednosti in nepraktičnega koncepta ureditve strani.

#### **Pritožba zaradi nepreglednosti TTX strani (januar):**

*zanima me, zakaj se vaše TTX stranice mešajo in nemorem verjet da tega ne morete popraviti.*

*Npr, bereš stran 112, naenkrat je spodnja polovica teksta iz strani 113?*

*To traja že leta.*

*Prvo sem mislil da je do TV sprejemnika, ampak na vseh drugih kanalih je vrede. ( POP, HTV, OBN..... )*

### **Neustrezna raba slovenskega jezika**

**2 pritožbi** vsebujeta **navedbe o neustrezni rabi slovenskega jezika**, ki pa niso povsem upravičene.

## VI. ZAKLJUČEK

Letno poročilo Varuha pravic gledalcev, poslušalcev in uporabnikov spletnega portala MMC je zgolj splošen povzetek Varuhovih mesečnih poročil, ki so preglednejša in temeljitejša. Zdi se, da so slabo brana in še slabše upoštevana, sama sebi namen, torej. Smisel poročil in delovanja Varuha pa je v tem, da pritožbe javnosti pridejo do pravega naslovnika in da imajo ustrezen učinek. Tega za zdaj generalno ni bilo moč zaslediti, so pa tudi izjeme, na primer nekateri voditelji Odmevov, med katerimi se najde kakšen, ki je dovzeten za kritiko in s profesionalnim vodenjem že lep čas dokazuje svojo distanco do te ali one politične opcije. A takih primerov ni ravno dosti. Več je aprioristične obrambne, samozadostne poze, ko naslovniki pritožb svojih napačnih odločitev ne uvidijo. To velja za novinarski kot tudi za tehnični del hiše, ki z levo roko zavrača vse pripombe javnosti.

Varuh s takšnim odnosom hiše ostaja sam na čistini, javnost od njega pričakuje in zahteva poteze, ki naj prinesejo spremembe, kakovostnejši program in odpravo ponavljajočih se napak, medtem ko novinarsko uredniški ceh vidi v njem svojega zaščitnika, kar seveda pomeni konflikt, neodzivnost na pritožbe občinstva in na apele Varuha. Tu se mora naposled angažirati vodstvo hiše, »uzakoniti« določena pravila igre, v nasprotnem primeru, če položaj ostane tak, kot je, delo Varuha ni potrebno, hiša na funkcijo Varuha še ni pripravljena.

Ob strani v glavnem stoji tudi Programski svet, ki je na svojih lanskih sejah sprejel vrsto obvezujočih sklepov, ki pa so v glavnem ostali neuresničeni, med drugim tudi sklep o nujni vključitvi Pravidnika o delovanju Varuha v krovni zakon o RTVS.

Lado Ambrožič